

ЧАС за углед

Зборник
припрема
за угледне часове
разредне наставе

4

EDUKA-PORTAL

eduka

ЧАС ЗА УГЛЕД 4

Зборник припрема за угледне часове
разредне наставе

Главни уредник

Проф. др Бошко Влаховић

Одговорна уредница

Доц. др Наташа Филиповић

Приредила

Наташа Ковјан Кун

Рецензенти

Весна Поповић

Моња Јовић

Лекцијура и корекцијура

Споменка Трипковић

Дизајн

Иван Танић, Агенција *Мани два*

Издавач

Издавачко предузеће *Eduka* д.о.о. Београд
Ул. Змаја од Ноћаја бр. 10/1

Тел./факс: 011 3287 277, 3286 443, 2629 903

Сајт: www.eduka.rs; имајл: eduka@eduka.rs

За издавача

Проф. др Бошко Влаховић

Београд, 2018.

Поштоване колегинице и колеје,

Зборник ЧАС ЗА УГЛЕД 4 настапао је као лог наше сарадње са наставницима из Србије, Републике Српске и Црне Горе.

И овогодишњи конкурс резултовао је мноштвом присутих пратијема са прилозима, фотографијама, презентацијама... Задатак за комисије и рецензене јежак као и сваки јутија досад, али задовољсиво све веће јер број наставника који се укључују расте, а квалиитет пратила јако ће.

Креативност, промишљање и систематичност видљиви су и у овим пратијема. Оно што се овој јутјији посебно издавају јесу пратији тематској приступу, интегративна настава, пратији пројектској рада, проблемска настава, међуредметна корелација... Укључивање модерних технологија у рад присутино је у већини пратијема, драјоцено када ће подстакне ученичке креативности.

Зборник ЧАС ЗА УГЛЕД и овој јутјији обухвата већину наставних предмета, различите приступе у раду, различите облике рада, разноврсне наставне методе, пратијеме за различите одељења и пратилоје за рад којима се пратије постреде појединачних ученика (диференцирани приступ, пратијеме пратила за ученике са ИОП2 и ИОП3).

Укључене су иновативне и функционалне технике учења. Укључују се нови сарадници, неки посталају стапни... Едука је поносна на сваког од вас, претпазијући ствараоце новог и најредног и истовремено истражне практичаре посвећене посту и посебно својим ђацима.

Хвала свима на дивној сарадњи! До скорој виђења, у следећем зборнику!

Срдачно,
Уреднички тим Едуке

САДРЖАЈ

ПРВИ РАЗРЕД

Аленка Орешчанин и Слађана Путић: Иницијативна сликовница	13
Јелена Ивановић: Који мамиеријали моју да се исмијежу, тијече и савијају	19
Марија Милосављевић: Сабирање и одузимање до 10	23
Ружица Стојановић Ђорђевић: Сабирање и одузимање до 20.....	26
Славица Ристовић: Деда и реја	31
Сузана Вељковић: Животињско царство.....	36

ДРУГИ РАЗРЕД

Александра Филиповић: Дељење бројем 2	45
Гордана Вучинић: Множење бројем 3.....	50
Љиљана Соколовић: Множење бројевима 2, 3, 4, 5 и 10.....	54
Тамара Стојановић: Дељење бројем 5	57
Јелена Ивановић: Андерсенове бајке	63
Драгана Виденов: Дивље животиње	67

ТРЕЋИ РАЗРЕД

Јелена Бабић: Сергеј Михалков, Камен.....	73
Татјана Попов: Вуков завет – савремено њосело	77
Др Гордана Рацков: Ућао – иртање и обележавање	84
Мр Сава Ковачевић: Таблица множења и дијељења бројем 9.....	90
Младен Глигоријевић: С оне сјидане Дунава	100
Гордана Јаневска: Природне животиње заједнице: шуме – наше зелено блајо	104
Марина Кукић, Светлана Миленковић: Мој завичај и ја	109
Даница Коцевска, Јован Коцевски, Саша Балаћ, Бојана Балаћ: Рельеф и оријентација у завичају	113
Мр Мирјана Лончаревић: Знаменије личностима наше прошлости	119
Марија Миловановић: Прилагођавање животиња средини у којој живе	122
Драгана Гавriloviћ Обрадовић: Моје месиће некад и сад	130
Јелена Антонијевић: Живот некад и сад	134

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

Марјана Игрутиновић: Једнакосӣ разломака	139
Звонимирка Јовичић: Писмено одузимање.....	146
Валентина Мујичић: Алиса у земљи чуда	151
Мр Весна Јовић Латиновић: Судјекаӣски и Ӣредикатиски скӯй	158
Младен Глигоријевић, Снежана Лапчевић:	
Смеши – Ӣостайици раздвајања смеши	163
Љиљана Младеновић: Осврӣ уназаг – Ӣроишосӣ Србије.....	169
Марина Праизовић: Становништво Србије	172
Ива Љубисављевић Кајгановић: Зашиићена Ӣодручја у Србији.....	182
Катарина Миличић, Слађана Галушка: Обновљиви извори енергије	187
Лозица Антић, Биљана Митић: На Ӣемељима Ӣроишосии	
Ӣрадимо будућносӣ	192
Душко Терзин: Међег, свиња и лисица	196

КОМБИНОВАНА ОДЕЉЕЊА

Драгана Димитријевић: Сабирање. Редослед извођења рачуних ојерација.....	201
Драгана Димитријевић: Ијрамо се речима (синоними, хомоними, антионими). Боїашимо свој речник.....	205
Биљана Кнежевић: Придеви	209
Ђурђица Стојковић: Пишице – излед и начин живоїта. Урожене врсне и зашиићена пишица у Србији	212
Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић:	
Вук Караџић – Ӣематиски дан	217
Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић:	
Здрава храна – Ӣематиски дан	223
Љиљана Арсенијевић, Предраг Аритоновић: Ускре – Ӣематиски дан	226

САДРЖАЈ ПРИЛОГА ЗА ПРЕУЗИМАЊЕ УЗ ЗБОРНИК

ПРВИ РАЗРЕД

1. Алена Орешчанин и Слађана Путић:
<i>Иницијативна сликовница</i>	18,3 Mb
2. Марија Милосављевић: <i>Сабирање и одузимање до 10</i>	13,2 Mb
3. Ружица Стојановић Ђорђевић: <i>Сабирање и одузимање до 20</i>	1,39 Mb
4. Славица Ристовић: <i>Деда и реја</i>	3,33 Mb
5. Сузана Вељковић: <i>Животињско царство</i>	15,7 Mb

ДРУГИ РАЗРЕД

1. Александра Филиповић: <i>Дељење бројем 2</i>	7,11 Mb
2. Гордана Вучинић: <i>Множење бројем 3</i>	4,61 Mb
3. Љиљана Соколовић: <i>Множење бројевима 2, 3, 4, 5 и 10</i>	1,26 Mb
4. Тамара Стојановић: <i>Дељење бројем 5</i>	0,72 Mb
5. Драгана Виденов: <i>Дивље животиње</i>	5,03 Mb

ТРЕЋИ РАЗРЕД

1. Јелена Бабић: Сергеј Михалков, <i>Камен</i>	52,3 Mb
2. Татјана Попов: <i>Вуков завет – савремено љосело</i>	1,52 Gb
3. Др Гордана Рацков: <i>Угао – цртање и обележавање</i>	2,27 Mb
4. Mr Сава Ковачевић: <i>Таблица множења и дијељења бројем 9</i>	2,14 Mb
5. Младен Глигоријевић: <i>С оне српране Дунава</i>	2,03 Mb
6. Гордана Јаневска:
<i>Природне животиње заједнице: шуме – наше зелено блајо</i>	1,80 Mb
7. Даница Коцевска, Јован Коцевски, Саша Балаћ, Бојана Балаћ:
<i>Рельеф и оријентација у завичају</i>	24,2 Mb
8. Mr Мирјана Лончаревић:
<i>Знаменије личностима наше прошлости</i>	5,47 Mb
9. Марија Миловановић:
<i>Прилагођавање животиња средини у којој живе</i>	0,72 Mb

10. Драгана Гавriloviћ Обрадовић: <i>Моје месиће некад и сад</i>	5,18 Mb
11. Јелена Антонијевић: <i>Живоћи некад и сад</i>	17,9 Mb

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

1. Марјана Игрутиновић: <i>Једнакосиј разломака</i>	0,31 Mb
2. Звонимирка Јовичић: <i>Писмено одузимање</i>	0,52 Mb
3. Валентина Мујичић: <i>Алиса у земљи чуда</i>	2,82 Mb
4. Mr Весна Јовић Латиновић: <i>Судјекајски и предикажки скуј</i>	0,14 Mb
5. Младен Глигоријевић, Снежана Лапчевић: <i>Смеши – њосићуци раздвајања смеши</i>	0,81 Mb
6. Љиљана Младеновић: <i>Осврћ уназад – ћрошлосиј Србије</i>	4,86 Mb
7. Марина Праизовић: <i>Становништво Србије</i>	2,98 Mb
8. Катарина Миличић, Слађана Галушка: <i>Обновљиви извори енергије</i>	0,48 Mb
9. Лозица Антић, Биљана Митић: <i>На шемељима ћрошлосија ћрадимо будућност</i>	5,20 Mb
10. Душко Терзин: <i>Међег, свиња и лисица</i>	1,47 Mb

КОМБИНОВАНА ОДЕЉЕЊА

1. Драгана Димитријевић: <i>Сабирање. Редослед извођења рачунских операција</i>	5,91 Mb
2. Драгана Димитријевић: <i>Ијрамо се речима (синоними, хомоними, анионими).</i>
<i>Бојајимо свој речник</i>	3,18 Mb
3. Биљана Кнежевић: <i>Придеви</i>	5,74 Mb
4. Ђурђица Стојковић: <i>Птице – излег и начин живота.</i>
<i>Урожене врсте и заштићена птица у Србији</i>	19,0 Mb
5. Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић: <i>Вук Караџић – шемајски дан</i>	41,6 Mb
6. Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић: <i>Здрава храна – шемајски дан</i>	90,3 Mb
7. Јиљана Арсенијевић, Предраг Аритоновић: <i>Ускре – шемајски дан</i>	53,5 Mb

EDUKA-PORTAL

ПРВИ РАЗРЕД

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

Интерактивна сликовница

ОШ „Марија Трандафил”, Ветерник

24. април 2018.

1. Подаци о часу

Дефинисање часа

Блок настава

- Разред: I** Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК
Редни број часа: 145.
Наставна јединица: Језичка култура: Причам ти причу
Тип часа: вежба
- Разред: I** Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА
Наставна јединица: Облици у простору: Моја прича
Тип часа: вежбе
- Разред: IV** Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК
Редни број часа: 145.
Наставна јединица: Управни говор
Тип часа: вежба
- Разред: IV** Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА
Наставна јединица: Уметност: доврши цртеж – напиши причу
Тип часа: вежбе

Увођење новине

- Заједнички рад ученика првог и четвртог разреда (вертикално учење) у коме су ученици четвртог разреда ментори првацима.
- Израда и примена интерактивне сликовнице.

3. Употреба прст-лутака (драмска метода).
4. Примена мозаик-методе.

Мотивација

Вештина усменог препричавања садржаја јесте компетенција која је за ученике изузетно важна. Она се развија од првих дана школовања и има несумњиво честу примену, како у настави и учењу, тако и у свакодневном животу. АЛИ... Часови српског језика на којима ученици усмено препричавају текстове често су врло напорни и монотони, досадни. И ученицима и наставницима. Могу ли ови часови бити интересантнији? Испитаћемо новим приступом.

2. Планирање и организовање часа

ЦИЉ ЧАСА

Да ученици израде ново наставно средство и да га примене у настави.

ЗАДАЦИ ЧАСА

Српски језик

Образовни задаци

- ✗ Применити стечено знање о управном говору (IV разред).
- ✗ Усавршавати усмено изражавање, вежбати памћење и разговетно и доживљено изговарати текст.

Васпитни задаци

- ✗ Подстицати менторски однос међу ученицима и њихове компетенције за поучавање.
- ✗ Развијати осећање одговорности за успех заједничког рада.
- ✗ Развијати сарадњу и другарство.
- ✗ Подстицати уредност и прецизност у раду.

ЗАДАЦИ ЧАСА

Ликовна култура

Образовни задаци

- Схватити и усвојити појам простора (као ликовног елемента) и облика у њему.
- Применити знања о односима и распореду облика у простору, односно просторних релација: изнад и испод; испред, иза и између; близу и далеко; лево и десно.

Функционални задаци

- Оспособљавање ученика за коришћење различитих ликовних материјала и медија (прецизно цртање и бојење дрвеним бојама).

- Практична примена знања о односима и распореду облика у простору и о просторним релацијама.
- Васпитни задаци**
- Неговање радозналости за ликовно стварање, упорности и истрајности у премама за решавање сложенијих задатака.
 - Развој смисла за уочавање лепог.
 - Развој сензибилитета за боје.

Образовни стандарди

- × 1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора: уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике.
- × 1CJ.0.1.3. казује текст природно, поштујући интонацију реченице.
- × 1CJ.0.1.4. уме да преприча изабрани наративни или краћи информативни текст на основу издавања значајних делова или занимљивих детаља.
- × 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличког текста.
- × 1CJ.1.3.1. пише писаним словима ћирилице.
- × 1CJ.1.3.5. пише кратким потпуним реченицама једноставне структуре.
- × 1CJ.2.3.6. саставља кратак наративни текст.
- × 1CJ.2.4.7. саставља реченице различите по комуникативној функцији и облику.

Методе и облици рада

Методе: мозаик метода, илустративно-демонстративна, монолошка, дијалошка, кооперативно учење, усмено и писмено излагање, драматизација, стваралачки рад

Облици рада: фронтални, индивидуални, у пару (менторски рад), групни

Усаглашеност са наставним планом и програмом

Теме, тј. наставне јединице, уклапају се у реализацију наставног плана и програма за први и четврти разред основне школе.

Потребна наставна средства за реализацију ових часова:

- припремљени наставни листићи са задацима за сваког ученика и цртежима,
- насловне стране за сликовнице,
- прст-путке.

ОРГАНИЗАЦИЈА ЧАСА (ТОК ЧАСА)

планира- ни садр- жај рада	активност наставни- ка	активност ученика	плани- рано време у мину- тима	методе и облик рада	начин праћења рада ученика	очекивани ефекти
1. Кратко објашњење о циљу часа, о теми и иновацијама.	излаже, објашњава, демонстрира	слушају, посматрају, питају	5	– монолошка, – дијалошка, – фронтални	посматрање	пажљиво праћење

2. Подела материјала групама и давање упутства за рад	- дели материјал, - прати активност, - даје додатна објашњења	- добијају упутства за рад, - питају ако им нешто није јасно	5	- дијалошка - индивидуални	посматрање, праћење рада	Сваки ученик је разумео дата упутства.
3. Рад по групама	- помаже, - прати активност, - даје додатна објашњења	- добијају упутства за рад, - читају, - прате упутства, - пишу, - доје, цртaju, - договарају се, - увежбавају дијалог, - бирају вођу групе који води завршну активност	35	- мозаик-метода, илустративно-демонстративна, монолошка, дијалошка, кооперативно учење, усмено и писмено излагање, драматизација, стваралачки рад - индивидуални, у пару, трупни	посматрање, праћење рада	Ученици примењују знање о правилном дојењу облика у простору, доцртавају, примењују знање о правилном писању управног говора, глуме – изражайно казују текст.
4. Представљање продуката рада	- прати, - даје сугестије, - коментарише	- презентују урађено, - износе своје утиске, - самопрочењују задатак	30	- драматизација, демонстрација, усмено излагање, метода дискусије и разговора - индивидуални, у пару и групни	- упућивање на адекватно самопрецивање	Стицање знања за процењивање властитог рада, као и рада других ученика.
5. Провера наученог	прати активност	- постављање питања везаних за тему ученицима из других група	10	- усмено излагање - индивидуални и групни рад	Праћење тачности датих одговора и, уколико доје до погрешног одговора, усмеравање на дискусију.	Тачни одговори на питања.
6. Евалуација часа	прати активност, дели папираче за евалуацију	оценујују час	5	евалуација	давање упутства	добро оцењен час

Предактивност

Од старих рукавица израдити лутке за прст, исећи отворе за провлачење и налепити насловне стране на блок број 4.

1. Кратко објашњење о теми часа, мотивацији за израду интерактивне сликовнице, циљ часа и иновацијама

Учитељице упознају присутне с тим да је тема огледног часа интерактивна сликовница као наставно средство, шта је био мотив за осмишљавање овог наставног средства, који је крајњи циљ часа и које су иновације уведене на овом часу.

1. Заједнички рад ученика првог и четвртог разреда у ком су ученици четвртог разреда ментори првацима.
2. Израда и примена интерактивне сликовнице (сликовница са уgraђеном лутком у коју се увлачи прст и покретима прста се покреће глава лутке).
3. Употреба прст-лутака (лутке које се анимирају покретима кажипрста).
4. Примена мозаик-метода.

Мозаик-метода подразумева да сваки ученик у групи ради на једном делу заједничког задатка. Затим се појединачни продукти слажу и објединују у целину, као што се слика у техници мозаика гради од много ситних делова.

2. Подела материјала групама и давање упутства за рад

Ученици су подељени у пет великих група. Свака група има по 10 чланова подељених у парове (пет парова). Већину парова чине ученици различитог узраста, односно, ученик четвртог разреда је пар ученику првог разреда. Оваква подела омогућава да старији ученик помогне млађем и да вежба менторски однос са другим учеником, односно да усавршава компетенције за поучавање других. Млађи ученик има помоћ и подршку свог старијег другара током рада.

Свака група ради на другачијој причи.

- Теме су:
1. Корњача и зец
 2. Лав и миш
 3. Лисица и гавран
 4. Џврчак и мрав
 5. Ружно паче

Свака група израђује своју сликовницу, која се састоји од тачно пет слика. Сваки пар ради другачију слику која се састоји из два дела. Добијају слике и упутства за рад.

3. Рад по групама

Када ученици добију слике и упутства за рад, упознају се са њиховим садржајем.

Ученици првог разреда током фазе рада по групама доје своје цртеже – бојанке. На цртежима су приказане сцене из наведених прича.

Ученици четвртог разреда доцртавају своје започете цртеже, доје их и исписују на њима управни говор, који представља дијалог ликова приказаних на цртежима.

Затим сваки пар увежбава да исприча причу са свог цртежа. Ученици четвртог разреда говоре улогу наратора и једног лица из приче, а ученици првог разреда улогу другог лица из приче. На пример: у причи „Корњача и зец“ ученици четвртог разреда су наратори и говоре улогу корњаче, а ученици првог разреда говоре текст зeca. Вођа групе контролише рад чланова.

Када увежбају текст, вођа групе лепи све цртеже у интерактивну сликовницу.

4. Представљање продуката рада

Сваку сликовницу представљају сви ученици који су је израђивали.

Сликовница се представља лист по лист, пар по пар.

Сваки пар прича део приче који је радио, комбинацијом приповедања и дијалога. Ученик четвртог разреда има задатак и да, док говори, анимира покретима прста лутку.

5. Провера наученог

Вођа групе даје задатак члановима осталих група да покушају да, на основу њиховог представљања сликовнице, извуку поуку басне. На основу подигнутих руку бирају ученика који ће им дати одговор. У случају да одговор није адекватан, покушава се поново док се не дође до тачног одговора.

Вредновање постигнућа ученика

У току праћења, наставник се поставља као партнер у педагошкој комуникацији (подстиче интеракцију наставник – ученик и ученик – ученик, усмерава дискусије, повезује градиво са постојећим ваншколским знањима и искуствима ученика).

Постигнућа ученика наставник вреднује на основу испољених активности и ангажованости на задацима, савладавања садржаја на часу, иницијативе у откривању идеја, залагању ученика и мотивацији за практичну примену онога што су научили.

Постигнућа се могу сагледати и кроз:

- нивое усвојености градива,
- примену теорије у практичним решењима,
- ангажованост у раду,
- активно учешће група и појединача у раду,
- способност повезивања претходно обрађеног градива са новим.

Ветерник, 24. април 2018.

Час су реализовале учитељице Аленка Орешчанин и Слађана Путић.

Часу су присуствовали педагог школе, психолог, два наставника и осам учитеља.

Јелена Ивановић

Који материјали могу да се истежу, гњече и савијају

Основна школа „Горачићи”, Горачићи

Учитељица: Јелена Ивановић

Назив школе: Основна школа „Горачићи”, Горачићи

Наставни предмет: свет око нас

Разред: први

Наставна јединица: Који материјали могу да се истежу, гњече, савијају

Тип часа: обрада

- Циљ часа:**
- Стицање знања о променама материјала под механичким утицајима; проширивање знања о врстама материјала.
 - Развијање свести ученика о значају коришћења материјала у свакодневном животу и о његовој правилној примени. Васпитавање ученика за реаговања и сналажења у ситуацијама када вршимо промене на материјалима.
 - Оспособљавање ученика за извођење практичних радова; развијање способности увиђања узрочно-последичних веза.

Наставне методе: монолошка, дијалошка, писаних радова, демонстративна

Облици рада: фронтални, индивидуални, групни облик рада

Наставна средства: укрштеница, разни предмети (жица, гумица, папир, пластелин, оловка, чарапе...), асоцијација

Техничка помагала: лаптоп, проектор, проектно платно

Корелација: ликовна култура (обликовање пластелина), математика (бројеви, геометријски облици)

① Уводни део часа

Решавамо укрштеницу. Делим ученике у три групе да би се такмичили у решавању укрштенице. Укрштеница има 10 питања. Победник је она група која дâ највише тачних одговора. Питања:

- 1) Надгробни споменици праве се од... – **КАМЕНА**.
- 2) Мекана је и савитљива. Користи се за израду разних точкова, играчака, обуће. – **ГУМА**.
- 3) Разних је боја, од њега можемо да направимо многе предмете, мекан је и фин, зове се – **ПЛАСТЕЛИН**.

- 4) Од њега се праве предмети разни, преко клешта и шрафова до кашика и вазни. Неке чаше се праве од кристала, а маказе се праве од – **МЕТАЛА**.
- 5) Доста је значајно и свуда га има, људима користи и кад дође зима. Од њега се правило оруђе прво, чврсте је грађе и зове се – **ДРВО**.
- 6) Добија се од дрвета, непровидан је, лако се цепа и сече, упија воду и разлаже се – **ПАПИР**.
- 7) Торба је од коже, али може бити и од другог материјала који је јефтин, а даје високи сјај, име му је – **СКАЈ**.
- 8) Може бити од памука, вуне, свиле, користи се за израду одевних предмета, постељина – **ТКАНИНА**.
- 9) Провидно, чврсто, ломљиво, име му је – **СТАКЛО**.

1.	К А М Е Н
2.	Г У М А
3.	П Л А С Т Е Л И Н
4.	М Е Т А Л
5.	Д Р В О
6.	П А П И Р
7.	С К А Ј
8.	Т К А Н И Н А
9.	С Т А К Л О
10.	Г Л И Н А

- 11) Користимо је за прављење разних предмета и фигура. Попут пластилина, име јој је – **ГЛИНА**.

Након што смо поновили материјале, ученике питам шта све можемо да урадимо са материјалима (истежемо, савијамо, топимо, уврћемо...). Саопштавам им да ћемо на данашњем часу видети кроз различите огледе који материјали могу да се истежу, гњече, савијају. Истичем наслов мултимедијално, а ученици га записују у свеске.

⊕ Главни део часа

Неке материјале можемо да истежемо, гњечимо, савијамо, уврћемо, а неке не можемо. Говорим ученицима да се материјали различито понашају када их истежемо, савијамо, сабијамо, уврћемо. Након тога почињем са огледима.

ДРВО

Узимам оловку и питам ученике од ког је материјала направљена графитна оловка. Хајде да покушамо да истегнемо оловку (сваки ученик узима оловку и покушава да је истегне). Можемо ли оловку да згњечимо? А да савијемо и уврнемо? Закључујемо: *Дрво не може да се истеже, гњечи, савија и уврће*.

ПАПИР

Показујем ученицима папир и питам их: Који је ово материјал?

Пресавијам папир тако да добијем капу. Шта смо добили од папира? На који начин сам направила капу? Како се зове радња коју сам извршила на папиру? (савијање) Шта још можемо да урадимо са папиром? (Уврћем папир, а потом га гужвам.) Закључујемо: *Папир можемо савијати, тијечити и увртати.*

ПЛАСТЕЛИН

Узимам припремљену куглицу пластелина и питам: Шта је ово? (куглица пластелина)

Истежем куглицу пластелина и питам ученике: Шта се дододило са куглицом?

Како се зове радња коју сам извршила на куглици пластелина? (истезање)

Облик добијен истезањем пластелина уврћем како бих добила наруквицу. Питам ученике: Шта се дододило са пластелином? Како се зове радња коју сам извршила на пластелину? (увртање) Шта још могу да урадим са пластелином? Могу поново да га тијечим и савијам. Закључујемо: *Пластелин се може истијети, тијечити, савијати и увртати.*

ЖИЦА

Ученике питам који су разред. Хајде од ове жице да направимо број 1.

Који механички утицај сам користила? (савијање)

Од две жице правим плетеницу.

Који сам механички утицај користила? (увртање)

Закључујемо: *Жицу можемо савијати и увртати.*

ГУМА

Узимам гумице за тегле и делим ученицима по једну. Питам ученике који је то материјал. Хајде да покушамо да истегнемо гуму (сваки ученик покушава да је истегне). Можемо ли гумицу да згијечимо? А да савијемо и уврнемо? (Девојчице везују реп гумицом.) Закључујемо: *Гума може да се истијеже, савија и уврће.*

ТКАНИНА

Сви ученици узимају по једну чарапу коју су понели од куће. Питам ученике од ког материјала су направљене. Хајде да покушамо да истегнемо чарапе. Можемо ли да их згијечимо? А да савијемо и уврнемо? Закључујемо: *Текстил може да се истијеже, савија и уврће.*

Ученике делим у три групе. Свакој групи дајем материјал и упутство за рад. Говорим им да имају десетак минута за рад, да раде заједнички, да сарађују, а након завршетка свака група ће представити оно што је урадила.

Прва љубља обликује метал.

Друга љубља обликује пластелин.

Трећа љубља обликује папир.

ПРВА ГРУПА – Обликујемо метал

- Узми комад танке, мекане жице. Намотај жицу око оловке. Извуци оловку. Добијени предмет продај да истежеш и сабијаш.
- Узми четири жице. Од једне жице направи број 2. Од друге жице направи 0, од треће жице направи број 1, а од четврте број 8. Добио си број 2018. Да ли знаш шта представља тај број?
- Погледај спајалице закачене на твом папиру. Покушај да направиш сличне.
- Направите од жице троугао.

ДРУГА ГРУПА – Обликујемо пластелин

- Од пластелина направите две лоптице. Ваљајте их док не постану дугуљасте.
- Добијене траке увртите једну око друге.
- Од добијене плетенице направите наруквицу.
- Направите неколико врста воћа или поврћа.

ТРЕЋА ГРУПА – Обликујемо папир

- Узмите лист папира. Испресавијајте га и направите лепезу. Можете је украсити фломастерима.
- Узмите лист папира и направите авион.
- Узмите лист папира и направите бродић.

⌚ Завршни део часа

Ученици решавају асоцијацију која је истакнута на презентацији:

књига	сто	огледало	кашика
свеска	столица	прозор	жица
новине	врата	чаша	маказе
лист	ормар	акваријум	ексер
ПАПИР	ДРВО	СТАКЛО	МЕТАЛ
МАТЕРИЈАЛИ			

Домаћи задатак: Направити украсе од папира.

Марија Милосављевић

Сабирање и одузимање до 10

ОШ „13. октобар”, Ђуприја

ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Наставни предмет	математика
Наставна тема	Природни бројеви до 100
Наставна јединица	Сабирање и одузимање до 10
Тип наставног часа	утврђивање
Школа	ОШ „13. октобар”, Ђуприја
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ЧАСА	
Васпитни задаци часа	Развијање интересовања ученика за математику и уважавање значаја њене примене у свакодневном животу.
Образовни задаци часа	Утврђивање знања ученика о појмовима сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; продубљивање и проширивање знања ученика о сабирању и одузимању до 10.
Функционални задаци часа	Развијање способности запажања и закључивања, логичког мишљења, као и самосталности у раду ученика и оспособљавање за примену стечених знања на постављене задаче.
Облици рада	фронтални, индивидуални
Наставне методе	дијалошка
Наставна средства	презентација која прати ток часа, радни лист са задацима
Литература	С. Јоксимовић, <i>Математика за јрви разред основне школе</i> , Едука, Београд.
ТОК ЧАСА	
Уводни део часа	Ученицима причамо причу кроз коју понављамо појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика на конкретним примерима. Прича (прилог) и одговарајуће слике на презентацији прате цео ток часа.
Главни део часа	Ученицима делимо папире са задацима. Сваки задатак најпре анализирамо, а потом их ученици решавају на табли и на својим папирима.
Завршни део часа	Ученицима делимо папире са занимљивим задатком, анализирамо га, а потом га ученици решавају на табли и на својим папирима. Уколико остане времена, на презентацији се налази додатни задатак.

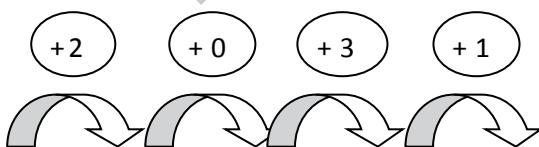
ПРИЛОГ

Једног дана у прелепом краљевству краљ и краљица су организовали забаву поводом рођендана своје кћерке принцезе Ауроре. На забаву су позвали све виле из краљевства, осим једне – зле виле. *Колико је вила било на забави? (6 – go тачној броја долазимо пребројавањем.)* Кад је чула за забаву, зла вила се веома наљутила што није позвана и одлучи да на забаву дође непозвана. На великому трапњаку испред дворца сви су уживали у забави. Љубоморна на овај призор, зла вила баци клетву на принцеузу: „Спаваћеш у зачараном замку онолико година колико си вила позвала на забаву и још две године више. Из сна те може пробудити само принчев пољубац.“ *Којом рачунском радњом можемо израчунати колико година укућно принцеза треба да спава? (сабирањем)* Како ћемо то здесантити? (6 + 2 = 8, здесантујемо на једи) *Шта представља број 6 у овом изразу? (први сабирак) А број 2? (други сабирак) Шта представља број 8? (збир) Како чијамо знак +? (плус) Шта он представља? (Знак да на први сабирак додајемо други сабирак.)* Како чијамо знак =? (једнако) *Шта он означава? (Да се са обе њејове стране налазе једнаке вредносости.)* У тренутку кад је принцезу заспала, на забаву је стигао принц Филип и одлучио да пронађе зачарани замак и принцезу ослободи клетве. Једна вила крену са њим да му помогне. *Којом рачунском радњом можемо израчунати колико је вила остало у дворишту дворца након што је једна отишла са принцом? (одузимањем)* Како ћемо то здесантити? (6 – 1 = 5, здесантујемо на једи) *Шта представља број 6 у овом изразу? (умањеник) А број 1? (умањилац) Шта представља број 5? (разлику) Како чијамо знак –? (минус) Шта он представља? (Знак да од умањеника одузимамо умањилац.)*

Осим виле, и ми ћемо помоћи принцу да ослободи принцезу својим знањем о сабирању и одузимању до 10 (најава наставне јединице).

После дуге потраге, принц је пронашао зачарани замак, а на улазу га је сачекао страшни змај. Змај рече принцу: „Ако израчунаш колико година имам, пустићу те у замак.“

* У упиши одговарајући број.

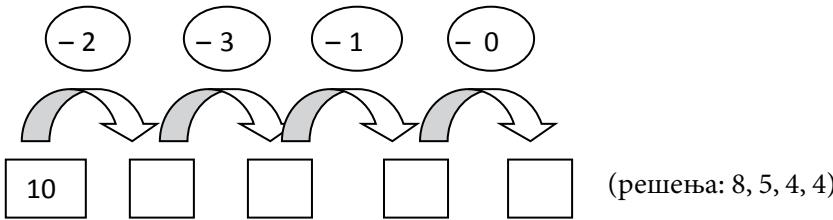

1				
---	--	--	--	--

(решења: 3, 3, 6, 7)

Пошто смо израчунали да змај има 7 година, он је пустио принца да уђе у замак. На врху степеништа принц је видео десет слепих мишева, замахнуо је мачем и отерао неколико. Колико је слепих мишева остало?

* У упиши одговарајући број.

Принц је још једном замахнуо мачем и отерао преостала четири слепа миша. У том тренутку, у ходнику се појавио зли чаробњак и рекао принцу: „Да би прошао поред мене, мораши открити рецепт за мој тајни напитак.”

* У \bigcirc упиши одговарајући знак: $<$, $>$ или $=$.

$4 + 1 \bigcirc 6$

$3 + 5 \bigcirc 7$

$2 + 8 \bigcirc 10$

$10 - 0 \bigcirc 10$

$8 - 4 \bigcirc 5$

$6 - 1 \bigcirc 3$

(решења: $<$, $>$, $=$, $=$, $<$, $>$)

Пошто смо открили рецепт за тајни напитак, принц је несметано прошао поред чаробњака и ушао у једну собу у којој је био огромни паук. *Принц замахну мачем и одсече пајку три ножица. **Знайте ли колико паук има ножица?** (8) Колико ножица је пајку сада остало? (решење: $8 - 3 = 5$) Али, у том тренутку појавио се зли чаробњак и дао пајку чаробни напитак од ког су му порасле две ножице. Колико ножица сада пајак има? (решење: $5 + 2 = 7$) *У соби настаде потпуни мрак, принц протрља очи и пред њим се створи страшни двоглави пас и упита га: „Да имамо два тела, колико бисмо укупно ногу и глава имали?” (решење: $4 + 4 = 8$, $1 + 1 = 2$, $8 + 2 = 10$)

Изненађен знањем које принц има, пас се постиде и побеже. Принц продужи даље и отвори врата собе у којој је спавала принцеза. У тренутку када принц помисли да је његовим мукама дошао крај, пред њим се створи зла вештица и рече му: „Ако откријеш чаробну реч, ја ћу нестати и можеш спасти принцезу.” *Имала сам 9 врана. Јуче ми је побегло 5, а данас 3. Колико врана имам сада? (решење: $9 - 5 = 4$, $4 - 3 = 1$)

Открили смо чаробну реч – АБРАКАДАБРА, хајде да је сви изговоримо! Пошто је вештица нестала, принц пољуби принцезу и она се пробуди из сна. Живеће заједно срећни до краја живота.

Сада ћемо обојити слику принца и принцезе тако што ћемо решавати израз по израз. Решење сваког од њих крије једну боју.

*У \bigcirc упиши знак $+$ или $-$ тако да израз буде тачан.

$4 \bigcirc 1 = 5$

$8 \bigcirc 5 = 3$

$6 \bigcirc 3 = 9$

$9 \bigcirc 2 = 7$

(решења: $+$ [принцезину хаљину бојимо розе], $-$ [принчев плашт бојимо црвено], $+$ [принцезину косу бојимо плаво], $-$ [принчеве панталоне бојимо браон])

Ружица Стојановић Ђорђевић

Сабирање и одузимање до 20

ОШ „Радислав Никчевић”, Мајур, одељење у Главинцима

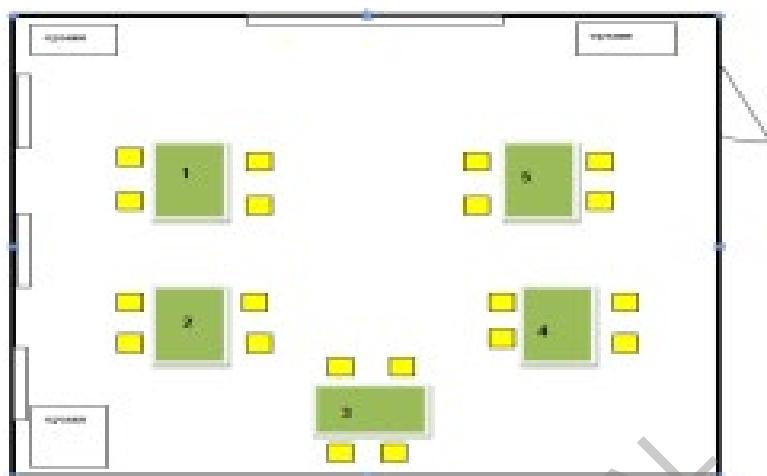
Школа: ОШ „Радислав Никчевић”, Мајур, одељење у Главинцима	Учитељица: Ружица Стојановић Ђорђевић
Наставна тема: Природни бројеви до 100	Разред: први
Наставна јединица: Сабирање и одузимање до 20	
Тип часа: утврђивање	Облик рада: фронтални, индивидуални, групни
Циљ часа:	Утврђивање знања о сабирању и одузимању до 20.
Образовни задаци:	Утврђивање рачунских операција сабирања и одузимања.
Функционални задаци:	Развијање мишљења, пажње, памћења, посматрања. Оспособљавање ученика за примену усвојених знања.
Васпитни задаци:	Развијање упорности, систематичности, уредности, тачности. Оспособљавање ученика за сарадњу у оквиру тима.
Наставне методе:	вербална, текстуална, писаних радова, метода игре, хеуристичка
Наставна средства и помагала:	припремљени наставни листови, слагалица, презентације <i>PowerPoint</i> : Математичка игра и Математички точак, три лаптопа, материјал за евалуацију
Образовни стандарди: МА.1.1.2, МА.1.1.4, 1МА.2.1.3.	
Исходи: Ученик: – сабира и одузима у скупу бројева од 0 до 20, – разуме и решава једноставне и кратке текстуалне проблеме који се своде на сабирање и одузимање.	
Корелација: ликовна култура	

ТОК ЧАСА

① УВОДНИ ДЕО ЧАСА

- Ученици улазе у учионицу – на улазу сваки ученик добија картицу са задатком ($3 + 8$, $5 + 8$, $15 - 3$, $13 - 6$). Ученици имају задатак да седну поред рачунара који носи број који представља резултат израза који су добили.

- Учитељица пре почетка часа припреми ученицу за рад.
- Изглед учионице:

- Након што су формиране групе, учитељица истиче циљ часа:

Сабирање и одузимање до 20 (пише наслов на табли)

⊕ ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

- Давање ученицима упутства за рад. Ученике упутити да се осврну око себе и да погледају распоред намештаја у учионици. Формиране су четири групе. Свака група има своје место и задатак од којег ће почети да ради. Један сто је увек слободан за групе које буду брже решавале задатке. Сваки ученик са собом носи свеску и оловку.
- Давање кратких упутстава за рад.

1. Математички точак

1. Кликом на тастер завртите точак.
2. Прво израчунајте математички израз у пољу изнад точка. Број који вам показује стрелица саберите са бројем који сте добили решавањем израза у пољу изнад точка или га од њега одузмите.
1. Кликом на стрелицу проверавате тачност резултата. Кликом на жуту стрелицу поново завртите точак и рачунајте.
2. Кликом на тастер „Играј“ започните игру.

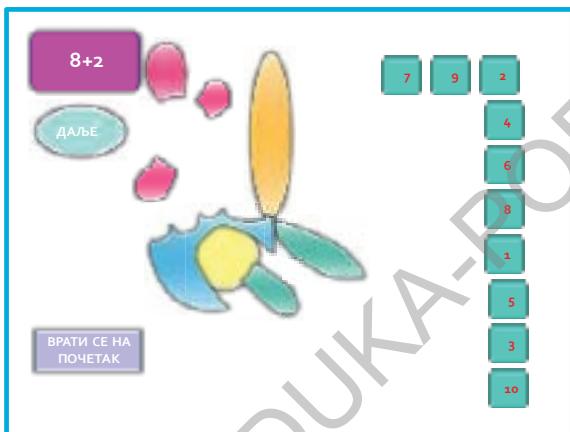
2. Математичка игра

Упутство за игру:

- Кликни на тастер „Започни игру”.
- Пажљиво израчунај и кликни на број који је решење.
- Ако си тачно решио/решила задатак, појавиће ти се делови слике.
- На крају ћеш открити животињу која се скрила.

3. Математичка игра

Упутство за игру:

- Кликни на тастер „Започни игру”.
- Пажљиво израчунај и кликни на број који је решење.
- Ако си тачно решио/решила задатак, појавиће ти се делови слике.
- На крају ћеш открити животињу која се скрила.

4. Математичка слагалица

Помешани су делови две слагалице. Ученици решавањем задатака издвајају делове на којима се налазе решења задатака. Затим слажу слику редоследом којим су добили решења.

5. Бојење по бројевима

БОЈЕЊЕ ПО БРОЈЕВИМА

Израчунајте резултат и затим обојте поља на следећи начин:

- 2 – плаво,
- 4 – црвено,
- 5 – жуто,
- 8 – зелено.

Ученици треба да реше задатке, а затим да обоје поља на задати начин.

- Правила за рад у групи
 - Са ученицима укратко поновити правила групног рада:
 - * Сви имају иста права.
 - * Док један прича, други слушају.
 - * Свакоме дати довољно времена да изнесе своје мишљење.
 - * Сваки предлог размотрити.
 - * Члановима групе се обраћати с поштовањем.
- Ученике обавестити да свака група, када заврши рад, обавести учитељицу, која ће преконтролисати и забележити који задатак је одређена група прешла.
- Самосталан рад ученика у групама.

⌚ ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

- ▶ Извештавање група: свака група извештава остале групе колико су математичких задатака урадили.
- ▶ Евалуација. Учитељица ученицима дели листиће за евалуацију и даје упутства за попуњавање листића.

Обој смајлића који представљају твој доживљај овог часа:

дисадисет
нейтрално
с满意

Продекни и оцени свој рад и рад осталих чланова групе оценом од 1 до 3. Размените податке са осталим членовима групе. Израчунај број бодова за себе и број бодова за целу групу!

	минимално	разумно	максимално
Радио ли сам најбоље што могу	1	2	3
Сарађивао ли сам са другима	1	2	3
Задовољавао сам нашејем резултатим	1	2	3
Рад чланица групе јасне	1	2	3
Рад чланица групе јасне	1	2	3
Рад чланица групе јасне	1	2	3

Број бодова моје групе: _____

Ученици треба да обоје „смајли” који представља њихов доживљај овог часа. Затим треба да процене и оцене свој рад и рад осталих чланова групе оценом од 1 до 3. Потом размењују податке са осталим членовима групе и рачунају број бодова за себе и број бодова за целу групу.

- ▶ Синтеза укупних резултата – групе усмено извештавају разред о томе до каквих су резултата дошли.

Деда и репа

СРПСКИ ЈЕЗИК – УЧЕЊЕ КРОЗ ИГРУ

Наставна тема	ПИШЕМО И ЧИТАМО (песме и приче)
Наставна јединица	„Деда и репа”, народна прича
Тип часа	обрада
Разред	први
Циљеви часа	Читање, разумевање и доживљавање књижевноуметничког текста. Оспособити ученике да тумаче и препричавају књижевна дела (народну причу). Оспособљавање за поступно, систематично и логичко схватавање дела као критичко процењивање прочитаног. Оспособљавање за успешно служење књижевним језиком у различитим комуникацијским ситуацијама. Успостављање интеракције са наставним садржајима других предмета. Развијање потребе за читањем и љубави према књигама. Креативнији начин извођења наставе; кроз игру схватити да је слога неопходна за реализацију заједничких задатака. Развијање умећа уважавања себе и других.
Образовни задачи	Разумевање и тумачење књижевноуметничког текста.
Функционални задачи	Даљи рад на савладавању технике читања. Уочавање догађаја, ликова, њихових особина и порука текста. Оспособљавање ученика за анализу текста.
Васпитни задачи	Развијање осећања хуманости према животињама.
Кључни појмови	деда, репа, помоћ, набрајање
Образовни стандарди	1CJ.0.1.1. познаје основна начела вођења разговора, уме да започне разговор, учествује у њему и оконча га; пажљиво слуша своје саговорнике. 1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличког текста.

Образовни стандарди	1CJ.1.3.8. користи скроман фонд речи (у односу на узраст); правилно их употребљава. 1CJ.1.2.6. разуме дословно значење текста. 1CJ.1.2.8. процењује садржај текста на основу задатог критеријума: да ли му се допада, да ли му је занимљив; да ли постоји сличност између ликова и ситуација из текста и особа и ситуација које су му познате; издваја речи које су му непознате.
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе	дијалошка, текстуална, писаних радова, демонстративна, драмска активност
Наставна средства	презентација <i>PowerPoint</i> , видео-бим, маске, модел репе, алат, прибор за писање и цртање, дечја песма „Деда”, Д. Лаковић https://www.youtube.com/watch?v=p2PmSRqTz9M
Корелација	свет око нас (дани у недељи), ликовна култура (цртање – моја прича), математика (број седам), чувари природе (ланџ исхране)
Литература и додатни материјал за наставнике	3. Гаврић, М. Ковачевић, <i>Машина и Рашина и ћира словима, буквар за ћрви разред основне школе</i> , Klett, Београд, 2014. 3. Гаврић, М. Ковачевић, <i>Приручник за буквар Машина и Рашина и ћира словима</i> , Klett, Београд, 2014.
Литература и додатни материјал за ученике	3. Гаврић, М. Ковачевић, <i>Машина и Рашина и ћира словима, буквар за ћрви разред основне школе</i> , Klett, Београд, 2014, стр. 144. наставни листић
Напомене	Фотографије ученика су аутентичне.

ТОК АКТИВНОСТИ

⌚ УВОДНИ ДЕО ЧАСА (5 до 10 минута)

Певање песме „Деда”, Д. Лаковић. Подела ученика на седам група: случајним избором, на основу извучених сличица из кутије (изглед сличица – избор учитеља), формирају се хетерогене групе. Заузимају места према сличици коју су извукли јер су групе обележене на клупама. Међусобно се договарају ко ће бити вођа групе. Приказује се Слајд број 1 и приступа се решавању ребуса. Упитати ученике да ли знају како репа изгледа. Претпоставља се да неко зна да опише, а неко не, па им показати биљку и објаснити да постоје бела и црна репа. Пријести столовима група и упутити их да репу опишају. Након решавања ребуса, истиче се циљ часа СЈ. Запис на табли и у свескама (Слајд број 2):

„Деда и репа”, народна прича

⌚ ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА (30 до 35 минута)

Наратор (ученик који помаже учитељици у раду) чита текст из *Буквара*, а читање прати драматизација текста. Улоге се насумице бирају, ученици који глуме добијају маске и цео ток читања приче одвија се у форми дијалога и читања наратора, а за све то време биће приказана слика, Слајд број 3.

Текст се анализира на основу питања, Слајд број 4. Прочитати питање, а ученици се у групама договарају о одговору, бирају представника групе који одговара на постављено питање. Након тога ученици добијају НЛ на коме се налази записана анализа текста са задатком да је прочитају:

ТЕМА: У причи се говори о вађењу репе из земље.

ЛИКОВИ: деда, баба, унука, пас, мачка и миш

ПОРУКА: Када смо сложни, можемо урадити и највеће ствари.

Напомена. Код одговора на питање који се ликови појављују у причи, ученику/ученици се додељује улога лица који анализирамо, а уз подстицај, усмеравање, навођење и помоћ учитеља доћи до одговора (нпр.: Ја сам деда. Стар сам и потгрђен. Вредан сам, добронамеран. Свакодневно радим у башти... Ја сам бака. И ја сам стара. Руке су ми наборане. Вредно радим у кухињи. Помажем деди у срећивању баште.); тако и за остале ликове.

Препричавање приче, уз подршку и подстицај учитеља. Док се прича препричава, дели се слика која је из делова (слагалица је произвољно издељена на делове, формата А4) и заједничким ређањем делова добијају слику приче (Слајд број 2), а уједно су добили исту слику, у мањем формату, коју лепе у свеске након што су сложили већу слагалицу.

⌚ ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА (5 минута)

Евалуација. Подела упитника са питањима која се односе на данашњи рад.

Задавање домаћег задатка. Вежбање читања и препричавања текста.

Приказ Слајда број 5. Следи аплауз за све учеснике у данашњем раду.

ПРИЛОЗИ

НЛ: АНАЛИЗА ТЕКСТА

ТЕМА: У причи се говори о вађењу репе из земље.

ЛИКОВИ: деда, баба, унука, пас, мачка и миш

ПОРУКА: Када смо сложни, можемо урадити и највеће ствари.

СЛИКА – СЛАГАЛИЦА

ЕВАЛУАЦИЈА

ЗА УЧЕНИКЕ

На постављено питање не пишеш одговор, већ бојиш „смајли”.

Да ли ти се допао овакав начин учења на часу?			
Да ли ти се свидела глума твојих другова/другарица?			
Како си се осећао/осећала док си одговарао/одговарала на питања?			
Да ли би волео/волелала да буде још оваквих часова?			
Како се тренутно осећаш?			

Технике преиспитивања праксе (коришћено у анализи сопственог рада):

- одговарање на питања о аспектима наставне праксе (нпр.: Да ли сам на овом часу помогао ученицима да науче како да уче?),
- дневнички записи,
- дискутовање са ученицима,
- анализа снимљених часова (туђих и сопствених).

Кратки приказ неких техника преиспитивања праксе

Вођење дневника рада. То је најједноставнији начин за отпочињање процеса рефлексије јер је потпуно личан. После часа, наставник треба да запише шта се догађало, да опише своје и ученичке реакције и осећања. Велика је вероватноћа да ће овакав осврт довести до промишљања о ономе што се додило. Писање дневника не подразумева стриктну динамику бележења.

Снимање часова и анализа. Видео или аудио снимци часа могу да буду извор изузетно важних података за рефлексију. Аудио-снимци су врло корисни у анализи начина на који наставник предаје/задаје задатке/објашњава. Они дају одговоре на питања: Колико говорим? О чему? Да ли су моје инструкције и објашњења јасни? Колико времена остављам ученицима за изношење идеја? Како одговарам на питања ученика, како коментаришем њихове идеје? Видео-снимци су одличан начин за анализирање понашања самог наставника. Они одговарају и, на пример, на питања: Кome сe обраћам? Како прилазим ученицима?

Дискутовање са ученицима. Наставник може да пита своје ученике за мишљење о ономе што се на часовима дешава. Њихова мишљења и запажања дају нову димензију наставниковом погледу на сопствену праксу.

Литература

Буђевац, Н., Јошић, С., Радишић, Ј., Бауцал, А. (2013), *Наставник као рефлексивни практичар – приручник*.

Животињско царство

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС	
МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ О ЧАСУ	
РАЗРЕД:	I
КАТЕГОРИЈЕ:	обавезни предмет
ПРЕДМЕТ:	свет око нас
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА:	Животиње (Животињско царство)
ТИП ЧАСА:	обрада
ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	два часа
МЕСТО РЕАЛИЗАЦИЈЕ:	учионица
УЧИТЕЉИЦА:	Сузана Вељковић
ОПШТИ ЦИЉ:	Стицање знања о животињама применом едукативних мобилних апликација и оспособљавање ученика за употребу „паметних“ телефона и таблета као наставног средства.
СПЕЦИФИЧНИ ЗАДАЦИ:	<p>Образовни задаци</p> <ul style="list-style-type: none">– Усвајање битних чињеница употребом едукативне мобилне апликације о животињама које насељавају нашу планету. <p>Функционални задаци</p> <ul style="list-style-type: none">– Упознавање са различитим животињским врстама, њиховим изгледом, карактеристикама и средином у којој живе.– Развијање пажње кроз пажљиво праћење презентације.– Развијање способности памћења коришћењем мобилне апликације.– Развијање способности анализе и синтезе кроз разговор о животињама које насељавају нашу планету.– Мотивисање ученика на већу укљученост и ангажовање у процесу наставе и учења пратећи трендове нове технологије.– Пробудити жељу за истраживањем и стицањем новог знања.

	<p>Васпитни задаци</p> <ul style="list-style-type: none"> - Развијање свести код ученика о значају очувања животињског света, нарочито угрожених врста животиња. - Изграђивање и неговање позитивних ставова и уверења према животињском свету.
КОРЕЛАЦИЈА СА САДРЖАЈИМА НАСТАВНИХ ПРЕДМЕТА:	Наставна јединица је предвиђена планом и програмом за предмет свет око нас у првом разреду основне школе. У корелацији је са садржајима предмета српски језик, ликовна култура и од играчке до рачунара као и са садржајима слободних активности које су део наставног плана и програма за први разред.
ДОПРИНОС РАДА УНАПРЕЂИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА:	<p>Један од недостатака традиционалне наставе јесте спуштање индивидуалних карактеристика ученика. Ученици су приморани да памте темпом који можда не одговара њиховим способностима или жељама, а да онда код куће надокнађују пропуштено. Имајући у виду циљеве наставе, сматрам да сврсисходним коришћењем техничких могућности можемо бити ефикаснији, јер хтели ми то или не – цео свет је постао мобилан.</p> <p><u>Мобилно учење</u> омогућава ученицима да градиво усвајају кроз игру, својим темпом, на онакав начин и онолико пута колико то њима одговара.</p> <p>Коришћење нових технологија као што су едукатвне мобилне апликације освежава и приближава наставу ученицима, активира их и држи им пажњу. Ученици показују велику заинтересованост када се у настави употребе садржаји видео-игара који су њима блиски. Занимљиве и необичне активности током часа обезбеђују дуже трајање усвојених знања.</p> <p>Ученици схватају да се „паметни” телефони и таблети могу употребити не само за игру и забаву већ и за стицање и продубљивање знања. Мобилна комуникација је данас свакодневни део живота ученика и тај процес се све више наставља. Зато ће, пре или касније, постати и свакодневна пракса у настави као раније видео, рачунар и коришћење интернета.</p> <p>Мобилна апликација бојанке ДЕВАР-4Д прилагођена је деци млађег школског узраста и омогућава им да „оживе” своје јунаке, да уче слушајући и играјући се. Додиром на џојстик (плави круг) животиња се покреће, а додиром на један од четири дијаманта различитих боја добијају се занимљиве информације о тој животињи. Једна од техника учења јесте слушање. Користећи бојанку 4Д деца, поред бојења, слушају занимљиве чињенице и уче о животињама и о природи.</p>

ДОПРИНОС РАДА УНАПРЕЂИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА:	<p>Дете учи несвесно, кроз игру. Глас за дојанку дао је српски глумац Милан Ковачевић. Покретање животиња, поред гласа наратора, прати пријатна музика и различити визуелни ефекти. Апликација пружа могућност за фотографисање ликова или за снимање краћег видеа.</p> <p><u>Игролика настава одељеђује свестрани развој личности детета. Дете је субјекат у наставном процесу, што доприноси активизацији и интензификацији обуке.</u></p>
ГЛАВНИ КОРАЦИ:	<p>Уводна активност (око 30 минута)</p> <p>I Састављање речи од понуђених слова.</p> <p>II Разговор о телефону, уређају за комуникацију на даљину, и краћи осврт на развој телефона од проналaska до данас, и разговор о могућностима и предностима „паметних“ телефона.</p> <p>III Задатак за ученике (бојење дојанке са ликом животиње) и задатак за родитеље (преузимање мобилне апликације ДЕВАР).</p> <p>Главни део (око 50 минута)</p> <p>IV Давање упутства за рад са мобилном апликацијом.</p> <p>V Провера усвојеног знања.</p> <p>Завршни део (око 10 минута)</p> <p>VI Евалуација активности.</p>
ОПИС САДРЖАЈА ПО КОРАЦИМА	
ОБЛИЦИ РАДА: <ul style="list-style-type: none"> - фронтални, - индивидуални, - партнерски. 	<p>Како је кључ успеха сваке активности сарадња породице и школе, на родитељском састанку сам упознала родитеље са идејом да организујем едукативну радионицу-играоницу и од њих тражила помоћ и подршку за реализацију. Родитељи су се сагласили да би познавање коришћења мобилних апликација у сврху усвајања знања деци било корисно и изразили спремност да помогну у савладавању наведених активности.</p>
МЕТОДЕ/ТЕХНИКЕ РАДА: <ul style="list-style-type: none"> - вербална, - илустративна, - демонстративна. 	<p>Уводна активност (око 30 минута)</p> <p>I Састављање речи од понуђених слова.</p> <p>Ученици добијају задатак да од понуђених слова саставе реч.</p> <p>Добијена реч ТЕЛЕФОН усмериће пажњу ученика на уређај који ће бити основно средство за рад у овој активности.</p>
СРЕДСТВА И ПОМАГАЛА: <ul style="list-style-type: none"> - презентација ППТ, - дојанке 4Д (17 листова), - дојице, - мобилни телефони (17). 	<p>II Следи разговор о телефону, уређају за комуникацију на даљину, и краћи осврт на развој телефона од проналaska до данас, и разговор о могућностима и предностима „паметних“ телефона.</p>

	<p>III Док ученици раде свој задатак – доје бојанке 4Д са ликом животиње, присутни родитељи преузимају мобилну апликацију <i>ДЕВАР</i> пратећи упутство учитеља.</p> <p style="text-align: center;">Главни део (око 50 минута)</p> <p>IV Ученици добијају потребна упутства за рад са мобилном апликацијом.</p> <p>V Играју се „оживљеним” ликовима, слушају чињенице о њима и памте их.</p> <p>VI Провера усвојеног знања.</p> <p style="text-align: center;">Завршни део (око 10 минута)</p> <p>VII Евалуација активности.</p>
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА:	Састављају реч од понуђених слова, прате излагање учитеља и презентацију, доје бојанку, слушају и прате упутства, играју се „живим ликовима” и памте чињенице, одговорају на постављена питања у вези са животињом коју су добили из бојанке.
АКТИВНОСТИ УЧИТЕЉА:	Планира, усмерава активности, координира радом, презентује, пита, подстиче, мотивише, помаже, објашњава, процењује, скреће пажњу на битно...
АКТИВНОСТИ ОСТАЛИХ УЧЕСНИКА:	Прате излагање учитеља и презентацију, преузимају мобилну апликацију у свој телефон, активирају апликацију, помажу ученицима и додатно им објашњавају функције које нису схватили.
ПРИЛОЗИ	
<p>ПРИЛОГ 1. презентација ППТ</p> <p>ПРИЛОГ 2. линк 1. https://www.devar.rs/</p> <p>ПРИЛОГ 3. Евалуациони лист (3) – за ученике, родитеље, наставнике</p>	<p style="text-align: center;">УПITНИК ЗА УЧЕНИКЕ</p> <p style="text-align: center;">ДА ЛИ ТИ СЕ ДОПАДА ОВАКАВ НАЧИН УЧЕЊА?</p> <p style="text-align: center;">ДА!</p> <p style="text-align: center;">НЕ ЗНАМ ШТА ДА ОДГОВОРИМ.</p> <p style="text-align: center;">НЕ!</p>

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ:	<p>Вредновање постигнућа ученика</p> <p>Праћење и вредновање рада ученика проткано је кроз све делове часова.</p> <p>Сви планирани садржаји су реализовани. Ученици су са високим степеном мотивације приступили свим активностима. Показали су спремност да дискутују и коментаришу. Коментари показују да су реализоване активности код ученика произвељејако емоционални утисак. Висок степен мотивације подстакнут је презентацијом и мобилним учењем. На овај начин ученици развијају компетенције за самосталан истраживачки рад.</p> <p>Труд ученика, њихова пажња на часу и њихова заинтересованост да сазнају још више наводили су ме да им стално покazuјем нове могућности апликације. Научили су и да фотографишу свој оживљени лик из бојанке. Ученици су на часовима показивали солидарност и спремност да помогну једни другима. Ученици коју су брже савладали коришћење апликације постали су моји мали помоћници. Одилазили су остале ученике и додатно им објашњавали функције које нису схватили.</p> <p>Градиво су успешно и са лакоћом усвојили кроз игру и слушањем.</p> <p>Најбитније од свега јесу ведра, насмејана дечија лица која су у ствари најбољи показатељ да ли је то што смо радили добро.</p> <p>Планирање даљих активности</p> <p>Проширила сам своја знања из области мобилних апликација и добила идеје за велики број активности које планирам да организујем и реализујем са својим ученицима.</p> <p>Даље активности биће усмерене ка чешћем увођењу новина из ове области, креативнијем и савременијем приступу наставном процесу. Циљ је да ученици са већом љубављу и са више воље прилазе усвајању нових наставних садржаја, што произлази из оваквог начина рада.</p> <p>Коментари ученика</p> <p>Ученици су били одушевљени, о чему говори атмосфера током рада и утисци изнети после рада – евалуација.</p>
------------------------------	---

Коментари учесника

Час је реализован као огледни час коме су присуствовали: родитељи ученика, директор, помоћник директора, колеге учитељи и две наставнице енглеског језика. Била сам задовољна када је након одржаног часа неколико колега изразило жељу да нешто слично ураде и у својим одељењима.

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

ДРУГИ РАЗРЕД

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

Александра Филиповић

Дељење бројем 2

Основна школа „Бошко Ђуричић”, Јагодина

ОПШТИ ПОДАЦИ

Назив школе	Основна школа „Бошко Ђуричић”, Јагодина
Датум	28. март 2018.
Предавач	Александра Филиповић
Разред и одељење	II ₄

ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

Предмет	математика
Наставна тема	Природни бројеви до 100
Наставна јединица	Дељење бројем 2
Претходна наставна јединица	Веза множења и дељења – утврђивање
Наредна наставна јединица	Дељење бројем 2 – утврђивање
Тип часа	обрада
Циљ часа	Овладати поступком дељења бројем 2.

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ И ИСХОДИ ЧАСА	Образовни	Обнављање знања у вези са таблицом множења броја и бројем 2, са називима чланова рачунских операција множења и дељења (дељеник, делилац, количник). Стицање знања о дељењу бројем 2.
	Функционални	Уочавање примењивости рачунске операције дељења и везе између рачунских операција множења и дељења. Практична примена усвојених знања при решавању конкретних задатака о јунацима цртаног филма „Малци“. Развијање логичког мишљења.
	Васпитни	Развијање способности изражавања математичким језиком. Развијање тачности, прецизности, самосталности и уредности у раду.
Облици рада	фронтални, индивидуални	
Наставне методе	дијалошка, монолошка, демонстративна, писаних радова	

Наставна средства	игра „Ухвати Малца”, ОРС „Малци” осмишљен у форми презентације <i>PowerPoint</i> , радни лист, додатни задаци, игра „Малцијада”
Корелација	Корелација је успостављена с физичким васпитањем кроз игру „Ухвати Малца”.
Коришћена литература	 Дејић, М., Егерић, М. (2006). <i>Методика наставе математике</i> , Јагодина: Учитељски факултет.
ТОК ЧАСА	
УВОДНИ ДЕО ЧАСА	<p>Час започињем фронталним обликом рада. Саопштавам ученицима да ћemo се на данашњем часу дружити с јунацима цртаног филма „Малци”. Они ће нам помоћи да се подсетимо нечега што смо већ научили, али и да сазнамо нешто ново. (У ту сврху користим Образовно-рачунарски софтвер „Малци”. Софтвер се може применити фронтално, а може се преузети и послужити и за самостални индивидуални или рад у тандему ученика код куће или у дигиталној учионици. Када се отвори главни мени, потребно је одабрати жељено поље, кликнути најпре на њега, а потом и на иконицу из падајућег менија.)</p> <p>За почетак ћemo одиграти игру „Ухвати Малца”. Потребно је да сви ученици устану. Пре него што бацим играчку Малца, ученицима постављам задатак који треба да реше. Задаци се односе на множење броја и бројем 2. Уколико неко од ученика испусти Малца или дà погрешан одговор, испада из игре. (Софтвер садржи и изменјену верзију игре у компјутерској верзији.)</p>

	<p>На крају игре питам:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➊ Коју смо рачунску операцију применили у овој ири? (Множење.) ➋ Који број се стапално понављао у току ире? (Број 2.) ➌ Шта представља број 2 у свим претходним изразима? (Чинилац.) <p>Следи најава наставне јединице и истицање циља часа. Записивање назлова.</p>
ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА	<p>➊ Шта Малици највише воле да једу? (Банане.)</p> <p>Од Груа су добили задатак да ових 10 банана спакују у две кутије тако да у обе кутије буде исти број банана. По колико банана треба да спакују у сваку кутију?</p> <p>Шта нам је познато у овом примеру? (Познато је да има 10 банана које треба распоредити у две кутије тако да у свакој буде исти број банана.)</p> <p>Шта треба да одредимо? (Колико банана треба спаковати у сваку кутију.)</p> <p>Како ћемо то затисати? ($10 : 2 =$)</p> <p>Коју ћемо рачунску операцију применити да бисмо решили овај задатак? (Дељење.)</p> <p>Шта представља број 10 у овом изразу? (Дељеник.)</p> <p>Шта представља број 2 у овом изразу? (Делилац.)</p> <p>Како се зове број који представља резултат дељења? (Количник.)</p> <p>Колико износи количник у овом изразу? (5) Зашто? ($10 : 2 = 5$ јер је $5 \cdot 2 = 10$)</p>

У случају да су имали две банане, колико би банана било у свакој кутији? (Једна.) Како бисмо то записали?
 $(2 : 2 = 1)$ Због чега? (Јер је $1 \cdot 2 = 2$)

Како бисмо записали да су биле четири банане?
 $(4 : 2 = 2)$ Зашто? (Јер је $2 \cdot 2 = 4$)

Како бисмо записали да је било 6 банана?
 $(6 : 2 = 3)$ Зашто? (Јер је $3 \cdot 2 = 6$)

Како бисмо записали да је било 8 банана? ($8 : 2 = 4$)
Зашто? (Јер је $4 \cdot 2 = 8$)

Са 10 банана смо већ урадили. $10 : 2 = 5$ јер је $5 \cdot 2 = 10$
Како бисмо записали да је било 12 банана?
 $(12 : 2 = 6)$ Зашто? (Јер је $6 \cdot 2 = 12$)

Како бисмо записали да је било 14 банана?
 $(14 : 2 = 7)$ Зашто? (Јер је $7 \cdot 2 = 14$)

Како бисмо записали да је било 16 банана?
 $(16 : 2 = 8)$ Зашто? (Јер је $8 \cdot 2 = 16$)

Како бисмо записали да је било 18 банана?
 $(18 : 2 = 9)$ Зашто? (Јер је $9 \cdot 2 = 18$)

Како бисмо записали да је било 20 банана? ($20 : 2 = 10$)
Зашто? (Јер је $10 \cdot 2 = 20$)

Саопштавам ученицима да запис који смо добили на презентацији представља таблицу дељења бројем 2. Питам: Шта представља број два у овим изразима? (Дељеник.) Обраћам се пажњу на дељенике. Шта је заједничко свим овим бројевима који су на месту дељеника? (Сви ови бројеви су парни.) Истичем да су сви парни бројеви дељиви са два.

Следи запис у свесци.

Таблица дељења бројем 2

- $2 : 2 = 1$, јер је $1 \cdot 2 = 2$
- $4 : 2 = 2$, јер је $2 \cdot 2 = 4$
- $6 : 2 = 3$, јер је $3 \cdot 2 = 6$
- $8 : 2 = 4$, јер је $4 \cdot 2 = 8$
- $10 : 2 = 5$, јер је $5 \cdot 2 = 10$
- $12 : 2 = 6$, јер је $6 \cdot 2 = 12$
- $14 : 2 = 7$, јер је $7 \cdot 2 = 14$
- $16 : 2 = 8$, јер је $8 \cdot 2 = 16$
- $18 : 2 = 9$, јер је $9 \cdot 2 = 18$
- $20 : 2 = 10$, јер је $10 \cdot 2 = 20$

Сви парни бројеви су дељиви са 2.

	<p>По завршетку ученици добијају прилику да оду у виртуелну вежбаоницу Малаца. Добијају радни лист у облику Малца (Прилог 1). Објашњавам на који начин се раде задаци. Сви задаци односе се на неке ситуације у којима су се нашли Малци. Ученици почињу са радом индивидуално, а потом следи колективна провера онога што су урадили. Док раде задатке, обилазим их и проверавам како раде. Уколико неко од ученика заврши раније, добија прилику да изабере картицу са додатним задацима – на полеђини сваке картице налази се по једна занимљивост о Малцима (Прилог 2).</p>
ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА	<p>Игра „Малцијада”: ученицима читам тврђе, а они подижу картицу са Малцима уколико мисле да је тврђе тачна. Током игре ученицима су очи затворене како би самостално процењивали тачност тврђе. Уколико неки ученик погрешно одговори, разговарамо о тврђи коју сам прочитала како бисмо установили тачно решење.</p> <p>Тврђе су следеће:</p> <p>Количник бројева 12 и 2 јесте број 6. (Т) Сви непарни бројеви дељиви су бројем 2. (Н) Количник бројева 6 и 2 јесте број 4. (Н) Количник бројева 16 и 2 јесте број 8. (Т) Број 9 је количник бројева 20 и 2. (Н) Број 5 је производ бројева 10 и 2. (Н) Задавање домаћег задатка.</p> <p>Уколико остане времена, ученицима читам занимљивости о Малцима које се налазе на полеђини картица за додатни рад.</p>

Гордана Вучинић

Множење бројем 3

ОШ „Јован Цвијић”, Зубин Поток

Назив школе	ОШ „Јован Цвијић”, Зубин Поток
Разред	II
Учитељица	Гордана Вучинић
Наставни предмет	математика
Наставна тема	Природни бројеви до 100
Наставна јединица	Множење бројем 3
Тип часа	обрада
Циљ часа	Да ученици схвате појам множења бројем 3.
Образовни задаци	Разумевање и усвајање таблице множења бројем 3.
Васпитни задаци	<p>Развијање код ученика самосталности при решавању задатака.</p> <p>Развијање интелектуалних способности, ученичког мишљења и закључивања.</p>
Функционални задаци	<p>Развијање и усавршавање мисаоних операција решавањем задатака.</p> <p>Оспособљавање ученика за примену усвојених знања у решавању разноврсних задатака.</p> <p>Оспособљавање ученика да користе математичку терминологију.</p>
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе	демонстративна, разговор, метода графичких, практичних и писаних радова
Наставна средства	БИМ-пројектор, презентација <i>PowerPoint</i> , наставни листићи
Прилози	
Корелација	српски језик, ликовна култура, свет око нас
Наставни објекат	учионица
Образовни стандарди који се реализују у оквиру методске јединице	<p>1МА.1.1.3. множи и дели без остатка у оквиру прве стотине.</p> <p>1МА 1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом.</p> <p>1МА. 3.1.4. уме да решава сложеније проблемске задатке дате у текстуалној форми.</p>

Литература	1. Мирко Дејић, Милана Ергић, <i>Методика наставе математике</i> , Учитељски факултет у Јагодини, 2005. 2. Симеон Маринковић, <i>Задавна математика за други разред основне школе</i> , Креативни центар, Београд, 2005.
------------	---

⌚ Уводни део часа

Корак 1

Обнављање таблице множења бројевима 2, 4, 5 и 10 (презентација *PowerPoint: Прилог 1 – множење бројем 3*).

Решавањем задатака добија се наслов енглеске бајке „Вук и три прасета”.

Корак 2

Читање бајке (презентација *PowerPoint: Прилог 1 – множење бројем 3*).

Кратак разговор о бајци.

- Колико је било прасића?
- Колико су кућица направили?
- Од ког материјала су биле куће?
- Шта се догодило са кућама два брата?
- Како је трећи брат надмудрио вука?

⌚ Главни део часа

Корак 3

Истицање циља часа: Обрада множења бројем 3 (презентација *PowerPoint: Прилог 1 – множење бројем 3*).

Истичем циљ часа.

Данас ћемо радити множење бројем 3.

Записивање наслова.

Множење бројем 3

Задаци за обраду множења бројем 3 креирани су по бајци „Вук и три прасета” (презентација *PowerPoint: Прилог 1 – множење бројем 3; Прилог 2 – множење бројем 3*).

Сваки од примера представљамо као сабирање, а затим као множење. Напомињем ученицима везу између сабирања и множења, наглашавам да је множење скраћено сабирање.

Таблица множења бројем 3.

Колико је кућица било у дворишту? Користи множење.

$1 \cdot 3 = 3$ (*У дворишту су биле три кућице.*)

Колико је кокошака у дворишту?

$3 + 3 = 2 \cdot 3 = 6$ (*У дворишту је 6 кокошака.*)

Колико су слаткиша купили прасићи за ужину?

$3 + 3 + 3 = 3 \cdot 3 = 9$ (Прасићи су купили 9 слаткиша за ужину.)

Колико је пчелица ометало вука да сруши прасету кућу?

$3 + 3 + 3 + 3 = 4 \cdot 3 = 12$ (Вука је ометало 12 пчелица да сруши прасету кућу.)

Колико је птичица цвркнула уз музiku прасића?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 5 \cdot 3 = 15$ (Уз музiku прасића је цвркнуло 15 птичица.)

Колико је веверица посматрала опаког вука док је прасету рушио кућицу?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 6 \cdot 3 = 18$ (Вука је посматрало 18 веверица док је прасету рушио кућу.)

Колико је цветова било у дворишту?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 7 \cdot 3 = 21$ (У дворишту је било 21 цвет.)

Колико је птичица својим гласним цвркнутањем ометало вука да ухвати прасиће?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 8 \cdot 3 = 24$ (Својим гласним цвркнутањем 24 птичице су ометале вука да ухвати прасиће.)

Колико су јабука прасићи бацали испред вукових ногу да би га омели да их ухвати?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 9 \cdot 3 = 27$ (Прасићи су бацали 27 јабука испред вукових ногу да би га омели да их ухвати.)

Са колико су балона прасићи украсили своју кућицу?

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 10 \cdot 3 = 30$ (Прасићи су украсили своју кућицу са 30 балона.)

Корак 4

Примена стеченог знања (презентација *PowerPoint*: Прилог 1 – множење бројем 3; Прилог 3 – наставни листић).

Ученици самостално раде задатке са наставног листића.

1. Прасићи су за прославу купили по пар нових чизама. Колико је то чизама?

Решење: $3 \cdot 2 = 6$

Одговор: То је 6 чизама.

2. Надували су још по 6 балона да би што лепше украсили кућу. Колико су још укупно балона надували?

Решење: $3 \cdot 6 = 18$

Одговор: Надували су укупно још 18 балона.

3. Свако прасе је за украсавање куће направило букет од по 10 цветова. Са колико су укупно цветова украсили кућу?

Решење: $3 \cdot 10 = 30$

Одговор: Цветова је укупно било 30.

4. Свако прасе је за украсавање куће купило по четири украсне свеће. Са колико су укупно украсних свећа украсили кућу?

Решење: $3 \cdot 4 = 12$

Одговор: Кућу су украсили са 12 украсних свећа.

5. За журку су купили по пет колача од вишња. Колико су колача укупно купили?

Решење: $3 \cdot 5 = 15$

Одговор: Купили су укупно 15 колача.

Повратна информација (презентација *PowerPoint*: [Прилог 1](#) – множење бројем 3).

⌚ Завршни део часа

Корак 5

Систематизација стеченог знања – игра „Освој воће прасићима за журку“ (презентација *PowerPoint*: [Прилог 1](#) – множење бројем 3).

Ученици су подељени у три групе. Називи група су по именима које су групе изабрале за прасиће. Група која има највише бодова освојила је највише воћа прасићима за журку. За тачно урађен задатак добијају се три бода, а за нетачно урађен задатак одузима се један бод.

Корак 6

Задавање домаћег задатка
([Прилог 4](#) – наставни листић)

Множење бројевима 2, 3, 4, 5 и 10

ПОДАЦИ О ЧАСУ

Предмет	математика
Разред	II
Наставна тема	Множење
Наставна јединица	Множење бројевима 2, 3, 4, 5 и 10 <i>Новоћодишњи задаци</i>
Тип часа	утврђивање
Циљ часа	Усвајање операције множења бројевима 2, 3, 4, 5 и 10; примена наученог у решавању текстуалних задатака; записивање израза; поштовање редоследа математичких операција.
Образовни задаци	Увежбавање множења; увежбавање израчунавања израза са две операције уз поштовање редоследа математичких операција.
Васпитни задаци	Развијање упорности, систематичности, тачности. Развијање сарадње у оквиру групе.
Функционални задаци	Оспособљавање ученика за примену таблице множења; развијање усмерене пажње.
Облици рада	фронтални, групни, у пару, индивидуални
Наставне методе	вербално-текстуална метода, метода демонстрације, метода писаних радова, метода практичног рада
Наставна средства	припремљени задаци, презентација <i>PowerPoint</i> , припремљени наставни листић, мултимедијални садржај
Образовни стандарди	1МА.1.1.2. рачуна вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. 1МА.1.1.3. множи и дели без остатка (троцифрене бројеве једноцифреним) у оквиру прве хиљаде. 1МА.1.1.4. уме да на основу текста правилно постави израз са једном рачунском операцијом.

	<p>1МА.2.1.4. рачуна вредност израза с највише две операције.</p> <p>1МА.3.1.3. уме да израчуна бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет.</p>
Компетенције ученика	Вештина комуникације у групи, развијање сарадничких односа, рад с подацима и информацијама.

МЕТОДИЧКА СТРУКТУРА ЧАСА СА ВРЕМЕНСКОМ АРТИКУЛАЦИЈОМ

Уводни део часа	<p>10 минута</p> <ul style="list-style-type: none"> – Уводна игра „Брзо и тачно добаџивање”. – Најава циља часа. – Подела ученика у групе.
Главни део часа	<p>30 минута</p> <ul style="list-style-type: none"> – Подела задатака и објашњења о начину рада. – Рад у оквиру групе. – Индивидуални рад (ИОП2). – Повратна информација и записивање резултата у табелу. – Проглашење победника.
Завршни део часа	<p>10 минута</p> <ul style="list-style-type: none"> – Завршни задатак у пару. – Задаци игрице. – Разговор о утисцима са часа.

ТОК ЧАСА

Уводни део часа (10 минута)	<ul style="list-style-type: none"> – Час започињем усменим обнављањем таблице множења кроз игру „Брзо и тачно добаџивање”. Ученици се добаџују лоптицом. Ученик који баца лоптицу задаје задатак (множење два броја). Онај ко је ухвати треба да каже тачан резултат. – Најава циља часа. – Подела ученика у групе (пет група по пет ученика) по месту седења. – Ученици који наставу математике прате по ИОП2 такође седе у групама са осталим другарима.
--	--

Главни део часа (30 минута)	<p>– Подела задатака. Понављање правила рада у групи.</p> <p>Објашњење начина рада: ученици добијају задатке. Израђују их у свескама, свако за себе. Пошто су решили задатак, упоређују начин рада и резултате. Уколико има решења која се разликују од осталих добијених у оквиру групе, проверавају заједно где је настала грешка и помажу другу да је отклони. Помажу, охрабрују, подстичу једни друге. Пријављују учитељици подизањем руке да су сви урадили задатак.</p> <p>Учитељица проверава.</p> <p>Након тога, један ученик из групе одлази до рачунара и проверава кликом на слайду тачност решења своје групе. Други члан групе пише поступак израде задатка на табли, а трећи уписује пахуљицу за своју групу у табелу на табли. На овај начин решавају свих пет задатака.</p> <p>Група која прва тачно уради задатак има право да нацрта пахуљицу у различитој боји (црвеној). Остале групе уписују своје пахуљице у истој боји (плавој).</p> <p>Ученике подстичем, усмеравам, похваљујем и дајем додатна објашњења ако је потребно.</p> <p>Ученицима који раде задатке по ИОП-у помажем, подстичем их и охрабрујем.</p> <p>Изглед табеле на крају часа.</p> <table border="1" data-bbox="391 951 1070 1121"> <thead> <tr> <th>група</th><th>1.</th><th>2.</th><th>3.</th><th>4.</th><th>5.</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>поени</td><td>*</td><td>*</td><td>*</td><td>*</td><td></td></tr> </tbody> </table> <p>На крају, увидом у табелу, проглашавамо победника. Честитамо свима на показаном знању и доброј сарадњи у групи.</p> <p>Похвала ученицима који раде по ИОП2 за успешно урађене задатке.</p>	група	1.	2.	3.	4.	5.	поени	*	*	*	*	
група	1.	2.	3.	4.	5.								
поени	*	*	*	*									
Завршни део часа (10 минута)	<p>– Завршни задатак за рад у пару. Након израде задатка проверавам тачност. Ученици читају свој текст. Боје и украсавају задатак. Похваљујем их за успешност у раду.</p> <p>– Ученици који раде по ИОП2 боје свој задатак.</p> <p>– Сви записују линк са едукативним игрицама, а до краја часа играмо неку од њих.</p> <p>– Разговор о утисцима са часа.</p>												

Найомена: У прилогу су дати текстови задатака и задатака за ученике који практикују наставу по ИОП2. Такође, дате су презентација *PowerPoint* и слике са часа.

Тамара Стојановић

Дељење бројем 5

ОШ „Краљ Петар I”, Ниш

ОШ „Краљ Петар I”
Улица војводе Путника бр. 1
Тел.: 290 004 / Факс: 290 005
e-mail: kraljpetarnis@open.telekom.rs

ПРИПРЕМА НАСТАВНИКА ЗА ЧАС

Име и презиме наставнице: Тамара Стојановић

Предмет: математика

Разред/одељење: II₃

Наставна тема/област: Природни бројеви до 100

Наставна јединица: Дељење

Број часа: 152.

Тип часа: утврђивање

Образовни стандарди: 1МА.1.1.2, 1МА.1.1.3, 1МА.1.1.4, 1МА.2.1.1, 1МА.2.1.3, 1МА.2.1.4, 1МА.3.1.3.

Облик рада: фронтални, групни

Наставне методе: дијалошка, демонстративна, метода практичних радова, игровне активности

Наставна средства: укрштеница, припремљени задаци, штапићи „Тачно – нетачно”, математичке игре:

„Да ли ме можеш поделити” – картице са бројевима, штипальке;
„Пронађи и заврти” – изрази табличног дељења од рециклираног материјала;

„Потрага за благом” – ковчег са математичким изразима.

Циљ часа: Утврђивање таблице дељења, стечених знања о деливости бројева и о редоследу извођења рачунских операција.

Образовни задаци: Применом знања кроз математичке игре утврдити таблицу дељења, редослед извођења рачунских операција и деливост бројева.

Функционални задаци: Развијање мисаоних операција, анализе, синтезе; развијање способности посматрања, опажања и логичког мишљења.

Васпитни задаци: Развијање уредности, тачности; развијање вештина за сарадњу и емпатију.

Активности ученика: Решава укрштеницу, посматра, уочава, проналази решења, пише, решава задатаке, процењује тачност, вреднује.

Корелација: српски језик, ликовна култура

ОРГАНИЗАЦИЈА ЧАСА

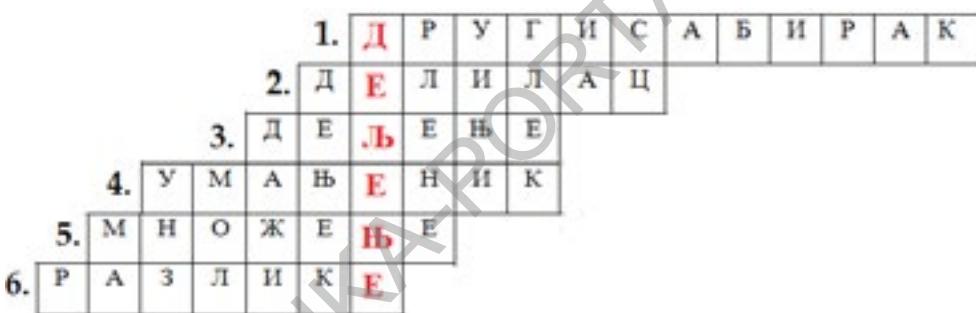
УВОДНИ ДЕО ЧАСА

(5 минута)

Ученици су подељени у четири групе. У свакој групи су заступљени ученици различитог нивоа знања.

На почетку часа ученици решавају укрштеницу чије је коначно решење **ДЕЉЕЊЕ**.

1. У изразу $25 + 20 = 45$, број 20 је _____.
2. Број којим делимо назива се _____.
3. Број који делимо назива се _____.
4. У изразу $40 - 12 = 28$, број 40 зовемо _____.
5. Операција у којој користимо знак „пута“ назива се _____.
6. У изразима $30 - 20 = 10$ и $55 - 21 = 34$, бројеви 10 и 34 су _____.

Након решавања свих питања из укрштенице, ученици откривају њено решење и следи најава наставне јединице и истицање циља часа (**ДЕЉЕЊЕ**).

- На данашњем часу утврдићемо дељење бројева до 100, као и особине операције дељења и дељивост бројева.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

(35 минута)

Главни део часа одвија се кроз низ активности и математичких игара. Ученици раде по групама како су подељени на почетку часа.

1. итера „Тачно – нећачно“

Циљ игре је утврђивање знања о својствима операције дељења.

Свака група добија два штапића са кружићима. На једном је слово **Т** који ученици подижу ако је тврђење које чита учитељ тачно, а на другом је слово **Н** који ученици подижу уколико тврђење које учитељ чита није тачно.

Тврђења које учитељ чита:

- Сваки број подељен самим собом даје количник 1.
- Нула може да се нађе на месту делиоца.
- Када дељеник и делилац замене места, количник остаје исти.
- Када 0 поделимо неким бројем, количник је увек 0.
- Када је делилац број 1, а дељеник било који природан број, количник је увек 1.
- Када у тексту задатка пише „толико пута мањи број”, то значи да треба да множиш.
- Дељење можеш проверити множењем.
- Када треба да израчунаш половину неког броја, то ћеш урадити тако што тај број поделиш бројем 2.

2. ићра „Да ли ме можеш поделити?”

Циљ ове ићре јесте да ученици утврде дељивост бројева.

Групе добијају картоне различитих боја на којима су исписани бројеви насумично изабрани и штипаљке. Учитељ поставља задатке ученицима.

Помоћу штипаљки (качењем штипаљки за одговарајуће бројеве) означите бројеве:

- на зеленом картону бројеве који су дељиви бројем 6;

- на жутом картону бројеве који су дељиви бројем 9;

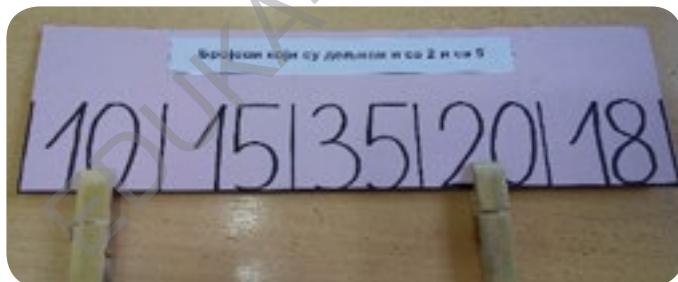
- на плавом картону бројеве који припадају другој десетици, а дељиви су бројем 2;

- на наранџастом картону бројеве који су дељиви бројем 2 и бројем 3;

- на љубичастом картону бројеве који су дељиви и бројем 2 и бројем 5;

- на белом картону бројеве који су дељиви и бројем 3 и бројем 4.

3. ићра „Пронађи и заврши”

Циљ ове ићре је да ученици табличног дељења и чепова са бројевима.

Свака група добија картон на којем су постављени задаци табличног дељења и чепови са бројевима. Задатак ученика је да пронађу за сваки постављени задатак чеп са решењем и да га заврте поред одговарајућег примера. На сваком картону постављено је 15 задатака. Ученици имају пет минута за решавање задатака. Учитељ даје повратну информацију о тачности решених задатака.

4. ићра „Ковчеј са блајом”

Циљ ове ићре је да ученици утврде редослед извођења рачунских операција и решавање израза.

Свака група добија ковчег у којем су написани изрази са више рачунских операција. Задатак ученика је да израчунају вредност израза, да пронађу златник на којем је тачно решење израза и да га поставе на одговарајуће место. Ученици имају 8 минута за решавање задатка, након чега следи провера тачности решених израза.

Изрази:

$100 - 40 : 8 =$

$81 : 9 + 41 =$

$35 : 5 \cdot 6 =$

$32 : 8 + 8 =$

$50 - 20 : 5 =$

$8 \cdot 8 - 24 : 6 =$

$72 : 8 + 10 =$

$32 : 8 + 35 - 11 =$

$36 : 4 + 6 \cdot 8 =$

$43 + 49 : 7 - 12 =$

5. активност – Састави текст

Ученици добијају израз на основу којег треба да саставе текст задатка и да га реше.

$(50 - 23) : 3 =$

Ученици добијају пет минута за писање текста задатка. Након тога представници група читају текст. Групе међусобно процењују да ли написани текстови одговарају изразу.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

(5 минута)

Процена рада група и евалуација часа.

Учитељ даје повратну информацију ученицима и објашњава како да пре-вазиђу уочене потешкоће.

Помоћу „смајлића” процењују да ли им се овај вид часа допада. Разговор са ученицима о начину рада:

- Шта вам је било најтеже? Шта је било најинтересантније?
- Шта бисте волели да други пут буде другачије?

Јелена Ивановић

Андерсенове бајке

Основна школа „Горачићи”, Горачићи

Учитељица: Јелена Ивановић

Назив школе: Основна школа „Горачићи”, Горачићи

Наставни предмет: српски језик

Разред: други

Наставна јединица: *Бајке, Ханс Кристијан Андерсен*

Тип часа: обрада

Циљ часа:

- Образовни**
- ❖ Увођење ученика у доживљавање и разумевање света уметничке бајке.
 - ❖ Развијање способности схватања садржаја, тока догађаја, поступка и понашања ликове, порука, стварног и нестварног.

- Васпитни**
- ❖ Развијање љубави према књизи и писаној речи; усвајање појединих стечених норми понашања.
 - ❖ Уочавање лепог у књижевном делу.
 - ❖ Развијање сарадничких односа у групи.
 - ❖ Развијање самосталности, уредности, тачности.

- Функционални**
- ❖ Развијање говорне културе.
 - ❖ Развијање логичког и формирање објективног критичког мишљења код ученика.
 - ❖ Богаћење активног и активирање пасивног речника.
 - ❖ Подстицање ученика на самосталне литерарне покушаје.

Наставне методе: монолошка, дијалошка, писаних радова, текст, илустративна

Облици рада: фронтални, индивидуални, групни облик рада

Наставна средства: садржаји у лектири, наставни листићи, ребус, картице за поделу у групе, ознаке за групе

Техничка помагала: лаптоп, проектор, пројектно платно

Корелација: ликовна култура (апликације)

Образовни стандарди: 1CJ.1.2.5. 1CJ.1.2.8. 1CJ.1.5.3. 1CJ.1.5.4. 1CJ.2.5.4. 1CJ.2.5.5. 1CJ.3.5.1.

Припрема ученика за час: За све ученике: прочитати Андерсенове бајке.

⌚ Уводни део часа

Ученици решавају ребус (мултимедијално) чије је решење **бајка**.

Шта су бајке? Бајке су приче у којима су присутни нестварни догађаји и у којима поред стварних има и нестварних ликова. У њима се одвија борба добра и зла. Завршавају се срећно – победом добра.

Ми смо досад упознали различите бајке. Учили смо народну бајку *Бидерче*. Бајке које данас учимо написао је Ханс Кристијан Андерсен и оне се зову уметничке бајке.

Шта сте сазнали о писцу ових бајки? Ханс Кристијан Андерсен живео је у 19. веку. Рођен је у сиромашној породици. У почетку је и сам био сиромашан, па је у животу морао да се дави разним пословима да би преживео. Радио је у фабрици, а затим се окушао као глумац и певач, али без много успеха. Много је путовао. Није имао довољно новца за школовање, али је стекао добре пријатеље, богате и славне, па су му они помогли да заврши школу. Постао је професор и славни писац. Познату причу *Ружно Паче* написао је размишљајући о себи и свом животу.

Данас ћемо упознati чудесан и необичан свет бајки. Мултимедијално истичем наслов, а ученици то бележе у своје свеске: **Бајке** – Ханс Кристијан Андерсен

⌚ Главни део часа

Ученицима ћу поделити картице са исписаним називима Андерсенових бајки на основу којих ћу формирати групе. Свакој групи ћу поделити листиће (у прилогу) са питањима и задацима које ће решавати у оквиру своје групе (износити различита мишљења, формирати одговор и записати га).

⌚ Завршни део часа

Ученици извештавају шта су урадили. Један ученик у групи чита питање, док остали наизменично читају одговоре. Остале групе пажљиво слушају и допуњавају одговоре уколико је потребно. Мултимедијално ће бити приказани одговори.

Сваки ученик, у зависности од тога којој је групи припадао, добиће задатке за следећи час српског језика које ће самостално решавати.

- 1. група:** Направи план за препричавање бајке *Ружно Паче*.
- 2. група:** Описи цара из бајке *Царево ново одело*.
- 3. група:** Препричај бајку *Принцеза на зрну ћрашка*.

ПРВА ГРУПА – „РУЖНО ПАЧЕ“

1. Ко је главни лик у овој бајци, а ко су споредни ликови?

Главни лик је Ружно Паче, а споредни су патке, кокошке, дивље патке и гуске, старица, мачак, сељак, лабудови.

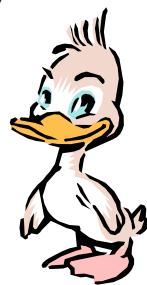

2. Како су се сви у дворишту односили према Ружном Пачету? Заокружи:

кљуцали су га, задиркивали су га, хвалили су га, ругали су му се,
дивили су му се, исмевали су га, делили су с њим храну

3. Како се паче због тога осећало? Заокружи:

тужно, срећно, беспомоћно,
усамљено, друштвено, несигурно,
радосно, ведро, задовољно,
повучено

4. Ко је прихватио Ружно Паче?

Паче су прво у своје друштво прихватиле дивље гуске, једна старица и сељак који му је спасао живот.

5. Шта мислиш о сусрету са три лабуда?

Паче је, видевши лабудове, пожелело да се придружи тим краљевским птицама, па макар га и убиле. Лабудови су прекрасне птице и паче је осетило да је међу својима. Паче је, видевши слику у води, схватило да је лабуд.

6. Шта си научио/научила из ове приче? Какав треба бити?

У животу се морамо борити са свим неприликама. Треба да имамо добро и чисто срце.

ДРУГА ГРУПА – „ЦАРЕВО НОВО ОДЕЛО”

1. Шта је цар од свега у животу највише волео?

Цар је највише волео лепе и нове хаљине; он је био опседнут раскошним оделима.

2. Ко су ликови у бајци?

Ликови су: цар, варалице, дворани, народ, дете.

3. О каквом се чудном изуму говори у овој бајци?

У бајци се говори о необичном, лепом платну које се не види.

4. Које су особине ликова?

Цар: _____

Варалице: _____

Дворани: _____

Дете: _____

Цар: лакомислен, глуп, лаковеран, наиван...

Варалице: сналажљиви, досетљиви, мудри, похлепни...

Дворани: неискрени, претварају се, несигурни у своје знање...

Дејсе: мало, неискусно, искрено, оно се једино усудило да цару каже истину...

5. Одело не може видети само онај ко је: (Заокружи тачан одговор.)

- а) паметан; б) бистар; в) глуп.

6. Ко је на крају цару рекао да нема одела и да је го? (Заокружи тачан одговор.)

- а) слуге; б) баштован; в) дете.

7. Која је порука ове бајке?

Не треба бити лаковеран и треба добро размислiti пре него што се нешто уради.

Не треба веровати свакоме. Одело не чини человека, већ његова дела.

ТРЕЋА ГРУПА – „ПРИНЦЕЗА НА ЗРНУ ГРАШКА“

1. Које ликове си упознао/упознала у овој бајци?

Упознали смо принцеzu, царевићa, царицу, старог краља.

2. Шта је доживела кнегиња једне вечери?

Једне вечери било је страшно невреме и принцеza је сва покисла – нашла се на капији дворца.

3. Зашто је царица ставила зрно грашка на дно постеље?

Царица је ставила зрно грашка на дно постеље да би се уверила да ли је принцеza права, јер праве принцеze морају да осете зрно грашка.

4. Како је принцеza спавала ту ноћ?

Врло рђаво, целе ноћи није ни тренула.

5. Шта је царевићa уверио да је нашао праву кнегињу?

Царевић се уверио да је она права принцеza јер је кроз двадесет душека и двадесет перина (део постељине напуњен перјем) осетила зрно грашка.

6. Смисли неки други начин за проверу да ли је принцеza права.

Драгана Виденов

Дивље животиње

ОШ „Свети Сава”, Кикинда

Школа: ОШ „Свети Сава”, Кикинда

Предмет: енглески језик

Наставница: Драгана Виденов

Разред: други

Време: 45 мин

Број ћака: 25

Наставна тема: *Animals (Живојине)*

Наставна јединица: *Wild animals (Дивље животиње)*

Корелација са другим

предметима: српски језик, свет око нас, музичка култура, ликовна култура, математика, од играчке до рачунара

Циљеви часа: Повезивање наученог градива са наставним садржајима из других предмета и примерима из живота, утврђивање и проширивање вокабулара у вези са животињама, описивање животиња.

Образовни (материјално-

-сазнајни) задаци: Обновити и утврдити речи које се односе на животиње, а усвојене су на претходном часу; разумети постављена питања и одговарати на њих.

Функционални

(развојни) задаци: Развити логичко размишљање; изводити закључке о способностима животиња; развити пажњу и расуђивање.

Васпитни задаци:

Развити љубав према животињама; развити пријатељске односе кроз рад у групи.

Исходи часа:

Ученици знају како се зову различите дивље животиње на енглеском језику, именују речи које се односе на делове тела и способности животиња и умеју да опишу животињу.

Облици рада: фронтални, индивидуални, групни

Наставне методе: комуникативни приступ, вербалне и демонстративне методе, метода практичних радова, истраживачки рад

Наставна средства и помагала:

ПП презентација, рачунар, проектор, звучници, приступ интернету

Наставни објекат

(простор за извођење часа): мултимедијална учионица/информатички кабинет

Иновације: Презентација и употреба апликација и других онлајн алата у едукативне сврхе.

⌚ Уводни део часа: 6 минута

Обнављање назива животиња кроз песму (<http://kidsboxapps.es/kb1.php>) и онлајн флеш картице (<https://tiny.cards/decks/6ppFKX34/amazing-animals>). Вежба говора. Наставница пушта караоке верзију песме о животињама коју су ученици усвојили претходног часа и храбри их да певају. Наставница покреће апликацију на својој страници и подстиче ученике да препознају животиње које се појављују на флеш картицама или да напишу њихова имена.

⌚ Главни део часа: 35 минута

5 мин – Обнављање делова тела

(Слајд 4: https://drive.google.com/open?id=1IsCuWYK7CAEuRV4T8JA6BdDwn_A3wi4k); Вежба читања и говора.

Наставница показује слайд на коме су називи делова тела и делови слагалице. Пита ученике да прочитају речи: *Who can read this?* (Ко може ово да читаји?) и да именују шта виде: *What can you see?* (Шта видији?) Ученици одговарају: *a head* (главу), *a nose* (нос), *a mouth* (уста), *ears* (уши), *eyes* (очи), *legs* (ноге), *a hippo* (нилској коња), *a giraffe* (жирафу), *a tiger* (тигра), *a zebra* (зебру), *a crocodile* (крокодила), *a lion* (лава). Наставница упућује ученике да повежу сличице са речима. Похваљује тачне одговоре.

6 мин – Гласање (<https://www.tricider.com/>)

Наставница пита ученике: *What's your favourite wild animal? Why?* (Која вам је омиљена дивља животиња? Зашто?) Ученици одговарају: *A giraffe. It's beautiful.* (Жирафа. Лепа је.) Наставница уноси одговоре у апликацију. Позива ученике да гласају кликом на дугме.

6 мин – Проширивање вокабулара кроз песму

(https://www.youtube.com/watch?v=_Ir0Mc6Qilo). Вежба разумевања.

Наставница пушта песму и мотивише ученике да прате текст и да показују шта животиње из песме умеју да раде. Наставница поставља питања, а ученици одговарају: *Can birds fly? – Yes, they can. Can elephants jump? – No, they can't.*

6 мин – Подела у групе (<https://flipquiz.me/grouper>). Вежба слушања.

Наставница дели ученике у групе. Следи објашњавање задатка уз пример: *It's big and grey. It's got four legs, big ears, a short tail and a long nose. It can run, but it can't*

jumpr. It likes grass. It's an elephant. Наставница даје и додатни задатак: групе треба да открију где живи њихова омиљена животиња, колико дugo, чиме се храни, да ли је угрожена и сл.

12 мин – Описивање животиње (<https://wordart.com/create>). Вежба писања и говора. Развијање вештине слушања.

Ученици смишљају опис своје омиљене животиње, уносе га на онлајн платно. Бирају облик и сачувају слике. Наставница уноси слике радова на раније припремљену виртуелну таблу (https://padlet.com/Teacher_Dragana/i2gwtd7rgzx6). Представници група читају описе својих животиња, а остали погађају.

⌚ Завршни део часа: 4 минута

Ученици добијају домаћи задатак да комбинују различите делове тела (<http://www.buildyourwildself.com/>) како би створили своју „дивљу верзију”. Слику коју добију треба да одштампају или да нацртају у свеску, да обележе делове тела и да смисле ново име.

Додатне активности: игра памћења (Слајд 11), настави низ (Слајд 12) (https://drive.google.com/open?id=1lDu2qqj6PRxNgxohQ4_xhJf4nzwnwW14)

Додатни материјал: картице и апликација 4D Animals на таблету (<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.OctagonStudio.Animal4DPlus&hl=en>)
Напомена: Темпо рада је прилагођен ученицима; није потребно да ученици који спорије напредују испуне све захтеве.

EDUKA-PORTAL

ТРЕЋИ РАЗРЕД

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

Јелена Бабић

Сергеј Михалков, Камен

ОШ „Милић Ракић Мирко”, ИО Доње Кординце

Општи подаци	
Школа:	ОШ „Милић Ракић Мирко”, ИО Доње Кординце
Датум одржавања часа:	27. април 2018.
Час по реду:	148.
Разред:	III
Предавач:	Јелена Бабић
Разред:	трети
Општи методички подаци	
Наставни предмет:	српски језик
Наставна јединица:	Сергеј Михалков, Камен
Тип часа:	обрада
Циљеви часа:	Увођење ученика у разумевање и доживљавање приче.
Задаци часа:	<p>Образовни</p> <ul style="list-style-type: none">- Оспособљавање ученика за разумевање, доживљавање и тумачење књижевног дела.- Упућивање ученика да у причи уоче след догађаја, време и место догађаја, ликове са њиховим поступцима. <p>Васпитни</p> <p>Развијање сналажљивости и проналажења решења у конкретним ситуацијама.</p> <p>Функционални</p> <p>Оспособљавање ученика за разумевање поруке приче.</p>
Облици рада:	индивидуални
Наставне методе:	самосталан рад на рачунару, дијалошка
Наставна средства:	свеска, Читанка, рачунар, лапбук
Образовни стандарди:	1CJ.2.5.4, 1CJ.2.5.5, 1CJ.3.5.1, 1CJ.3.5.2, 1CJ.3.5.3, 1CJ.2.2.7.
Нови појмови:	књижевни текст, проза, прича, описивање, препричавање
Коорелација:	ликовна култура (лапбук), природа и друштво

СТУКТУРА И ТОК ЧАСА	
УВОДНИ ДЕО:	<p>Ученица је имала задатак да код куће прочита текст. Провера урађеног задатка. Питам:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Шта је незгода? – Шта све може да буде узрок неке незгоде? <p>Дајем ученици рачунар са филмом који садржи текст „Камен“ и све потребне задатке и дајем кратке инструкције за рад.</p> <p>Најављујем наставну јединицу.</p>
ГЛАВНИ ДЕО:	<p>Записујем наслов на табли, ученица у свесци:</p> <p style="text-align: center;">Камен Сергеј Михалков</p> <p>Након послушаног (прочитаног) текста, анализирамо текст (https://www.youtube.com/watch?v=CMtWESWPos4).</p> <ul style="list-style-type: none"> – На коју врсту приче подсећа овај текст? Због чега? (Ова јарича љодсे�ћа на басну збој љојто су главни ликови животиње.) – О чему си размишљала док си читала, тј. слушала, причу? – Шта би променила у овој причи? <p>Разговор чији је циљ анализа текста:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Где се одвија радња ове приче? (Радња ове јароче одвија се у шуми.) – Како прича почиње? (Прича јочиње тако љојто ојисује како су зец и зечица сарадили кућу у шуми, како су све средили, али само један камен нису љомерили.) – Ко су главни ликови? (Главни ликови су зец и зечица.) – Шта су они радили? (Зец и зечица су традили свој дом у шуми.) – Да ли су завршили посао до краја? (Они нису завршили љосао до краја.) – Шта је још остало да се уради? (Осстало је да се љомерију један камен.) – Шта је тада предложила зечица, а како је на то реаговао зец? (Зечица је предложила да љомере камен, али зец није жељео.) – Које особине показује зечица? (Зечица је: вредна, мудра, љредана, љлеменића, добра...) – Какав је зец? (Зец је лењ, луји, љртав, намртођен...) – Због чега се он тако понаша? (Зец се тако љонаша зато што не жели да љрихвани оно што му зечица говори и зато што је лењ.) – Шта се десило једног дана када се зец враћао из баште? (Једног дана, када се зец враћао из баште, сијакао се о камен и ударио њушкицу.)

- Да ли је тада послушао зечицу и помакао камен? (*Зец ни шаѓа није йослушао зечицу да њомери камен.*)
- Да ли је померио камен када се зечица саплела о њега? (*Зец није желео да њомери камен ни када се зечица сайлела о њеја.*)
- Које особине зец ту показује? (*Зец њоказује да је ћврдо-глав и лењ.*)
- Ко се једнога дана најавио зечевима у госте? (*Једноја дана мега се најавио зечевима у юстије.*)
- Шта је рекао меда да ће донети? (*Mega је рекао да ће донети мег.*)
- Шта су зечеви увидели када је мела наишао и шта су урадили? (*Зечеви су љочели да вичу да је на јуђу камен.*)
- Шта се тада догодило? (*Mega није обраћао љажњу, сайлело се о камен, љао и љорушио зечићима кућу.*)
- Зашто писац завршава причу реченицом: „А што плачу кад су сами криви?“ (*Писац жели да укаже на то да су зечеви због своје немарношти криви што се мела сайлело и унишило им кућицу.*)

У виду лапбука радимо тематску анализу текста.
Ученица уз инструкције и уз непосредан увид ради лапбук.

**ЗАВРШНИ
ДЕО:**

Провера онога што је урађено.
Задавање домаћег задатка: препричати текст.

Татјана Попов

Вуков завет – савремено посело

ОШ „Доситеј Обрадовић”, Опово

РЕЗИМЕ УГЛЕДНОГ ЧАСА	Датум реализације 29. новембар 2017. године
КАТЕГОРИЈА	ПРОЈЕКТНА НАСТАВА
НАЗИВ РАДА	ВУКОВ ЗАВЕТ – САВРЕМЕНО ПОСЕЛО Тип часа: систематизација/представљање резултата проектне наставе Разред: III ₃ Предмет: српски језик Час је реализован у сеоској биоскопској сали.
Ауторка угледног часа	Татјана Попов, ОШ „Доситеј Обрадовић”, Опово, ИО „Олга Петров”, Баранда
Интердисциплинарни приступ	СРПСКИ ЈЕЗИК: Вуков завет – систематизација – угледни час СРПСКИ ЈЕЗИК: Редовни часови на којима су обрађени текстови народне књижевности планирани за новембар Вуков завет , Драгутин Огњановић Народне брзалице и пословице „Вук и јагње”, народна басна „Женидба Врапца Подунавца”, шаљива народна песма „Марко Краљевић и бег Костадин”, народна епска песма „Мајка Јову у ружи родила”, народна лирска песма „Свијету се не може угодити”, народна приповетка ПРИРОДА И ДРУШТВО: Живот некад и сад – обрада Час је реализован са бакама и декама који су били на часу и причали о животу у прошлости, о старим употребним предметима... изложба предмета. ЛИКОВНА КУЛТУРА: Покрет – припрема за извођење представе / израда лутака за драматизацију текстова народне књижевности – вежбање ЧОС: Симболом представљамо народне пословице – Мудрост за живот ЧОС: Врлине и мане ликове у текстовима народне књижевности
Тематско планирање (новембар)	

	<p>СРПСКИ ЈЕЗИК: У улози ликова из обрађених текстова народне књижевности – систематизација</p> <p>СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ: „Драмска почетница“</p> <p>Ортоопске вежбе – казивање кратких народних умотворина – вежба</p> <p>Вежбе артикулације и дикције – брзалице</p> <p>Рад на тексту „Марко Краљевић и бег Костадин”, народна епска песма, изражайно казивање, подела улога</p> <p>Рад на тексту „Свијету се не може угодити” – подела улога, изражайно казивање</p> <p>МУЗИЧКА КУЛТУРА: „Пјевам дању, пјевам ноћу“, Здравко Чолић, обрада песме по слуху</p> <p>ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ: „Пјевам дању, пјевам ноћу“, Здравко Чолић / ритмички плес – обучавање, вежбање</p>
Општи циљ	Стицање знања о Вуку Стефановићу Каракићу и о значају очувања српског језика; о нашој одговорности за његово очување. Уочавање теме, ликова и порука текстова народне књижевности, разумевање порука и повезивање са животом. Уочавање етичке ризнице народне књижевности и актуелности у савременом добу, као и настављање Вуковог завета истуствено – властитим примером.
Специфични задаци	<p>Образовни</p> <p>Упознавање са животом и радом Вука Стефановића Каракића и са врстама народне књижевности и њиховим одликама. Уочавање теме, ликова, особина и поступака ликова и порука дела и повезивање са животом. Уочавање карактерних и физичких особина ликова. Стицање знања о врлинама и манама. Усвајање моралних норми и принципа. Систематизовање знања о обрађеним текстовима. Упознавање са процесом стварања представе – драматизације уз примену лутака које смо сами направили; уочавање повезаности књижевног текста и ликовне уметности, музике и плеса. Увежбавање изражайног читања, усменог казивања стихова, делова прозног текста и говорне импровизације и уживљавање у улогу лица. Увежбавање изговора брзалица – правилне артикулације и дикције. Уочавање значења народних пословица и симболичко представљање ликовним средствима. Стицање знања о животу у прошлости (18. и 19. век, када је живео Вук Каракић), упознавање са условима живота и са предметима који су некад били у употреби. Учење текста, мелодије и ритма песме „Пјевам дању, пјевам ноћу“ у извођењу Здравка Чолића, по стиховима Бранка Радичевића. Упознавање са основним појмовима о покрету у одређеном простору и са могућностима примене у представи. Учење песме са извођењем покрета, овладавање новим плесним садржајем.</p>

	<p>Функционални</p> <p>Уочавање узрочно-последичних веза у понашању ликова; развијање вербалних способности ученика, примена знања о порукама, повезивање са животом; развијање способности за јавни наступ. Развијање креативне способности и маште у процесу писања, промене прозног текста, продужавања текста, глуме. Повезивање знања из различитих наставних предмета. Оспособљавање ученика да осетљивост за ликовне и визуелне вредности примењују у припреми представе и сценографије и у изради једноставних лутака. Развијање музичке осетљивости и креативности у извођењу плеса. Развијање моторичких способности ученика. Задовољење основних дечјих потреба за кретањем и игром.</p> <p>Васпитни</p> <p>Развијање љубави према народној књижевности. Неговање културе говора и одговорног односа према језику, култури и традицији свог народа. Навикавање на тимски рад и неговање сарадничких односа. Неговање етичких вредности – позитивног става према врлинама на супрот негативним поступцима. Неговање радозналости, упорности и истрајности у раду.</p>
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни, у пару, тимски
Методе рада	дијалошка, монолошка, илустративно-демонстративна, истраживачка, текстуална, писаних радова, игролике и стваралачке активности
Корелација	српски језик, природа и друштво, ЧОС, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, слободне активности „Драмска почетница”
Допринос рада унапређењу образовно-васпитног рада	Повезивање знања са садржајима других предмета, целовито учење са више аспектата – онако како се некад учило од старијих на поседу; интердисциплинарни приступ и тематско планирање. Ученици активно стичу знање и вештине, уче практично, функционално, исткуствено. Претварају стечена знања у праксу кроз учење текстова народне књижевности напамет, изражайно казивање, глуму и уживљавање у улоге ликова, кроз уочавање и представљање врлина и мана; уче народне пословице; примењују поуке у животу; израђују лутке, сценографију; уче ритмику и повезују стихове написане у прошлости са модерним плесом; уочавају актуелност народне књижевности у савременом добу. Ученици су активни, сви су ангажовани, упућени да сарађују и изводе активности тимски, кроз игру, очигледно, практично и самостално. Постају свесни своје одговорности за очување језика, културе и традиције свог народа и практично то приказују као своје знање, вештине, заједништво и врлине.

РЕЗУЛТАТ (напредак који је постигнут)	<p>Кроз интердисциплинарно учење ученици су спонтано практичним активностима, истраживањем, повезивањем, закључивањем, стекли нова искуствена знања и вештине. То су врло успешно приказали, одглумили, нацртали, написали, отпесали, представили, одиграли. Веома су задовољни активним учењем и тимским радом. Били су успешни и задовољни стеченим знањем. И ученици који су показивали мање напредовање у раду сада су били веома мотивисани и показали боље резултате.</p>
ОПИС САДРЖАЈА ПО КОРАЦИМА	
НАСТАВНА СРЕДСТВА И ПОМАГАЛА: плакати о животу и раду Вука Стефановића Каракића; презентација ПП о животу и раду Вука Каракића и презентација ПП која прати драматизације; лаптоп, видео-бим; плакат МАПА УМА – врлине и мане ликова из обрађених текстова народне књижевности у новембру; плакат „Симболички приказ народних пословица” – ученички радови;	<p>ВУКОВ ЗАВЕТ – савремено посело – систематизација –</p> <p>I корак Час је реализован као Јавни час ученика III₃ (за ученике од I до IV разреда у сеоској биоскопској сали)</p> <p>Најава Јавног часа ВУКОВ ЗАВЕТ – савремено посело Час је посвећен Вуку Стефановићу Каракићу и народној књижевности.</p> <p>III корак Презентација ПП о животу и раду Вука Стефановића Каракића Живот, школовање, творац азбуке, фонетско писмо – 30 слова: за сваки глас једно слово, написао је први српски Буквар, правило „Пиши као што говориш, а читај како је написано”, написао је <i>Писменицу</i> (Граматику), први српски речник, превео је Свето писмо Новог завета, сакупљао народне умотворине, сарађивао са великанима свог времена, радио на увођењу народног језика у књижевност, Вуков завет о чувању језика.</p> <p>IV корак Слушање и гледање спота Бојане и Николе Пековић „Уз ћод деда свог унука” – обрада народне песме, гусле и хармоника. Показивање старих предмета: гусле и веза са Филипом Вишњићем. ВУКОВ ЗАВЕТ: „Језик је хранитељ народа. Докле год живи језик, докле га волимо и поштујемо, њиме говоримо и пишемо, прочишћавамо га, и умножавамо и укращавамо, дотле живи и народ.”</p>

<p>продукти групног рада: настављање песме „Женидба Врапца Подунавца“; ЛУТКЕ које смо сами направили за драматизацију басне „Вук и јагње“, приповетке „Свијету се не може угодити“, епске песме „Марко Краљевић и бег Костадин“; <i>Изложба</i> <i>предмета из</i> <i>прошлости:</i> преслица, гусле, пегла на жар, фењер, натегача, крпара, тканा торба, српско платно, везени пешкир...; текст брзалица; музика „Пјевам дању, пјевам ноћу“ Здравка Чолића; озвучење, микрофон; биоскопска сала у Баранди.</p>	<p>V корак Израђајно казивање стихова „Вуков завет“ Драгутина Огњановића (два ученика) Сваку тему прати одговарајућа слика са презентације <i>PowerPoint</i> (слике децијих ликовних радова, слике ученика са часова на којима су ученици радили...).</p> <p>VI корак Народне брзалице и пословице Свих 19 ученика је на сцени и изговарају брзалице – правилна артикулација и дикција. Ученици који имају тешкоће са говором увежбали су изговор народних пословица. Оно што је данас посао логопеда, у стара времена било је посело и вежбање изговора брзалица. Брзалице смо увежбали на часовима слободних активности „Драмска почетница“.</p> <p>VII корак Казивање народних пословица уз пројекцију ликовних радова ученика – Симболом представи пословицу. Реализовали смо на ЧОС-у као тему „Народне пословице – мудрост за живот“. Казује 10 ученика.</p> <p>VIII корак Драматизација народне басне „Вук и јагње“ са променом текста коју су ученици урадили на часовима српског језика и уз употребу лутака које смо направили на часовима ликовне културе.</p> <p>IX корак „Женидба Врапца Подунавца“, шаљива народна песма Извештавање група након промене краја песме и продужавања песме. Активност је реализована на часу српског језика. Пројекција слика са часа, групни рад (извештавају четири ученице).</p> <p>X корак Драматизација народне епске песме „Марко Краљевић и бег Костадин“ коју смо увежбали на часовима слободних активности, уз примену лутака које смо направили на часовима ликовне културе. Учествује девет ученика.</p> <p>XI корак „Мајка Јову у ружи родила“, народна лирска песма (успаванка) – израђајно казивање напамет уз пројекцију ученичког ликовног рада на тему ове песме.</p>
---	---

	<p>XII корак Драматизација народне приповетке „Свијету се не може угодити” уз примену лутака, а увежбали смо на часовима српског језика и слободних активности. Учествује седам ученика.</p>
	<p>XIII корак Пројекција на биоскопском платну: МАПЕ УМА на тему „Ликови у текстовима народне књижевности, врлине и мане”. Реализовали смо на часу српског језика.</p>
	<p>XIV корак „Пјевам дању, пјевам ноћу” – ритмика на песму Здравка Чолића, а текст су стихови песника Бранка Радичевића посвећени Мини Каракић, кћерки Вука Каракића. Ритмику смо увежбали на часовима физичке културе, а текст и ритам на часовима музичке културе. Учествује цео разред, свих 19 ученика.</p>
	<p>XV корак Ово је био час систематизације Вуков завет, где су ученици III³ били у улози ликова народне књижевности, показали ризницу мудрости народне књижевности, врлине и мане ликова, поруке и поуке за живот.</p>
	<p>XVI корак Отварамо Изложбу йредмета из йрошилости и позивамо све присутне да погледају како се некад живело. Будите пажљиви са предметима из прошлости, чувајмо их као што чувамо и свој језик, културу и традицију.</p>
Активности ученика:	читају, слушају, разговарају, уочавају, размишљају, издавају, анализирају, објашњавају, повезују, закључују, гледају презентацију ПП, вежбају артикулацију и дикцију, вежбају усмено казивање, уче напамет, рецитују, казују, глуме, маштају, стварају, настављају песму, праве мапе ума, смишљају симболе за народне пословице, праве лутке, цртају, сликају, секу, лепе, помажу једни другима, раде у пару и у групи, раде тимски, сарађују, уче плесне кораке и кореографију, певају, играју, друже се, доносе предмете из прошлости, уређују простор у учоници за глуму, уређују сцену у биоскопској сали, наступају, поклањају се...
Активности наставника:	води разговор, чита, пушта звучну читанку, објашњава, поставља питања, усмерава ток разговора, даје смернице, организује рад у пару, групи, тиму, показује, правилно изговара гласове и брзалице, упућује, подстиче, храбри, похваљује ученике, плеше, пева, глуми, пушта презентацију ПП, уређује простор у учоници и сцену у биоскопској

	сали, прихватата идеје ученика, прави плакате од дечјих радова, пише мапу ума са ученицима, подстиче активност и сарадњу као и самосталност у раду, осмишљава, игра се...
--	---

ПРИЛОЗИ

Народне брзалице које су ученици научили:

1. Уплетосте ли кашчиће у опанчиће?
2. Чича чворак чува чету чавки.
Чик, чворче, чвркни чавки чвор.
3. Петар Петру плете плот, са три прута по три пута.
Брзо, Петре, плети плот, са три прута по три пута.
4. Питала метла метлу где је метла метлу.
Метла метла метлу иза врата.
5. Милили Мирини мирисни, дивни шимшири.
6. На кантару катран. Кантар мери катран.
7. Зашто Ви који сте ти, мени који сам Ви кажете ти
кад ја који сам Ви, Вама који сте ти кажем Ви?
8. Карапил се карапилчићем закаранфилио.
9. Ја прођох поред злокотлокрпове куће,
где злокотлокрп котле крпи,
а злокотлокрповица ручак кува
и око ње тристо троје злокотлокрпчади.
10. Раскиселише ли ти се опанци?
11. Јадан сам ти кукавац, једе ме скакавац,
на зло место, за палац.
12. Брсти бршљан брдска коза, јарац јаре јарком воза.
13. Шаш деветорошаш, како си се раздеветорошашио?
14. Лежи куја жута украй жута пута.
15. На врх брда врбда мрда.
16. Грк са грма мрко гледи, мрк је Грк, и брк му је мрк.
17. Клупчићем ћу те, калемчићем ћеш ме.
18. Пролетоше три птице преко врдице,
и пронесоше у кљуну три зрна пшенице.
19. Црн јарац, црн трн, црн брсти трн.

Др Гордана Рацков

Угао – цртање и обележавање

Основна школа „Свети Сава”, Кикинда

Припрема за извођење наставе	
Учитељица	Др Гордана Рацков
Основна школа	„Свети Сава”, Кикинда
Разред	III
Наставни предмет	математика
Наставна тема	Углови
Наставна јединица	Угао – цртање и обележавање
Тип часа	обрада
Облици рада	фронтални, рад у паровима, индивидуални
Методе рада	проблемска настава уз примену рачунара
Наставна средства	видео-бим, лаптоп, таблет рачунари, мултимедијална презентација
Задаци часа Образовни задаци:	<ul style="list-style-type: none">– усвајање појма угла;– уочавање и упознавање делова угла: краци угла, теме, спољашња и унутрашња област угла;– усвојити начин обележавања углова.
Функционални задаци:	<ul style="list-style-type: none">– оспособити ученике за препознавање углова на фигурама и телима;– развијати способности уочавања и логичког закључивања.
Васпитни задаци:	<ul style="list-style-type: none">– развијање интересовања за изучавање појма угла;– развијање прецизности приликом цртања углова;– неговање математичког језика.
Активност наставника	Организатор, врши огледе, објашњава.
Активност ученика	Посматрање, препознавање, описивање, решавање проблема, повезивање, сарађивање.
Образовни стандарди	<p>Основни ниво</p> <p>МА.1.2.1. уме да именује геометријске објекте у равни (угао) и уочава међусобне односе два геометријска објекта у равни (нормалност, припадност).</p> <p>Средњи ниво</p> <p>МА.2.2.1. уочава међусобне односе геометријских објеката у равни.</p>

Корелација	од играчке до рачунара, српски језик
Коришћена литература	<ul style="list-style-type: none"> Зарупски, С. (2015). <i>Приручник за учиоље – Математика 3. разред</i>, Едукса, Београд. Кадум, В. (2005). <i>Учење решавањем проблема у настави математике</i>, ИГСА, Пула.

ТОК ЧАСА

Претходна припрема ученика

Ученици се припремају и мотивишу за рад у вези са новом темом тако што имају задатак да се сете свих геометријских фигура које су досад учили и да их напишу. Користећи енциклопедије, старе уџбенике или интернет, треба да пронађу слике свих фигура.

Поред назива фигуре нацртати или залепити одштампану или исечену слику.

Уводни део часа (5 минута)

На почетку часа анализирамо урађене припреме ученика за час.

Решавамо укрштеницу чије решење, УГАО, представља назив наставне јединице.

Истичем назив наставне јединице и циљ часа: **Угао – цртање и обележавање.**

Главни део часа (35 минута)

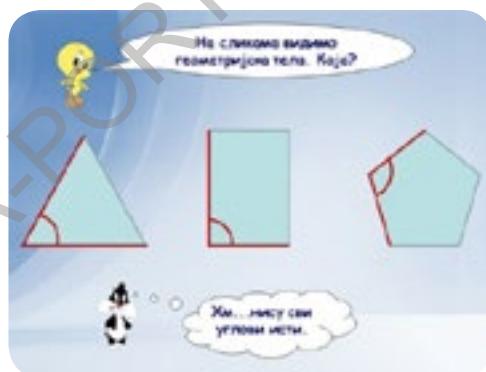
Ученици раде у пару користећи таблет рачунаре, а учитељ мултимедијалну презентацију.

Стварање проблемске ситуације

Проблемски задатак: Ученици гледају слике геометријских фигура: треугао, четвороугао (правоугаоник) и петоугао.

– Како називамо означене делове фигура?

– Колико углова имају представљене фигуре?

Слика 1

Дефинисање проблема

Из практичних разлога је често потребно одредити из колико углова се састоји нека фигура. Неке фигуре су по броју углова добиле назив. Дефинишемо проблем:

Шта је угао и како га обележавамо?

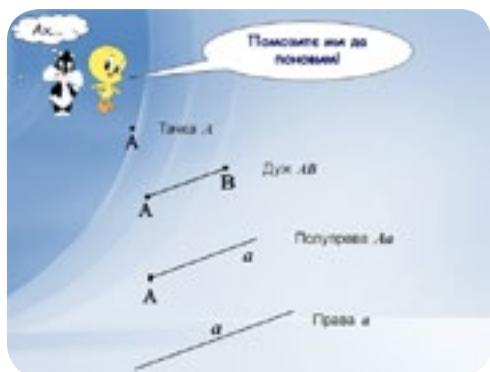
Постављање хипотеза

Формулишемо хипотезе да бисмо издвојили оне које највише одговарају проблему који смо замислили да решимо на овом часу. Проблем се може поделити на два ужа проблема:

- 1) Угао је геометријска фигура.
- 2) Угао обележавамо словима.

Декомпозиција проблема

У овом тренутку не можемо рећи шта је угао, али располажемо знањима која нам могу помоћи да то откријемо. Приказујем тачку, дуж, полуправу, праву, њихово цртање и обележавање користећи мултимедијалну презентацију. На екрану се појављује тачка (дуж, полуправа, права) и ученици одговарају на питање шта виде на екрану и како се обележава (Слика 2).

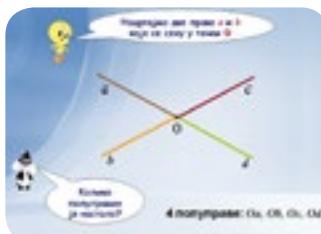
Слика 2

Решавање проблема

1. Решавање проблема – појам угла

Наставник приказује мултимедијалну презентацију и ученици га прате.

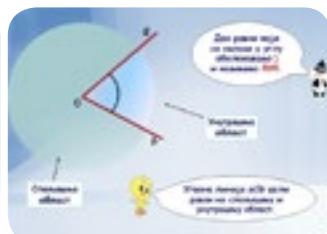
Приказујем две праве које се секу у тачки **O** (Сл. 3), затим настајање угла (Сл. 4) и на крају објашњавам шта је лук, унутрашиња и сијољашња обласћ угла (Сл. 5).

Слика 3

Слика 4

Слика 5

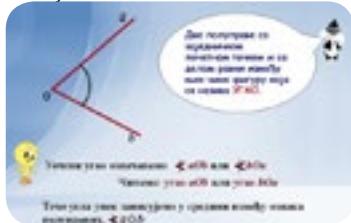
Анализа резултата

Издвајамо најбитније чињенице о појму угао.

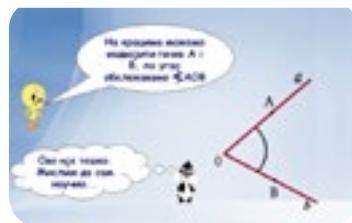
Записујемо: Угао је фијура коју чине краци (две полуправе), ђеме (заједничка тачка) и унутрашиња обласћ (гео равни између кракова).

2. Решавање проблема – обележавање угла

Да бисмо лакше уочавали и читали углове, морамо их обележавати. Тако ћемо тачно знати о ком је углу реч. Мултимедијалном анимацијом приказујем обележавање углова.

Слика 6

Слика 7

Анализа резултата

Издвајамо најбитније чињенице о обележавању угла.

Записујемо:

Угао означавамо: $\angle aOb$ или $\angle bOa$ (чишћамо: угао aOb или угао bOa). (Теме је увек у средини и бележи се великим словом.)

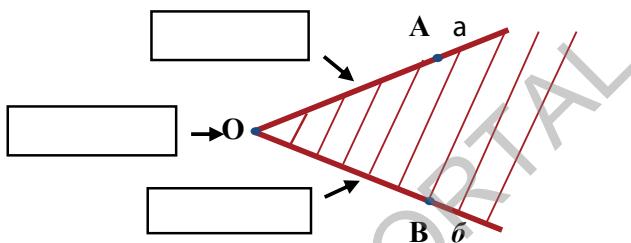
Ако се на крацима налазе тачке, онда угао бележимо $\angle AOB$ или $\angle BOA$.

Део равни који се налази у улу обележавамо) и називамо лук.

Следи рад на задацима у Мудлу на школском сајту <http://moodle.svetisava.edu.rs/> на таблет рачунарима. Резултате анализирамо заједно користећи мултимедијалну презентацију.

Наставни листић

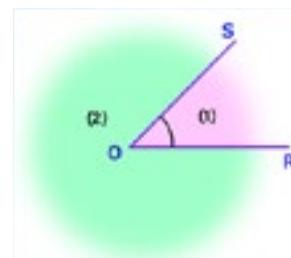
1. Попуни празна поља тако што ћеш уписати називе делова угла:

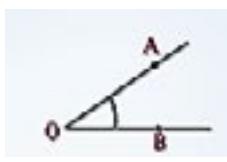
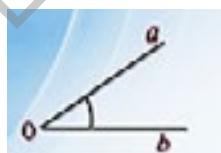
2. Погледај слику и одговори.

Унутрашња област је обележена бројем _____.

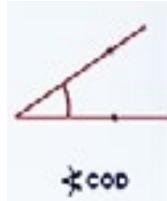
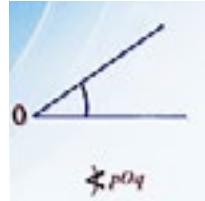
Спољашња област је обележена бројем _____.

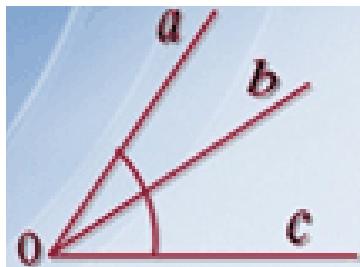
3. Запиши углове који су нацртани:

4. Допиши на slikama оно што недостаје тако да углови буду правилно обележени:

5. Три полуправе са заједничким почетком одређују три угла. Наведи те углове:

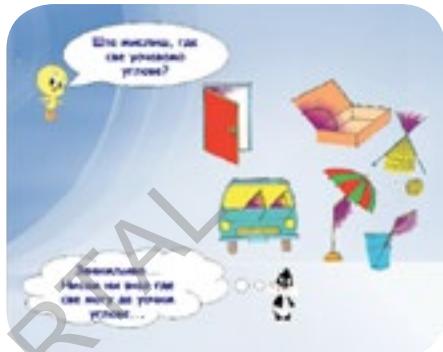

Завршни део часа (5 минута)

Примена стеченог знања у новим ситуацијама

Погледајте око себе или замислите предмете у нашој околини. Где све уочавамо углове?

Занимљивости за крај часа. Ученици раде у групама и решавају преметаљке, редусе.

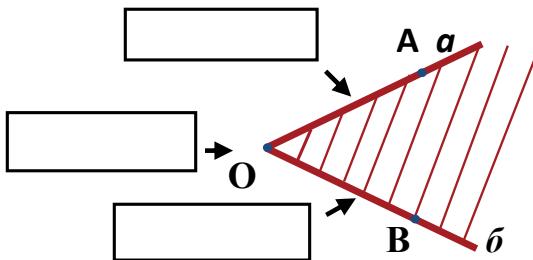
Решења: углови, крак, теме, лук.

Домаћи задатак. Наставни листић:

- Нацртај угао aOb , а затим нацртај:
 - тачку С која припада краку Oa ;
 - тачку К која припада унутрашњој области угла aOb ;
 - тачку Р која не припада угулу aOb .
- Нацртај два угла тако да имају заједнички крак. Обележи их.
- Колико угла граде углови са слике из претходног задатка? Наведи те углове.

Изглед табле:

Угао – појам и обележавање

Угао је фићура коју чине краци (две њолуђраве), јеме (заједничка їачка) и унутрашиња обласћ (гој равни између кракова).

Обележавање угла

Угао означавамо: $\angle aOb$ или $\angle bOa$ (чијамо: угао aOb или угао bOa).

Теме је увек у средини и бележи се великим словом.

Ако се на крацима налазе їачке, онда угао бележимо: $\angle AOB$ или $\angle BOA$.

Мр Сава Ковачевић

Таблица множења и дијељења бројем 9 ОШ „Октоих”, Подгорица

СЦЕНАРИО ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ОГЛЕДНОГ ЧАСА МАТЕМАТИКЕ

– III разред –

Час припремио и реализовао: Mr Сава Ковачевић, професор разредне наставе

Подгорица, март 2018. године

САДРЖАЈ:

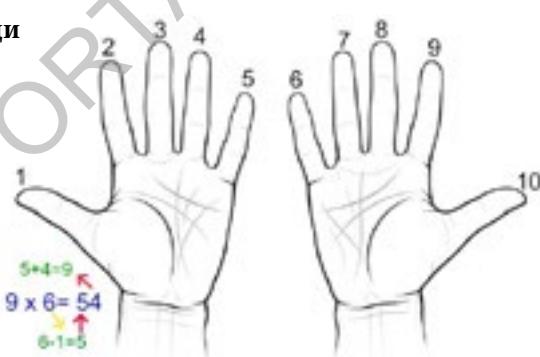
1. Општи методички дио часа

2. Ток часа

3. Прилози:

- План табле
- Организација простора у учоници
- Онлајн откривалица
- Видео-лекција: ПРСТИМА ДО ЗНАЊА
- Постер – РУКЕ НАМ ГОВОРЕ
- Диференцирани менторски материјал: КАРТИЦЕ ЗАДАТАКА
- Домаћи задатак
- Онлајн апликација кроз КВИЗ

4. Коментари опсерватора

Найомена

Материјал и презентација Пауер поинт за уводни дио часа налазе се на ЦД-у.

ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ДИО ЧАСА			
Наставни предмет:	МАТЕМАТИКА	Датум:	13. март 2018. године
Разред:	трети разред	Час:	први: 14.45–15.30
Број ученика у одјељењу:	28 ученика (17 дјечака и 11 дјевојчица)	Редни број часа:	96.
Наставна јединица:	Таблица множења и дијељења бројем 9	Наставна тема:	МНОЖЕЊЕ И ДИЈЕЉЕЊЕ
Тип часа:	➤ Стицање нових знања	➤ обнављање, ➤ систематизација, ➤ проверавање знања.	➤ обучавање, ➤ усавршавање, ➤ комбиновани час.
Облици рада:	➤ ФРОНТАЛНИ	➤ ГРУПНИ	➤ ИНДИВИДУАЛНИ
			➤ РАД У ПАРУ

Методе рада и учења:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ метода усменог излагања, ➤ метода разговора, ➤ илустративно-демонстративна метода, ➤ метода демонстрације, ➤ метода писања, ➤ учење путем открића. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ метода практичних и лабораторијских радова, ➤ метода читања и текст метода, ➤ смислено вербално рецептивно учење, ➤ практичносмисаено учење. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ <u>дивергентно (стваралачко) учење,</u> ➤ <u>конвергентно (логичко) учење,</u> ➤ <u>рјешавање проблема,</u> ➤ <u>кооперативно учење, У-У; У-Н;</u> ➤ <u>учење по моделу.</u>
Наставни системи:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ проблемска настава, ➤ егземплярна настава, ➤ хеуристичка настава, ➤ <u>експериментална настава.</u> 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ програмирана настава, ➤ тимска настава, ➤ интегративна настава. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ индивидуална настава, ➤ <u>диференцирана настава,</u> ➤ <u>менторска настава.</u>
Образовно-васпитни исход:	<ul style="list-style-type: none"> • На крају учења ученик ће бити у стању да помножи и подијели два броја из таблице множења и да зна да објасни везу множења и дијељења. 		
Исходи учења:	<p>Током учења ученици ће моћи да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • подијеле и помноже два броја користећи таблицу множења, • одреде производ два броја из таблице множења. 		
Материјал и средства за рад:	<ul style="list-style-type: none"> • онлајн игра – Откривалица https://learningapps.org/watch?v=p3sr9ti0318, • видео-лекција – Прстима до знања www.sveznalice.jimdo.com https://www.youtube.com/watch?v=20rMci1gc0Q, • постер за множење прстима – Руке нам говоре, • диференциирани материјал за групе – Картице задатака, • онлајн квиз – Шифре (https://www.plickers.com, • оквир за фотографисање. 		
Технички уређаји:	пројектор, лаптоп, интерактивна табла, звучници, мобилни телефон или таблет		
Извори знања:	<p>ЗА УЧЕНИКА:</p> <ul style="list-style-type: none"> – интернет страница: www.sveznalice.jimdo.com, – видео-лекција – „Руке нам говоре”, – вршићачка подршка – ментори – ученици одјељења VIII₄ који ће бити вође група, – презентација „Множење и дијељењем бројем 9”, – уџбеник У свијету математике за трећи разред основне школе. <p>ЗА НАСТАВНИКА:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Математичка енциклопедија, – Приручник за наставнике У свијету математике, за трећи разред основне школе. 		

АРТИКУЛАЦИЈА ЧАСА

ТРАЈАЊЕ	НАЗИВ АКТИВНОСТИ	АКТИВНОСТИ		НАСТАВНА СРЕДСТВА	КОРЕЛАЦИЈА
		Ученика/ученице	Учитеља		
5 минута	<ul style="list-style-type: none"> онлајн игра Открива лица 	<p>Ученици и ученице учествују у активности тако што повезују појмове 9.1, 9.2, 9.3, 9.4... редом са одговарајућом сликом и збиром броја 9 колико се пута појављује као сабирак.</p> <p>Излази ученик по ученик за свако поље. Објашњавају разлоге отварања. Рачунају и резултат.</p> <p>Откривалица ученицима најављује наставну једницу: Таблица множења и дијељења бројем 9.</p>	<p>Води активност. Објашњава.</p> <p>Допуњава одговоре уколико је потребно.</p> <p>Учитељ пита: Шта мислите шта ћемо данас учити? Записује наслов на табли.</p>	онлајн апликација за откривалицу сајт Свезналице; „паметна” табла, проектор, лаптоп, звучници	црногорски/српски/ босански/хрватски језик и књижевност
4 минута	<ul style="list-style-type: none"> видео-лекција Прстима до знања www.sveznalice.jimdo.com 	Ученици прате филм. Учествују у објашњавању једно по једно.	Еmitује видео-лекцију која је у позадини отивалице.	видео-лекција, постер,	
6 минута	<ul style="list-style-type: none"> постер за множење прстима Руке нам говоре 	<p>Попуњавају наставни листић на основу снимка и постера „Руке нам говоре”.</p> <p>Објашњавају поступак дијељења на основу видеолекције.</p>	Ученицима дијели наставни листић који прати филм. Зауставља филм и детаљније објашњава процес множења и дијељења бројем 9.	наставни листић за ученике	музичка култура

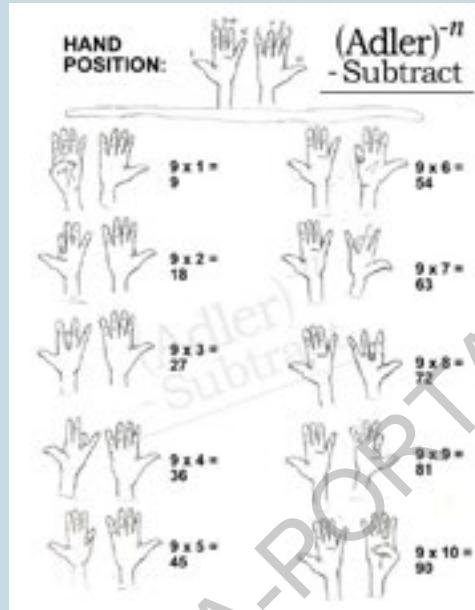
<p>О: 5 мин Рад: 15 мин С: 5 мин Ф: 5 мин</p>	<ul style="list-style-type: none"> менторски рад на диференцираним листићима – Картице задатака 	<p>Добијају акредитацију на којој се налази задатак који треба решити. Кад реше задатак, одлaze до сталка на столу који представља решење тог задатка.</p> <p>Пажљиво слушају и договарају се о стратегији рада: који тип задатака може ко да ради у њиховим групама како би имали што више поена.</p> <p>Рад у групама</p> <p>☺ Ученици бирају задатке на основу свог нивоа. Неки ученици мијењају ниво како би имали што више поена. Међутим, овде процјењују тежину задатака.</p> <p>☺ Учествују у дискусији са ментором који им је подршка у раду.</p> <p>☺ Ученици индивидуално бирају задатак одређеног нивоа, доносе га ментору који прегледа задатак и додјељује поене за тај задатак.</p> <p>☺ Ученици индивидуално израђују задатке које ментор прегледа и додјељује поене.</p>	<p>Дијели акредитације и објашњава начин подјеле на групе. Објашњава улогу ментора током овог процеса. Ментори су ученици осмог разреда наше школе који ће бити вође група и помагати ученицима да решавају задатке.</p> <p><i>Током рада наставник јушића инструменталну музику ради подизања атмосфере.</i></p> <p>Правила рада у групама</p> <p>☺ Свака група има три картице задатака који су различитог нивоа.</p> <p>☺ Ученици индивидуално бирају задатак одређеног нивоа, доносе га ментору који прегледа задатак и додјељује поене за тај задатак.</p> <p>☺ Ментор може додијелити својој групи више поена уколико група буде добро сарађивала, комуницирала и једнако учествовала.</p>	<p>качице задатака на три нивоа са рјешењима, табела за завршни скор</p>	<p>ликовна култура, природа и друштво, музичка култура</p>
---	---	--	---	--	--

		<p>☺ Са ментором учествују у сабирању поена</p> <p>☺ <u>Ментори усмјеравају ученике да помажу једни другима како би урадили што више задатака.</u></p> <p><u>Међутим, други ученик једино може свог друга да НАУЧИ како се рјешава задатак, а не и да га уради.</u></p> <p>☺ <u>Ментор додјељује и додатне задатке оним ученицима који су ријешили све приje краја предвиђеног времена.</u></p> <p>Фотографишу се са ментором и осталим учесницима у групи.</p> <p>Пажљиво слушају и постављају питања у вези с домаћим задатком.</p>	<p>☺ Група која буде имала највише поена и тачно урађених задатака има наградно фотографисање у оквиру за сликање. Међутим, сваку групу треба наградити неким елементом. На примјер, добра комуникација, сарадња, знање и сл.</p> <p>Проверава да ли постоји неки задатак који је потребно посебно објашњавати.</p> <p>Објашњава и додјељује домаће задатке који се налазе на столу.</p>		ликовна култура, природа и друштво, музичка култура
10 мин	• онлајн квиз Шифре (https://www.plickers.com)	Сваки учесник слуша задатак и подиже шифру за дати одговор. Учествује у кориговању рјешења уколико је нетачан резултат.	Објашњава израду квиза и учествовање у њему. Сваки учесник индивидуално учествује са својом шифром.	апликација „Пликерси” тзв. Шифре, материјал са шифрама	---
55 мин		Анализира постављене задатке.			

ПРИЛОЗИ

ПЛАН ЗЕЛЕНЕ ТАБЛЕ:

Таблица множења и дијељења бројем 9

ПЛАН МАГНЕТНЕ ТАБЛЕ:

ПЛАН ЕЛЕКТРОНСКЕ ТАБЛЕ:

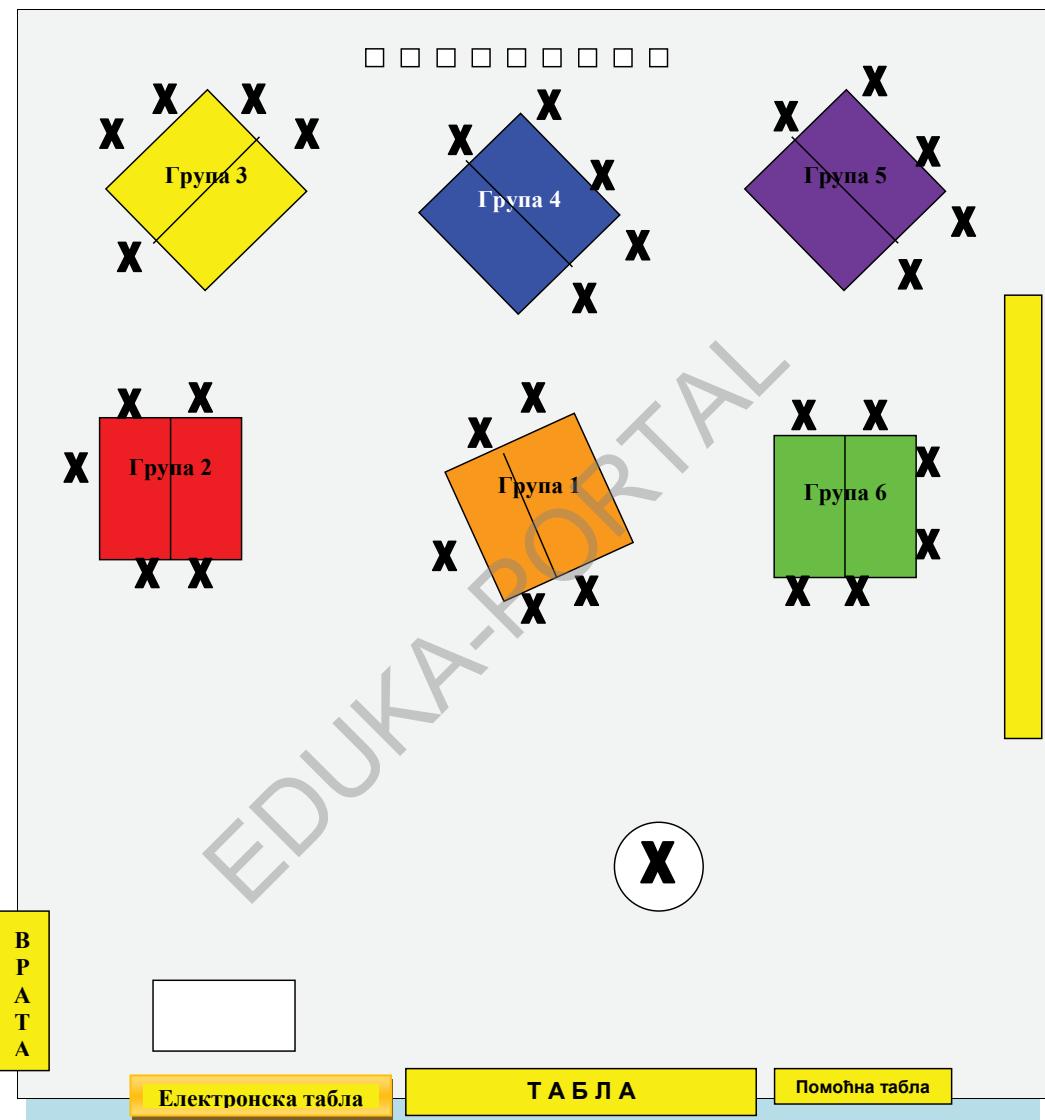
Исходи рада у групама				
1. група	2. група	3. група	4. група	5. група
укупно				
место				

A screenshot of a computer application window titled "Делови у магнетној таблици". The main area displays a 10x10 grid of numbers from 1 to 100, with colors assigned to different digits. Below the grid, there are input fields for "Делови" (Factors), "Делитељ" (Divisor), and "Деланд" (Dividend), along with a "Делити" (Divide) button.

• ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА У УЧИОНИЦИ

Учионица број 18.

Одељење III₂

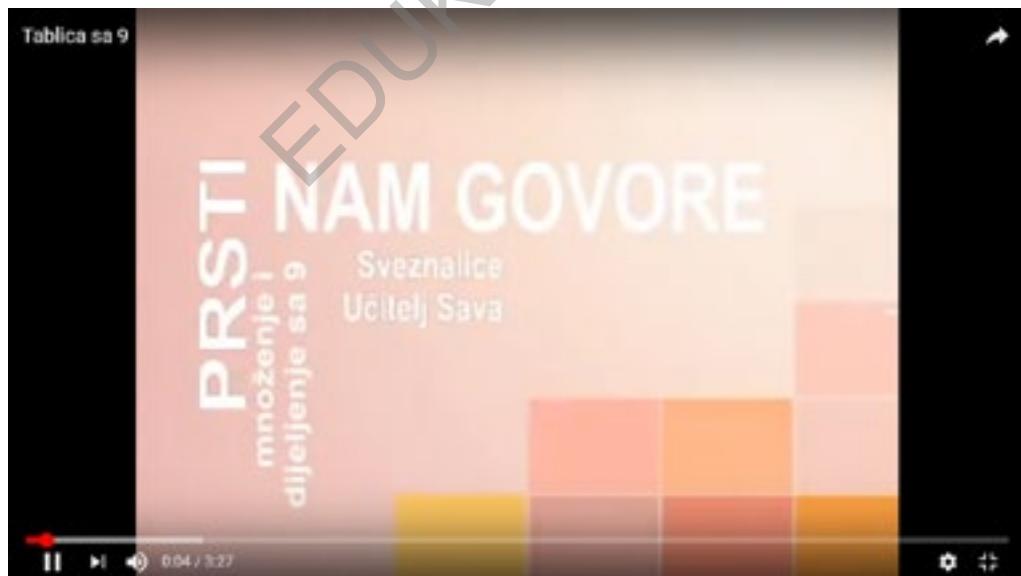
Прилог 1. Онлајн игра Откривалица

<https://learningapps.org/watch?v=p3sr9ti0318>

Прилог 2. Видео-лекција Прстима до знања

<https://www.youtube.com/watch?v=20rMci1gc0Q> (3.30)

РАДНИ ЛИСТИЋ ЗА МЕНТОРЕ

Група: _____

Ментор: _____

Ученици у групи:	Ријешени задаци:	Сарадња са другима:	Активност:	Нешто друго што је ментору важно:
Укупно:				

Прилог 6. Онлајн квиз Шифре (<https://www.plickers.com>)

Sanja ima 24 sličice u 4 džepa. Koliko sličica ima u svakom džepu?

A 24:4=6 Sa... B 4·6=24 C 24:4=6 D 24-4=20 S...

Marijan ima u tri kese po 8 klikera. Koliko ukupno ima klikera?

A 8·3=24 B 36÷24 Ma... C 3+8=11 Ma... D 3·8=24

Da li je $63:7=8$?

A DA B NE

Da li je $7·9=63$?

A DA B NE

Da li je $8·9=72$?

A DA B NE

Koliko je $45:5$?

A 5

B 6

C 9

D 8

Expand

Koliko je $36:9$?

A 2

B 3

C 6

D 4

Expand

Koliko je 9.5 ?

A 45

B 40

C 14

D 35

Expand

Koliko je 8.5 ?

A 42

B 40

C 30

D 24

Expand

Младен Глигоријевић

С оне стране Дунава

ОШ „Горан Остојић”, Јагодина

ОПШТИ ПОДАЦИ

Назив школе:	ОШ „Горан Остојић”, Јагодина
Датум одржавања часа:	24. март 2017.
Разред и одељење:	III ₂
Час по реду:	25.
Учитељ:	Младен Глигоријевић

МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

Наставни предмет:	музичка култура
Наставна тема (област):	Извођење музике – обрада песме по нотном тексту
Наставна јединица:	„С оне стране Дунава”, народна песма
Садржај наставне јединице	a) Музички квиз се одвија ради распевања и обнављања садржаја из основа музичке писмености. б) Обрада песме „С оне стране Дунава” по нотном тексту. в) Слушање композиције „На лепом плавом Дунаву” Ј. Штрауса.
Тип часа:	обрада новог градива

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ

Образовни:	Усвајање текста и мелодије песме „С оне стране Дунава”, обрада темпа и обнављање већ стеченог знања из основа музичке писмености.
Функционални:	Развијање љубави према музici, групном певању; развијање интересовања за рад у колективу, развијање интересовања за рад и усвајање нове песме.
Васпитни:	Развијање музичког памћења, музичког слуха и осећаја за ритам. Развијање музичких способности, развијање осећаја за изражajno певање песме.
Наставне методе:	дијалошка, демонстративна, метода усменог излагања
Наставна и помоћна средства:	апликација <i>Plickers</i> , мобилни телефон, презентација, проектор и лаптоп, картице за ученике, хармоника
Облици рада:	фронтални, индивидуални
Наставни објекат:	учионица
Корелација:	ликовна култура, природа и друштво

Литература:	Гордана Илић, Чаробни свећ музике, музичка култура за 3. разред, Клет, Београд. Томислав Братић, Методика наставе музичке културе.
-------------	---

Ток часа:	<p>а) Музички квиз се одвија ради распевања и обнављања садржаја из основа музичке писмености.</p> <p>б) Обрада песме „С оне стране Дунава” по нотном тексту.</p> <p>в) Слушање композиције „На лепом плавом Дунаву” Ј. Штрауса.</p>
Уводни део:	<p>Ради мотивације ученика и обнављања садржаја музичке писмености организујем музички квиз уз помоћ апликације <i>Plickers</i>. За рад ове апликације потребан је мобилни телефон са инсталаном апликацијом, проектор, лаптоп и презентација у тој апликацији или у програму <i>PowerPoint</i>, као и картице за ученике. Сваки ученик има једну картицу и окреће је у зависности од одговора који даје. Ученицима путем презентације постављам питања (имају понуђене одговоре) и на мој знак подижу картице са одговором. Путем мобилног телефона скрећирам њихове одговоре. Након сваког питања то питање се анализира. На лак и брз начин може да се види шта су ученици одговорили. Презентација прати цео час.</p> <p>Питања су:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Линијски систем се састоји из: <ol style="list-style-type: none"> а) четири празнина и четири линије; б) пет празнина и пет линија; в) четири празнина и пет линија; г) пет празнина и четири линије. 2. Којаnota се пише на првој линији линијског система? <ol style="list-style-type: none"> а) nota фа; б) nota сол; в) nota ми; г) nota до. 3. Препознај песму (ученицима свирам). <ol style="list-style-type: none"> а) „Пролећна песма”, б) „Шапутање”, в) „Ми идемо преко поља”, г) „Иду, иду мрави”. 4. Шта недостаје у следећем такту? <ol style="list-style-type: none"> а) половина ноте, б) четвртина ноте, в) две осмине, г) цела нота.

	<p>5. На слици је приказана нота:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) ре, б) фа, в) сол, г) до. <p>6. Инструмент на слици је:</p> <ul style="list-style-type: none"> а) контрабас, б) клавир, в) фрула, г) виолина. <p>7. Одреди ко изводи композицију (Колибри, „Ми желимо љубав”).</p> <ul style="list-style-type: none"> а) солиста, б) дует, в) хор. <p>Након квиза најављујем да ћемо учити једну нову песму – следи слайд песме без текста.</p>
Главни део:	<p>Текст по нотном тексту обрађујем кроз следеће етапе:</p> <p>1) Анализа нотног текста</p> <p>Путем презентације показујем нотни текст без наслова и литерарног текста. Следи анализа текста:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У ком такту је написана мелодија? (У двочетвртинском такту.) 2. Шта то значи? (Да сваки такт има две четвртине.) 3. Које ноте по трајању имамо? (Имамо осмине и четвртине.) 4. Које све ноте по имениу имамо? (до, ре, ми, фа, сол) 5. Која је ознака за темпо? (Брзо.) 6. Шта значе две тачке на крају песме? (Значи да се одређени део понавља – репетиција.) <p>Који део песме понављамо?</p> <p>2) Извођење ритма песме на неутрални слог ЛА са тактирањем</p> <p>Пошто смо анализирали нотни текст, сада ћемо да изведемо ритам мелодије на неутрални слог ла уз куцање оловком у клупу (може и тактирање). Прво ћу ја, па онда сви заједно.</p> <p>3) Читање нота солмизацијом</p> <p>Хајде сада да прочитамо ноте солмизацијом. Прво читамо уједначено у слободном ритму, а онда уз куцање (или тактирање) изговарамо имена тонова (парлато).</p> <p>4) Певање мелодије песме солмизацијом уз куцање или тактирање</p> <p>Ученицима дајем интонацију, затим почетни тон. Прво певамо мелодијску линију у слободном ритму, а потом мелодију песме певамо у ритму са тактирањем или куцањем.</p>

	<p>5) Певање мелодије песме на неутрални слог ЛА са тактирањем Ученици мелодију песме певају на неутрални слог ЛА уз куцање (или тактирање).</p> <p>6) Певање мелодије и текста песме Откривам наслов песме и кажем им да смо научили њену мелодију, а сада ћемо и текст. Прво им читам текст песме, а након тога певамо заједно. Наглашавам да је мелодија иста, а да се само текст строфа разликује. И даље заједно певамо целу песму.</p> <p>7) Изражайно дотеривање песме Напомињем да обрате пажњу на темпо, динамику, правилно узимање ваздуха, прецизно извођење ритма, разговетно изговарање текста песме.</p> <p>Затим разговарамо о песми, питам их: О чему говори ова песма? (Говори о Дунаву.) Какво расположење је код вас изазвала ова песма? Ако неко зна, нека каже кроз које земље противче Дунав. (Дунав противче или чини границу са чак 10 држава.)</p>
Завршни део:	<p>Прво слушање</p> <p>Пуштам им композицију „На лепом плавом Дунаву“ Ј. Штрауса са задатком да пажљиво слушају и да замисле предео или нешто на шта их асоцира мелодија композиције.</p> <p>Након слушања следи анализа:</p> <p>Како вам се свидела композиција?</p> <p>Какво расположење је код вас изазвала композиција?</p> <p>Ученицима откривам назив композиције и име аутора.</p> <p>Укратко говорим о композитору, показујем им његову слику.</p> <p>Друго слушање</p> <p>У другом слушању ученици имају задатак да обрате пажњу на темпо и динамику, као и на инструменте који се чују.</p> <p>Анализа другог слушања:</p> <p>Какав је темпо у композицији?</p> <p>Шта је са динамиком?</p> <p>Које су сличности и разлике између песме коју смо учили и ове коју смо слушали?</p> <p>Које сте све инструменте уочили? (Показујем на презентацији.)</p> <p>Одјашњавам шта су гудачки инструменти.</p> <p>Уколико остане времена, следи и треће слушање.</p> <p>Ученици имају задатак да ликовно изразе доживљај песме.</p> <p>Домаћи задатак</p> <p>Ученицима делим нотни запис песме, а задатак им је да препишу нотни запис и испод сваке ноте да напишу која је нота записана.</p>

Гордана Јаневска

Природне животне заједнице: шуме – наше зелено благо

Учићељ не може осићати симпатичан, нејокрећан у знањима.

Сваки учићељ, водећи ученика најпре, осећа ћојребу да и сам учи.

Лав Толстој

Школа:	ОШ „Димитрије Тодоровић Каплар”
Место:	Књажевац
Учитељица:	Гордана Јаневска
Разред:	трећи
Наставни предмет:	природа и друштво
Наставна тема/област:	Мој завичај – животне заједнице
Наставна јединица:	Природне животне заједнице: шуме – наше зелено благо
Тип наставног часа:	обрада
Образовни задаци:	Упознавање ученика са шумом као природном копненом животном заједницом, са условима за живот биљака и животиња у њој, са биљкама и животињама које живе у њој, са значајем шума и начинима њихове заштите.
Функционални задаци:	Оспособљавање ученика за препознавање биљака и животиња које живе у шуми; развијање способности ученика за увиђање и разумевање повезаности биљака и животиња које живе у шуми.
Васпитни задаци:	Подстицање и неговање одговорног односа ученика према природи; формирање и неговање потребе код ученика за заштитом шума и биљака и животиња које у њима живе.
Образовни стандарди:	1ПД.1.1.6. разликује станишта према условима живота и живим бићима у њима. 1ПД.2.1.5. разуме повезаност услова живота и живих бића у станишту. 1ПД.2.1.6. разуме међусобну зависност живих бића у животној заједници.
Очекивани иходи:	Ученик ће бити способан: – да разликује листопадну, мешовиту и четинарску шуму и да зна податке о дрвећу наших шума;

	<ul style="list-style-type: none"> - да препозна и опише биљни и животињски свет шумске заједнице; - да осматра и истражује промене у окружењу (шумској заједници) и кроз једноставнија запажања да исказује карактеристике шума и описује животне услове у шуми; - да изводи једноставне истраживачке задатке.
Облик рада на часу и приступ раду са ученицима:	групни рад и индивидуализовани приступ у раду са ученицима, коришћење хипертекста
Наставне методе и врсте наставе:	метода рада на тексту, метода писаних радова, дијалошка, индивидуализована, интерактивна
Технике:	брейнсторминг (олуја идеја), мапирање (мапе ума), Венов дијаграм за биљке и животиње, хипертекст за ланце исхране
Наставна средства и дидактички материјал:	рељеф, слике биљака и животиња, обележивачи шума, хамер, сталци за постављање хамера, наставни листићи, рачунар
Корелација интердисциплинарних садржаја:	Математика: односи: доле–горе; ниско–високо. Српски језик: игроказ – лутка игра, песма. Ликовна култура: колаж, илустровање, сликање, стрип, реклами. Грађанско васпитање: толеранција и препознавање потреба, уважавање. Музичка култура: песма „Шума блиста, шума пева”. Физичко васпитање: покрети уз песму (плес).

Основни кораци у његовању наставе и аригуацији часа

1. Емоционална припрема ученика – увод у рад, рад учитељице са три ученика/ученице који ће имати улогу помоћника учитеља, учитељ је ментор.
2. Игра „Растем као дрво”.
3. Луткарска игра „Шумски разговор”.
4. Формирање група за самосталан рад.
5. Упутства групама за рад.
6. Самосталан рад по групама.
7. Извештавање група.
8. Анализа тока стваралачког процеса и резултата рада.
9. Синтеза резултата рада.
10. Задаци за самосталан рад.
11. Евалуација наставног часа од стране ученика.
12. Награда за сарадњу.

ТОК ЧАСА

Емоционална припрема ученика – увод у рад

Три ученице (водитељке) улазе маскиране (лиситојадно дрво, лиситојадно и чешинар, чешинар) у учоницу и воде дијалој:

Водитељка 1: Драги другари, долазим из једне шуме која се налази у близини вашег града. Растем до 500 метара надморске висине.

Водитељка 2: Када кренете уз планину, наићи ћете на разнолико дрвеће, видећете дрвеће коме опада лишће и дрвеће коме не опада. Ја представљам мешовиту шуму и могу да живим до 1000 метара надморске висине.

Водитељка 3: Ја долазим из шуме која се налази на 1758 метара надморске висине.

Водитељка 1: Данас ћете нас три пажљиво да слушате и научите о шуми.

Водитељка 2: О нашем зеленом благу које зависи од рељефа, надморске висине, земљишта, воде, топлоте и светlosti.

Водитељка 3: Бићемо помоћнице учитељици и помоћи вам да на лак и занимљив начин сазнате много тога и научите свашта о копненој природној животној заједници.

Иира „Расијем као дрво”

Вођена фантазија као емоционална припрема ученика за рад. Ученици формирају круг, учитељ/учитељица објасни ученицима да чучну и скупе своје тело, као да су семе. Учитељ/учитељица пушта музичку пратњу и чита текст, а ћаци се, пратећи текст, полако отварају и почињу да расту као дрво.

„Бројте до пет, затворите очи. Дишите равномерно, опустите се. Топло вам је. Осетите на леђима топле сунчеве зраке. Топлота пролази кроз цело ваше тело. Осетите како вас унутра нешто сврби. Ваше тело се полако помера. Семенка се отвара. Полако растете у дрво. Ваше руке су сада гране. Протегните своје стабло, разграњајте гране према сунцу. Осетите у својим гранама ветар. Дозволите му да помера ваше гране, час полако као лахор, час брзо као кошава. Поново полако као лахор. Сада је ветар престао да дува. Умирите се.”

Луткарска иира

Након релаксационе игре учитељ/учитељица разговара са ученицима о луткарским представама и игроказима. Објашњава им да ће гледати једну кратку представу, захтева од њих да буду пажљиви јер ће касније разговарати о томе шта су видели и чули (представу реализују водитељке).

Разговор: Где се радња приче дешава? Ко води разговор? О чему причају? Која је порука приче?

Формирање трупа за самосналан рад

Формирање три групе, од 6 до 7 ученика (хетерогене, зависи од броја ученика у одељењу). Групе се формирају излачењем слика са нацртаним дрвећем и

исписаним називима (листопадно, четинарско и комбинација листопадног и четинарског). Бирају вођу групе, који има задатак да представи оно што је урађено, а остали да му помажу у току излагања.

Свако дете, када пронађе своју групу, каже које је дрво/дрвеће (комбинација за мешовиту шуму) извукло и на направљеном рељефу забоде извучено дрво/дрвеће, правећи шуму. Следи разговор са водитељкама.

Водитељка 1: Које дрвеће расте у листопадним шумама? (Један ученик из групе саопштава.)

То исто ураде и Водитељка 2 и Водитељка 3. Водитељке постављају таблу или веће дрво на коме пише: ЛИСТОПАДНА ШУМА, МЕШОВИТА ШУМА, ЧЕТИНАРСКА ШУМА.

Учитељ/учитељица: Постоје листопадне, мешовите и четинарске шуме.

Распрострањеност шума зависи од: рељефа, земљишта, надморске висине, топлоте, воде и светlostи.

Уућисива ђрујама за рад

Групе од водитељки добијају коверте са задацима. Учитељ/учитељица објасни да рад тече тако што водитељка групи даје коверту у којој се налазе задаци које треба да реше. Групе треба тихо да се договорају, да користе уџбеник и материјал који су водитељке припремиле. Водитељке су ту да их усмеравају и помажу у току рада, оне су помоћнице учитељу/учитељици.

Самосналан рад по ђрујама

У овом делу часа ученици уз помоћ водитељки самостално раде задатке. Задаци су такви да ученици треба да на датом делу рељефа формирају шумску заједницу, да уоче које врсте шума расту на одређеним надморским висинама (листопадне, мешовите, четинарске шуме), које животиње живе у шуми – које су биљоједи, месоједи, сваштоједи, како преживљавају зиму, ученици затим треба да изведу закључак о значају шума и о заштити шума, да направе ланце исхране. Рад групе надгледа учитељ/учитељица, мотивише, усмерава. Ученици израђују рад заједнички, групно, сарађују.

Извештавање ђруја

Представници група представљају оно што су урадили уз помоћ осталих чланова група. Водитељке су ту да допуне и усмере вође група.

Анализа шока стваралачкој процеса и резултата рада

У овом делу часа проверавамо задатке које су групе имале: да ли су тачно одговорили на питања после формирања шумске зајенице; како су истакли основне закључке до којих су дошли.

Утврђавање резултата рада

Ученицима уручујем похвалу од шумара за успешно решене задатке, којом шумар похваљује све ученике што су својим радом схватили значај живог света шуме, што знају како се шума штити и због чега су значајни ланци исхране. Када се извештава, прави се Венов дијаграм са билькама и животињама у различитим врстама шума и хипертекст од ланаца исхране.

Задаци за самосталан рад – за оне који желе да провере своје знање

Ученици попуњавају наставни листић са инструкцијама (Прилог 2).

Евалуација наставног часа од стране ученика – евалуациони упитник

Ученици попуњавају упитник.

Најрада за сарадњу

Уз звукове композиције „Шума блиста, шума пева”, ученици помоћу маски (бильни и животињски свет шуме) формирају животну заједницу шуме.

НАПОМЕНА. Игроказ, прилози за самосталан рад и проверу са одговорима, евалуациони упитник и песма налазе се у презентацији ППТ.

Марина Кукић, Светлана Миленковић

Мој завичај и ја

ОШ „Горња варош”, Земун

Школа:	ОШ „Горња варош”, Земун
Ауторке:	Светлана Миленковић, Марина Кукић
Разред:	III
Наставни предмет:	природа и друштво
Врста наставе:	амбијентално-пројектна настава

СТРУЧНИ ПОДАЦИ О ЧАСУ

Наставна тема:	Природа – човек – друштво
Наставна јединица:	Мој завичај и ја
Тип часа:	обрада/утврђивање
Циљ часа:	Усвајање знања о ширем природном окружењу – завичају.
Образовни задаци:	Проширивање знања о: облицима рељефа, облицима појављивања воде у природи; културно-историјским објектима.
Функционални задаци:	Осposobљавање ученика за извођење истраживачких задатака, активно упознавање околине.
Васпитни задаци:	Подстицање самопоуздања и сарадничких односа у групи, развијање радозналости, припадности и љубави према завичају.
Образовни стандарди:	1.ПД.1.6.1. 1.ПД.1.6.2. 1.ПД.2.6.1. 1.ПД.2.6.2.
Облици рада:	фронтални рад, групни рад, индивидуални, у пару
Наставне методе:	монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна, текстуална, истраживачка, интерактивна, кооперативна
Наставна средства/ресурси:	рачунар, интернет, писани извори информација, уџбеник, корисни линкови, уводна презентација, листови са задацима за групе, листић за проверу знања
Место извођења наставе:	учионица, непосредно окружење – амбијент
Корелација:	српски језик, ликовна култура, физичко васпитање

Активности: наставника:	планира, осмишљава, координира, ствара ситуацију за активност деце, подстиче, демонстрира, мотивише, прати, посматра
Активности ученика:	истражује, сакупља, описује, ствара, прати, бележи, учествује, сарађује, препознаје
Планирано време реализације:	1. активност (један школски час), 2. активност (три сата), 3. активност (један школски час).

ПЛАНИРАЊЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА АКТИВНОСТИ

1. активност Уводни део часа: (5 минута)	<p>Упознавање ученика са темом и садржајем наставне јединице. Усвајање основних информација о Земуну. Запажање основних облика рељефа и воде и уочавање њихове повезаности. Формирање група и подела задатака. Започињање активности.</p> <p>На табли записујемо слова (М Е У З Н О М Ј З В Ч А И ЈА).</p> <p>Тражи се од ученика да саставе скривену реченицу и пронађу име једног града. Пошто су открили да је реч о Земуну, крају у којем живе, најављујемо тему о којој ћемо говорити. Земун, мој завичај</p>
Главни део часа: (30 минута)	<p>Преко кратке презентације упознајемо их са историјском прошлочићу града, са основним облицима рељефа и воде у окружењу.</p> <p>Први назив Земуна био је Таурунум. Име Земуна потиче од словенске речи „землин“. Сматра се да се име везује за земунице које су биле масовно изграђене у то време. Земун се налази у Ј-И делу Срема, на десној обали Дунава недалеко од ушћа Саве. Има Велико ратно острво, резерват птица. У Земуну се налазе и три узвишења (Калварија, Гардош и Ђуковац). Најзначајнија на Гардошу је Миленијумска кула (Кула Сидињанина Јанка). Ту је и тврђава из 13. века, као и многобројне цркве.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – Ученике упућујемо на то да ће имати прилику да сами истражују и дубље и боље упознају свој завичај. – Разговарамо, а затим записујемо на табли основне појмове везане за тему. <p>Завичај је место у којем се неко родио и провео детињство.</p> <p>Рељеф чине сва узвишења, удуబљења и равнице на земљиној површини.</p> <p>Облици рељефа су: равнице, котлине, долине, брег, брдо, планина.</p> <p>Воде могу бити текуће и стајаће.</p> <p>Подела ученика на групе</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ученике делимо на пет група. Формирање група: сваки ученик извлачи број од 1 до 5. Сваки број одговара неком од постављених задатака. <p>ТЕМЕ ЗА ГРУПЕ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Узвишења (Гардош, Ђуковац, Калварија) 2. Дунав, острво Лидо 3. Цркве у Земуну (Свете Тројице, Богородичина, Николајевска, Црква Светог архангела Гаврила) 4. Позориште <i>Мадленијанум</i>, Заветни крст Лазара Урошевића 5. Фотографисање, прикупљање материјала, припрема паноа
Завршни део часа: (10 минута)	<ul style="list-style-type: none"> – Упућујемо сваку групу да сарадничким односом припреме кратке извештаје на задату тему. Напомињемо да много тога могу сазнати од родитеља, бака, дека, наставника историје, библиотекара, корисних линкова (интернета). Извештај треба припремити за одређени дан када се креће у обилазак града. <p>Корисни линкови:</p> <p>www.zemun.rs</p> <p>https://sh.wikipedia.org/wiki/Crkva_Svete_Trojice_u_Zemunu</p> <p>http://www.tczemun.rs/ZEMUN/index.php/o-zemunu</p>
2. активност (планирано време реализације три сата)	<ul style="list-style-type: none"> – Планирано је да ученици обиђу атрактивне локације у Земуну и о садржајима уче управо у амбијенту који је погодан за то. Кроз реализацију задатака ученици ће развити своју креативност и употребити садржаје које су научили. Сам визуелни ефекат и доживљај изучавање теме на месту које је најпогодније за то подстичу размишљање, тимски рад и лакше памћење. – Извештавање група поред објекта које обилазимо. – Разговор о презентованим информацијама. – Покушај да се добије још сазнања од људи који ту раде.

3. активност (један школски час)	<p><i>Израда паноа</i></p> <p>Пошто се обаве све активности, група која је имала задатак да фотографише, бележи и прикупља материјал, прави одељењски пано. Пано ће садржати фотографије и ученичке извештаје.</p> <p><i>Корелација са ликовном културом</i></p> <p>На одељењском паноу биће и ликовни радови на тему <i>Појлед са Гардоша.</i></p>
---	--

**Даница Коцевска, Јован Коцевски,
Саша Балаћ, Бојана Балаћ**

Рељеф и оријентација у завичају

Основна школа „Михајло Пупин”, Ветерник

Реализација наставе природе и друштва у ОШ „Михајло Пупин” у Ветернику усмерава се, уназад три године, на примену истраживачких активности заснованих на чулном сазнању кроз проблемско структурирање садржаја као подстицај радозналости и интелектуалне активности деце. Поступци истраживања реализују се у природном окружењу и кроз хоризонтално међугенерацијско партнерство (у овом случају, између ученика IV₃ и III₂). Ученици IV₃ су, као чланови истраживачке секције и извиђачи са трогодишњим искусством, имали менторски задатак да своје другове из III₂ проведу кроз истраживачке активности на тему „Рељеф и оријентација у завичају”. Припрема се одвијала на Фрушкој гори, у непосредном окружењу Ветерника – Пашићак, на обалама Дунава, а сам час је реализован у дигиталном кабинету и у учионици.

ПРИПРЕМА ЗА ЧАС – истраживачка настава

Школа и место	Основна школа „Михајло Пупин”, Ветерник
Наставни предмети	Природа и друштво у корелацији са предметима: српски језик, математика, физичко, ликовна култура и истраживачка секција.
Разред и одељење	III ₂ и IV ₃
Аутори и реализациатори	Даница Коцевска, Бојана Балаћ, Јован Коцевски и Саша Балаћ
Тематска област	Рељеф и оријентација у завичају
Врста наставе	истраживачка настава
Циљ и задаци образовног пројекта	<p><u>Циљ.</u> Припрема, израда и реализација предметних истраживачких радњи уз коришћење структурираног и прилагођеног наставног материјала – истраживачких задатака ради упознавања, усвајања и примене основних знања о рељефу завичаја и о оријентацији, уз менторство у међугенерацијском тиму.</p> <p><u>Задаци</u></p> <p><u>Образовни</u></p> <p>Осposobiti ученике да упознају и користе елементе истраживачког рада у амбијенту, да усвоје кључне појмове о рељефу и о оријентацији у простору.</p>

	<p>Васпитни</p> <p>Стицање комуникативних компетенција у мешовитом истраживачком тиму и развијање интересовања за различита научна знања и природне феномене.</p> <p>Функционални</p> <p>Уочити значај познавања рељефа завичаја за бољу оријентацију и разумевање биљног и животињског света у њему.</p>
Наставне методе	партиципативне методе и методе решавања проблем-ситуација, амбијентално учење и игровне активности
Технике	радионице упознавања, кључне речи, графикони, „Round Robin”
Наставна средства и дидактички материјали	наставни листићи са истраживачким задацима, бусола, модел рељефа, е-додатак
Садржаји из других наставних предмета, области и ваннаставних активности	Српски језик: писање извештаја Математика: мерење и мере Ликовна култура: преобликовање Физичко васпитање: ходање у природи на различите начине Истраживачка секција: рељеф, биљни и животињски свет мога завичаја Извиђачке активности: поход у природу, оријентиринг, бивак, хајк (израда скице, профила терена, скице дела пута...)
ТОК РЕАЛИЗАЦИЈЕ ИСТРАЖИВАЧКИХ АКТИВНОСТИ ПРЕ САМОГ ЧАСА	
Активности у припреми часа	
<p>1. корак. Радионице: „Шта значи моје име” и „Шта нам је заједничко”. Циљ је да се ученици упознају и да се формирају адекватни истраживачки тимови.</p> <p>2. корак. Формирање тимова и израда плана активности. Ученици су упознати са поступком израде истраживачких задатака на терену и са тимским радом. Формирана су четири тима за рад на терену од по 14 ученика, и то по 7 из сваког одељења. У припреми часа предвиђене су активности: хајк – Фрушка гора, табор – Пањњак и оријентиринг на обалама Дунава. На њима ће ученици реализовати истраживачке задатке у вези са рељефом завичаја. Ове активности су реализоване у сарадњи са ОИ „Ветерник 1923” и Планинарским друштвом „Нафташ” из Новог Сада.</p>	
<p><u>Хајк – Фрушка гора; учествују два истраживачка тима, 28 ученика</u></p> <p>Задаци у Прилогу бр. 1. Активност је реализована 8. октобра 2016. године на релацији Поповица – Вилине водице, дужина стазе 9 километара.</p> <p><u>Табор на Пањњаку; реализован је 24. септембра 2016. године</u></p> <p>Задаци у Прилогу бр. 2. Ученици су са извиђачима постављали шаторе, радили скицу терена и узвишења, решавали задатке са оријентацијом.</p>	

Оријентиринг на обалама Дунава; реализован је 29. октобра 2016. године на теренима Петроварадинске тврђаве и моста „Дуга”. Учествовао је један истраживачки тим и чета извиђача. Задаци у Прилогу бр. 3.

ТОК ЧАСА

⌚ Уводни део

„**Олуја идеја**“. Различитим асоцијацијама на завичај долазимо до кључног питања у вези са часом „**ДА ЛИ ЈЕ СВЕ РАВНО?**“

Уводни део часа се одвија у дигиталном кабинету. Ученици решавају диференциране задатке (Прилог бр. 4) који ће их увести у процес решавања главног истраживачког питања уз помоћ електронских апликација.

🕒 Главни део часа

Формирање хетерогених група и организовање групног рада.

Истраживачки задаци за групни рад **ОБЛИЦИ РЕЉЕФА**

ПРВА ГРУПА – Да ли је све јасно?

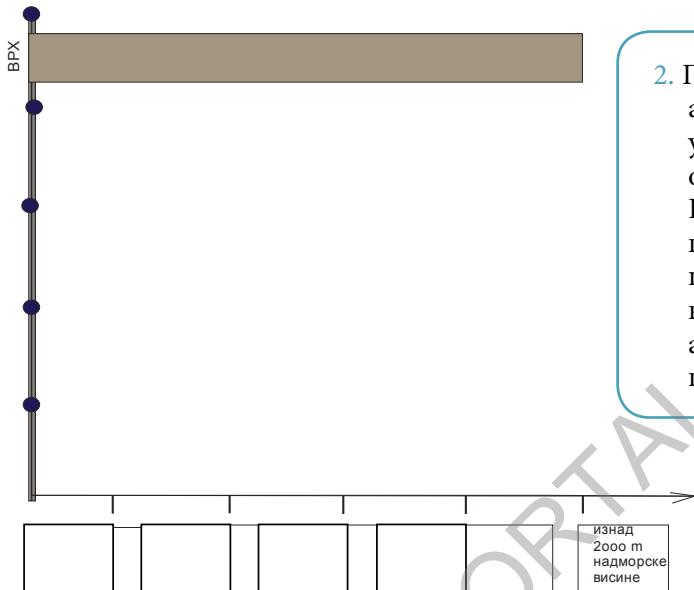
1. Техником „Round Robin“ представите облике рељефа.
2. Описите шта чини рељеф неког краја.
3. Упоредите клисуру, кањон и речно корито. По чему су слични, а по чему различити, представите техником Венов дијаграм.
4. Замислите да се са породицом спремате на планинарење. Циљ вам је да се попнете до самог врха Проклетија **Ђеравице**. Размислите о томе ко би вам могао дати потребне информације о планинарењу и о посебностима овог планинског венца. Наведите садржаје могућих информација.

ДРУГА ГРУПА – „Екваторски следбеници“

1. Како се оријентишемо у природи помоћу компаса?
2. Проучите слику у е-додатку. На њој је приказан излазак и залазак сунца. На којој страни света је сенка дужа – када је сунце на југу или на западу? Објасни зашто.
3. Погледајте карту у е-додатку и напишите:
 - а) који град се налази северно од Новог Сада,
 - б) где се налази Ариље у односу на Зрењанин (северно, источно, јужно, западно).
4. Камповали смо на Фрушкој гори. Шта нам је помогло да одредимо стране света у суботу увече када је ноћ била ведра? Објасните.

ТРЕЋА ГРУПА – „Ловци на рељеф”

- Израдите сарадничку мапу ума „Рељеф Србије” (све потребне информације налазе се у е-додатку).

2. Проучите апликацију дату у е-додатку о облицима рељефа. Нацртајте графикон који показује тачну висину узвишења ако се зна да је врх планина највиши.

- Зашто кажемо да су висоравни и котлине од посебног значаја за живот?
- Рашчланите, наведите хронолошким редом, шта све човек мора да учини да би настало вештачко језеро. Напишите називе појединачних вештачких језера у Србији.

Истраживачки задаци за групни рад ГЕОГРАФСКА КАРТА

ЧЕТВРТА ГРУПА – „Конквистадори у акцији”

- Нацртајте четири картографска знака и напишите шта они објашњавају.
- У нему карту уцртајте: Дунав, Нови Сад, Београд, Бачку, Фрушку гору.

3. Како ћете на карти пронаћи колико аеродрома се налази у Србији?

4. Рашчлани – наведите хронолошким редом којом бојом на карти су обожена узвишења.

ПЕТА ГРУПА – „Кофере у руке, полазимо”

1. Зашто је неопходно да знамо картографске знакове?
2. Одредите према картографским бојама део Србије који је претежно брдовит.
3. У мају путујемо на Тару. Користите карту у е-додатку и набројте градове које можемо обићи на путу до Таре, као и реке поред којих пролазимо.
4. Којим бојама је представљен ваш завичај на карти? Шта можете на основу тога да кажете о његовом рељефу?

Истраживачки задаци за групни рад **ОРИЈЕНТАЦИЈА**

ШЕСТА ГРУПА – „Велики медвед у акцији”

1. Зашто је неопходно да знамо споредне стране света?
2. Ноћ је, време облачно. Помоћу чега бисте могли да се оријентишете у природи?
3. Ако је подне, на којој страни света је пас у односу на девојчицу? Помоћ вам се налази у е-додатку.

4. Уради сам. Направи компас.

Потребно ти је:

- шиваћа игла (већа),
- магнет (може и са фрижидера),
- чеп од плуте,
- пластична чинија,
- вода.

НАПОМЕНА

Упутство за рад можете наћи на сајту

<https://www.youtube.com/watch?v=N5W8wtop0j4>.

Ученици III₂ образлажу своје резултате док ученици IV₃ припремају презентацију *PowerPoint* о истраживачким задацима на терену.

⌚ Завршни део часа: Да ли је све равно?

Ученици IV₃ приказују презентацију PowerPoint о раду на терену (Прилог ПП). Ученици III₂ допуњују презентацију о облицима рељефа користећи знање из е-додатка.

У оквиру дискусије, донели смо закључке да је рељеф завичаја:

1. претежно равничарски;
2. највише узвишење је планина Фрушка гора, 539 метара;
3. кроз завичај протиче река Дунав;
4. на Фрушкој гори има малих водотока. потока

Израда рељефа завичаја наставља се и на часу ликовне културе. На kraју дана ученици имају задатак да представе свој рад и да објасне облике рељефа које су приказали на моделу (фотографије у прилогу).

ОДГОВОР: НИЈЕ СВЕ РАВНО.

Евалуација реализованог образовног процеса

Ученици су попунили табелу за самопроцену (Прилог бр. 5) која се односи на новостечена знања, али и на мотивацију и емотивни аспект рада у оквиру истраживачке наставе.

Мр Мирјана Лончаревић

Знамените личности наше прошлости ОШ „Свети Сава”, Суботица

Предмет: ПРИРОДА И ДРУШТВО

Разред и одељење: 3.Ц

Датум: 18. 1. 2018.

Ред. бр. часа: 38/39.

Наставна тема: НАШЕ НАСЛЕДЕ

Наставна јединица: ЗНАМЕНИТЕ ЛИЧНОСТИ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

ЦИЉ ЧАСА: Упознавање са знаменитим личностима из Србије које су на неки начин прославиле нашу земљу.

ЗАДАЦИ ЧАСА

ОБРАЗОВНИ:	Усвајање знања о познатим личностима из Србије и њене прошлости.
ВАСПИТНИ:	Неговање поштовања и љубави према својој земљи и људима који су је прославили својим делима.
ФУНКЦИОНАЛНИ:	Развијање опште културе и знања. Неговање такмичарског духа.

ТИП ЧАСА	ОБЛИК РАДА	НАСТАВНЕ МЕТОДЕ	НАСТАВНА СРЕДСТВА	ПОМОЋНА ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА	МЕСТО РАДА
➤ обрада новог градива ➤ комбиновани час	➤ фронтални ➤ индивидуални ➤ активна ➤ проектна ➤ програмирана	➤ монолошке ➤ предавање ➤ описивање ➤ објашњавање ➤ приповедање ➤ образлагање ➤ дијалошке ➤ разговор ➤ илустративно-демонстративне	➤ мулти-медијална презентација ППП ➤ програмирани материјал у оквиру ППП квиз провере усвојености градива	➤ проектор ➤ лаптоп/рачунар	➤ учионица

СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЊА: 1ПД. 1.4.4. 1ПД. 1.6.5. 1ПД. 1.6.6. 1ПД. 2.6.5.
1ПД. 2.4.5.

ЛИТЕРАТУРА: уџбеник, подаци са интернета или из енциклопедије
Корелација са другим предметом: српски језик, ЧОС, народна традиција

ТОК ЧАСА

Уводни део часа (10 мин)

(питања за ученике, проблем за мисаоно ангажовање ученика)

ПИТАЊА КОЈА ПОСТАВЉА УЧИТЕЉ:

- Да ли сте чули за неке људе који су нешто урадили а да се о томе чуло и у свету?
- За кога сте чули?

ИСТИЦАЊЕ ЦИЉА ЧАСА:

Значајне личности су оне које су својим делима допринеле бољем и лепшем животу свог народа.

Данас ћемо се упознати са неким људима који су познати у свету и код нас и чије је дело надживело њих саме.

Централни део часа (65 мин)

(усвајање новог градива уз примену ИТ – ППП)

ОБРАДА НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ УЗ ПРИМЕНУ ППП КОЈА ЈЕ ПРИПРЕМЉЕНА И КОЈА СЕ ПРОЈЕКТУЈЕ ПРЕКО ВИДЕО-БИМА.

– Које смо значајне личности из наше прошлости већ упознали? (Свети Сава, Вук Караџић)

– Значајне личности могу бити различитих занимања и познате у различитим активностима. Оне могу бити: писци, научници, музичари, сликари, државници, борци...

Ми ћемо споменути само неке. О њима ћемо сазнати само основне податке и заслуге, а ви ћете током школовања увидети колико су они били важни и знаменити.

* Учитељ бира редослед којим ће са 2. слајда почети своје излагање. Препорука да први буде Вук Стефановић Караџић, а потом Свети Сава, пошто су ученици о њима већ учили.

Код сваке личности податке допуњавати причом која ће ученицима бити занимљива.

Нпр. о Вуку Караџићу анегдота о слову Ј, податак о томе како је добио име.

О Светом Сави анегдота о бегу од куће.

О Николи Тесли нека анегдота из детињства и податак о голубици, љубави према мајци...

О Јовану Јовановићу како је добио надимак Змај.

О Десанки Максимовић – говорити о њеној опчињености природом, прочитати неку песму.

О Марку Краљевићу – о чудном коњу Шарцу, о вилама, или прочитати одломак песме „Орање Марка Краљевића” – истаћи његову правдољубивост и борбу са Турцима.

Понављати након целокупне приче о личности и записати најбитније податке. Прочитати из уџбеника, па тек потом прећи на другу личност.

**Закључни део часа (15 мин)
(обнављање обрађеног градива)**

НАКОН УПОЗНАВАЊА СА СВИМ ЛИЧНОСТИМА, УЧЕНИКЕ ПОДЕЛИТИ У ДВЕ ГРУПЕ *слободан избор начина на који ће се поделити И ПРЕЋИ НА ПОНАВЉАЊЕ ПУТЕМ КВИЗА ЗНАЊА.

Домаћи задатак

Групни рад: НАПРАВИТИ ПЛАКАТ О ЈЕДНОЈ ЛИЧНОСТИ.

*Ученике поделити у 9 група да би се о свакој личности направио плакат.

Напомена

Уколико се има могућности, приказати слике са интернета и читати из разних часописа или других извора. нпр. виртуелна шетња кроз Музеј Николе Тесле, симулација рада Пупинових калема.

Марија Миловановић

Прилагођавање животиња средини у којој живе

ОШ „Стефан Немања”, Ниш

СЦЕНАРИО ЗА АКТИВНОСТ

Аутор и реализатор	Марија Миловановић, проф. разредне наставе
Школа	ОШ „Стефан Немања”
Место	Ниш
Разред	трети
Наставни предмет	рука у тесту
Наставна јединица	Прилагођавање животиња средини у којој живе
Тема	Жива и нежива природа
Тип часа	обрада (други час обраде)
Циљ	На практичним примерима, експериментом и истраживачким читањем, повезати начине прилагођавања животиња станишту у коме живе.
Задаци	<ul style="list-style-type: none">* Стицање и примена стечених знања из предмета рука у тесту и природа и друштво.* Подстицање:<ul style="list-style-type: none">– сарадње,– тимског рада,– креативности,– запажања,– мишљења,– закључивања,– разумевања навика, понашања, живота животиња у различитим стаништима.* Развијање љубави према животињама.* Активно учешће у раду.
Исходи	<ul style="list-style-type: none">* Ученици су стекли нова, обновили и применили стечена знања из предмета рука у тесту и природа и друштво.* Сарађују, размењују мишљења, закључују, активни су у раду.* Боље разумеју навике, понашање, живот животиња у различитим стаништима.
Наставне методе	дијалошка, монолошка, демонстративна, метода практичног рада, текстуална, експериментална, хеуристичка, метода активног учења, кооперативна

Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставна средства и помагала	слике и наставни листићи са задацима и решењима за рад по групама, текстови, кашике, пинцете, штапићи за ражњиће, пиринач, пшеница, гумице за тегле, стиропор, чинијице, бели папир формата А4, велики папир, оловке, фломастери, дрвене дојице, лепак, селотејп, маказе, плакат са претходног часа
Корелација	српски језик, природа и друштво, ликовна култура
Образовни стандарди	* Српски језик: 1CJ0.1.1, 1CJ 0.1.5, 1CJ 0.1.6, 1CJ 0.1.7, 1CJ 0.1.8, 1CJ 2.2.2, 1CJ 2.2.3, 1CJ 2.2.4, 1CJ 3.2.5. * Природа и друштво: 1ПД 2.1.4, 1ПД 2.1.5, 1ПД2.1.6, 1ПД3.1.2.
Пројекат	Еко-школа (биодиверзитет)

ТОК ЧАСА

Претходне активности	<p>На претходном часу ученици су учили да се животиње прилагођавају својим изгледом и понашањем (плакат).</p> <p>Били су подељени у групе и свака је реализовала по један експеримент којим се показује на који су се начин одређене животиње прилагодиле стаништима у којима живе.</p> <p>Након извођења експеримената, групе су представиле свој рад и закључке. Извођени су и закључци на нивоу целог одељења.</p>
Уводни део часа	<p>Разговор о начинима прилагођавања животиња станишту у коме живе.</p> <div style="text-align: center;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;">Прилагођавање животиња</div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; margin-top: 10px;"> изглед понашање (плакат) </div> </div> <p>Најава циља часа.</p>
Главни део часа	<p>Ученици су подељени у шест група. Свака група има своје задатке.</p> <p><i>I tipuia: Птице – различити начини исхране, различити кљунови</i></p> <p>Задаци:</p> <ol style="list-style-type: none"> Добро погледајте слику птичјих кљунова и прочитајте којој врсти исхране служи сваки од њих (Слика бр. 1). Сваки од птичјих кљунова спојте стрелицом са храном коју једе (Слика бр. 2). Погледајте решење задатка (Слика бр. 3).

4. На велики папир залепите **овим редом**:
- 1) Слику бр. 1,
 - 2) Слику бр. 2 на којој је ваше решење задатка,
 - 3) Слику бр. 3 – решење задатка које сте добили,
 - 4) Слику бр. 4.
5. Добро погледајте Слику бр. 4 (птичје ноге и кљунови). У оквиру групе **изаберите једну од нацртаних птица**.
- На великом папиру, испод слике, напишите одговоре на следећа питања и задатке:
- 1) Гледајући кљун и ноге изабране птице, ком станишту она припада?
 - 2) Објасните како је облик кљуна повезан са изгледом ногу. (Зашто птица таквог кљуна има такве ноге?)
- Напомена. Име птице није важно. Важно је чему јој служе ноге и кљун.
6. Договорите се ко ће представити ваш рад.

II трућа: Наша животиња

Замислите да сте научници који су открили нову врсту животиње.

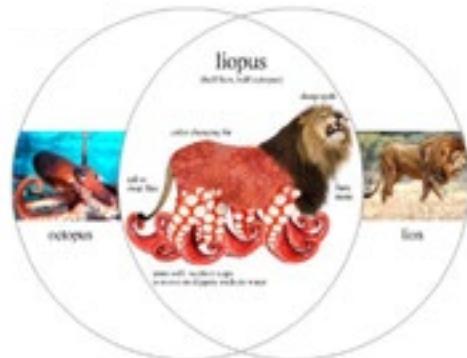
Ваша животиња треба да буде спој најмање две различите животиње, од којих једна може имати водено, а друга копнено станиште.

На великом папиру **нацртајте животињу** и напишите:

- њено име,
- чиме јој је прекривено тело,
- како се креће,
- по којој средини (вода, копно, ваздух) се креће,
- где живи,
- како дише,
- чиме се храни.

Обојте животињу коју сте нацртали.

Пример:

III ćrta: Vidra

Задаци:

1. Пажљиво прочитај текст са чињеницама о видри.
2. Слику видре залепи на велики папир.
На слици животиње обележи како се деловима тела прилагодила средини у којој живи.
Питања која вам могу помоћи у решавању задатка:
 - Како је грађом тела прилагођена средини у којој живи?
 - Како је начином исхране прилагођена средини у којој живи?
 - На који начин јој очи помажу у прилагођавању средини у којој живи?
3. Види пример веверице.
4. Попуни листић „Чињенице о видри“ и залепи га на велики папир.

* Пример: Веверица

Има одличан вид и слух.

Дуг реп јој помаже при кретању и одржавању равнотеже.

Оштри зуби јој помажу при разбијању љуске и грицкању.

Боја крзна јој се мења у складу са променом годишњих доба.

Јаке кратке ноге јој помажу при пењању и скакању.

Има пет прстију са дугим, оштрим канџама и то јој помаже при кретању.

*Видра (текст)

Видра је изузетно прилагођена животу у слаткој води. Позната је као веома вешт пливач.

Видре имају гипко и врло покретно тело. Грађа тела им је изузетно способна за роњење. Имају пловне кожице. У води могу бити изузетно дуго, а за узимање плене служе оштри и снажни зуби.

Видре се првенствено хране рибом. У лову нису избирљиве. Ипак, омиљена храна су јој јегуље. Плен нападају

својим снажним и оштрим зубима. Такође, неретко се видре хране на рибњацима јер им је риба лако доступна.

Поред риба, хране се и раковима, воденим инсектима, жабама, птицама, а понекад и младим зечевима. Видре које живе у близини мора хране се раковима и разним морским рибама.

Видре су веома плашљиве, суздржљиве животиње које живе самачким животом. У лов иду претежно ноћу, а дан углавном проводе у својим јазбинама. За видре је ипак најважније да је вода бистра и да обале пружају могућност за скривање. У потрази за храном, често знају да се крећу из једног речног подручја у друго, често прелазећи велике удаљености.

Видре обележавају своју територију изметом и често је контролишу.

Јазбине копају између корења дрвећа у близини реке. Понекад користе и јазбине зечева и јаванаца ако нису далеко од воде, а често имају и по неколико својих јазбина које користе зависно од тога где се налазе. Понекад користе и шупља дебла за јазбине, а понекад и јазбине до којих је могуће доћи само из воде.

* Чињенице о видри

Једе: _____

Када лови: _____

Како обележава територију: _____

Какве су животиње:

* Слика видре

IV ćrtya: Камуфлажа

На слици се крије једна животиња.

Пронађи је, заокружи и напиши:

- које је њено станиште,
- на који се начин прилагодила свом станишту (изглед тела, очију, начин исхране...).

Шта још знаш о овој животињи?

Слика животиње

V iрућа: Риђа лисица

Задаци:

1. Пажљиво прочитај текст са чињеницама о риђој лисици.
2. Слику лисице залепи на велики папир.

На слици животиње обележи како се деловима тела прилагодила средини у којој живи.

Питања која вам могу помоћи у решавању задатка:

- На који начин нијанса боје крзна утиче на њено прилагођавање средини у којој живи?
 - Како је грађом тела прилагођена средини у којој живи?
 - Како је начином исхране прилагођена средини у којој живи?
 - Како је односом према другим лисицама прилагођена средини у којој живи?
3. Види пример веверице.
 4. Попуни листић „Чињенице о лисици” и залепи га на велики папир.

* Риђа лисица ([текст](#))

Крзно риђе лисице најчешће је риђе, са белим стомаком, црним врховима ушију и ногама и има китњаст реп са препознатљивим белим врхом. Црвени тон крзна може да варира од гримизноцрвене до златне боје и може бити ишарано црвеним, браон, црним и белим длакама.

Лисичје очи су златножуте и имају карактеристичне вертикално издужене зенице сличне мачјим. Имају одличан вид и веома су спретне, а реп им пружа равнотежу при извођењу акробатских скокова. Њихове јаке ноге омотућавају им да трче брзином од 70 km/h тако да могу да успешно лове или да побегну од предатора.

Одрасла риђа лисица достигне тежину од 6 до 10 kg, али тежина варира од регије до регије у којој живе. Дугачке су од 50 до 90 центиметара, плус реп који је дужине око 40 центиметара. До рамена су високе 35–45 см.

Током јесени и зиме, лисици расте више крзна него иначе. Такозвано „зимско крзно” штити животињу од хладноће, а губи га почетком пролећа, да би поново постало кратко у летњем периоду.

Риђа лисица се храни глодарима, инсектима, воћем, црвима, јајима, птицама и другим мањим створењима. Поседује 42 веома оштра зуба којима хвата плен. Лисица редовно поједе 0,5–1 килограм хране свакодневно. У урбаним пределима, лисице се хране глодарима и птицама које

нађу у двориштима и на отпадима. Познате су како чепркају по контејнерима и кантама за смеће како би пронашле било шта да поједу. Изразити њих омогућава лисици да у потрази за храном преваљује и до 10 километара.

Риђе лисице су животиње активне у сумрак, док су оне које живе у урбаним људским крајевима ноћне животиње. Свака лисица лови сама. Ако улови више хране него што може да поједе, вишак ће да закопа и касније да га поједе.

Генерално, свака лисица је самотњак и живи на својој територији; једино у зиму се удружује са другом лисицом, док се лети самостално храни.

* Чињенице о лисици

Тежина: _____ Дужина: _____

Дужина репа: _____ Брзина: _____

Количина хране коју поједе: _____

Број зуба: _____ Како лови: _____

*Слика лисице

VI ćruya: Птице – различити начини исхране, различити кљунови (експеримент)

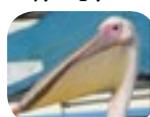
Ваш задатак је да експериментом покажете на који начин различити облици кљунова птица утичу на начин њихове исхране.

A. Врсте хране:

1. пиринач (представља ситне инсекте који се налазе у кори дрвета),
2. пшеница (представља зрневље),
3. гумице (представљају црвиће),
4. комади стиропора (представљају крупнији плен).

B. Врсте кљунова:

1. кашика
(дубљи кљун; пеликан)
2. пинџета
(јак и кратак кљун; зеба)
3. штапић за ражњиће
(дуг и оштар кљун; чапља)
4. два штапића за ражњиће
(дуг и танак кљун; шљука)

Задаци:

Сваки члан групе има пред собом по четири чинијице са различитим врстама хране и по четири предмета који представљају различите врсте кљунова.

- Предабац сваким „кљуном” сваку врсту „хране” у празну посуду.
- Попуни табелу тако што ћеш бројевима од 1 до 4 означити којим је „кљуном” било најлакше а којим најтеже предабацити сваку врсту „хране”.

Број **4** значи **најлакше**.

Број **3** значи **лако**.

Број **2** значи **тешко**.

Број **1** значи **најтеже**.

Попуни табелу

	Храна бр. 1 (пиринач)	Храна бр. 2 (пшеница)	Храна бр. 3 (гумице)	Храна бр. 4 (стиропор)
дубљи кљун (кашика)				
јак и кратак кљун (пинцета)				
дуг и оштар кљун (штапић)				
дуг и танак кљун (штапићи)				

Завршни део часа

Групе представљају своје радове уз дискусију.

Драгана Гавриловић Обрадовић

Моје место некад и сад

ОШ „Ђура Јакшић”, Каћ

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ПРОЈЕКТНУ НАСТАВУ

Учитељица: Драгана Гавриловић Обрадовић

Назив пројекта: Моје место некад и сад

Врста пројекта: интегративни – међупредметни

Врста пројекта по трајању: пројектни месец

Време реализације пројекта: април 2018.

Школа: ОШ „Ђура Јакшић”, Каћ

Разред и одељење: III₅

Наставни предмети са којима

је пројекат повезан: природа и друштво, народна традиција, ликовна култура, српски језик, чувари природе

Учесници (носиоци) пројекта: ученици, учитељица, кустос, сведоци

прошлости (особе које ће ученици интервјуисати), родитељи и гости

Методе рада: усмено излагање, разговор, интервју, писани радови, демонстрација

Место: Музеј, школа, школско двориште, учionица, објекти у месту које ће ученици посетити и фотографисати

Материјали: текстови, фотографије, слике, писани радови, географска карта, презентација ПП, лаптоп и проектор, предмети из прошлости

Облици рада: фронтални, групни, кооперативни, индивидуални

Стандарди: 1ПД 1.5.2, 1.6.3, 1.6.4, 1.6.5.

2ПД 2.5.1, 2.5.2, 2.6.5.

3ПД 3.5.2.

Избор теме пројекта – образложение

Тема пројекта је изабрана након што су ученици посетили Музеј Војводине у Новом Саду и утврдили знање о прошлости и о сведоцима прошлости (усменим, писменим и материјалним). Кустоскиња Музеја им је изнела неке занимљивости о прошлости Новог Сада, а у контексту шајкашке области указала им је и на неке податке везане за место у коме ученици живе, а то је место Каћ. Понудила је ученицима сарадњу у виду упућивања на литературу и електронског достављања неких фотографија из прошлости њиховог места. То искуство, као и предзнање

које су ученици имали, створило је код њих жељу да још више истраже прошлост свог места. Заједнички смо направили оријентациони план пројекта, а сама тема *Moje место некад и сад* дефинисана је и Наставним планом и програмом наставног предмета природа и друштво.

Циљ пројекта је истраживање и упознавање прошлости места у коме ученици живе, као и упознавање ученика са разликама у изгледу објеката некада и сада, кроз активно учење.

Значај пројекта се огледа и кроз следеће **потциљеве**:

- проширивање знања о свом месту и откривање нових чињеница, уз стицање различитих вештина – планирање, организовање и спровођење истраживања;
- оспособљавање ученика за уочавање разлика у изгледу места некада и сад;
- формирање позитивног односа према завичају;
- упознавање значајних личности у прошлости места;
- развијање различитих способности ученика и овладавање стилом учења који им одговара – бележење (писмено и усмено), рад на тексту, практично извођење и демонстрирање.

Разлагање теме на подтеме:

I Географски положај и посебанак места, име места

II Куће и улице некад и сад

III Школа и активносћи (шре) ученика некад и сад

IV Значајни објекти места (црква, Месна заједница, Дом културе, манастир...) некад и сад

V Значајне личности мој места и околине у прошлости (Милева Марић Ајшићајн, Јован Јовановић Змај, Ђура Јакшић јо коме школа носи име, Лаза Костић, Мирослав Антић и други)

*Ученици су, међусобно, изабрали подтему коју су желели да истражују, али су и предложили да групе, приликом сакупљања материјала, обрате пажњу и на облачење људи у прошлости и на њихова занимања.

Формирање стваралачких група

Формирање група је било по изабраним подтемама, а ученици су, између себе, делили улоге и одредили вође група.

Групе су добиле конкретна усмерења за рад у виду питања и теза. Добиле су сугестије како да прикупљају и анализирају податке, као и како да посматрају и праве извештаје (путем усменог излагања, путем писаних задатака и демонстрирања).

Припрема ученика и материјала за истраживачки рад

Ученици су упућени на:

- литературу (књиге): *Каћ кроз векове и Каћ – традицијско и културно наслеђе*;
- географску карту и одређивање положаја места;

- интернет – прочитати текстове о свом месту и погледати сателитски снимак места и улица;
- обављање интервјуа са старијим особама о прошлости места и записивање најзанимљивијих у форми интервјуа;
- сакупљање фотографија и текстова о прошлости места;
- фотографисање неких објеката и ситуација ради поређења њиховог изгледа у прошлости.

Одређивање облика представљања резултата пројектне активности

Ученици су у групама одредили начин и обим представљања резултата својих истраживачких активности.

Наставник је, на нивоу одељења, усмерио ученике да најзначајније делове својих истраживачких активности припреме за одељењски пано, представљање и јавни час.

Разрада пројекта

Ученици су, током једне недеље, истраживали према унапред утврђеним питањима и захтевима.

Сређивање резултата

Након прве недеље и завршених истраживачких активности, ученици су, прво у групама, средили своје резултате према прихваћеним правилима. Разврставали су сакупљени материјал за израду презентације, за изложбу и за представљање на јавном часу.

У току треће недеље, групе су, уз помоћ учитеља, извршиле даљу обраду и селекцију резултата свог истраживања. Од готових резултата (текстова и фотографија) израђена је презентација, а од прикупљеног материјала уређен је одељењски пано у виду изложбе и музејски кутак предмета који представљају експонате чувања народне традиције.

Представљање резултата

– Усменим и писменим извештајима, фотографијама и моделима, мултимедијалном презентацијом.

У току четврте недеље, на јавном часу за родитеље и госте, ученици су, по групама, извештавали о резултатима свога рада: вербално су интерпретирали истражене чињенице о свом месту, демонстрирали су визуелне изворе информација (слике, презентација) и описивали су их; приказивали су изглед свог места некад и упоређивали га са изгледом места данас.

Ученици су позвали родитеље и госте да дискутују и да процене рад о коме су они поднели извештај.

Рефлексија

Свако из своје улоге, учитељица и ученици су проценили свој рад и његов педагошки значај.

Чек-листа коју је учитељица попунила

- Да ли је пројекат усклађен са циљевима и садржајима наставног програма?
- Да ли је пројекат пружио могућност ученицима да користе различите изворе учења и презентовања пројектног рада?
- Каква је радна атмосфера и сарадња владала у раду група и њених чланова?
- Да ли је реализовани пројекат био интересантан за ученике?
- Да ли је реализовани пројекат пружао могућност за испољавање различитих способности ученика (трагања за изворима, способност селекције битних чињеница, умешност представљања резултата, комуникативност и сл.)?
- Да ли је реализовани пројекат пружио могућност за социјално учење, за рад са групним резултатом, за толеранцију у вођењу дијалога, за размену мишљења?
- Да ли се створио предлог за нове активности, истраживања или пројекат?

Чек-листа коју су ученици попунили

- Шта ти је било најзанимљивије у току пројектног рада?
- Како је радила твоја група (тим)?
- Које си дар две нове ствари научио/научила?
- Који ти је задатак био најтежи?
- Имаш ли предлог за нове активности, истраживања или пројекат?

Јелена Антонијевић

ЖИВОТ НЕКАД И САД

Основна школа „Милан Илић Чича”, Аранђеловац

ПРИПРЕМА ЗА ИЗВОЂЕЊЕ ПРОЈЕКТНЕ НАСТАВЕ

Учитељица: Јелена Антонијевић

26. новембар 2017, Аранђеловац

Име и презиме наставнице:	Јелена Антонијевић
Назив школе:	Основна школа „Милан Илић Чича”
Разред:	трећи
Методичко-дидактички подаци	
Тема:	Наше наслеђе
Наставна јединица:	Живот некад и сад
Циљ:	Усвајање знања о начинима помоћу којих се може откривати прошлост. Усвојити знања о животу у завичају некад и поређење са животом сад.
Задаци:	Упознавање са материјалним, усменим, писаним и обичајним сведоцима прошлости. Неговање правилног односа према остацима прошлости. Развијање интересовања за проучавање прошлости завичаја. Подстицање креативности код ученика. Стицање знања о животу у породици некад и сад, школовању, одевању, обичајима и игри.
Наставна средства:	слике манастира, слике учионице некад, касетофон/ЦД плејер, стари новац, накит, фењер, карлица, старе прућем украшене флаше, метална пегла, шућур, народна ношња, аван, књига Љубице Симикић „Дечје игре некад и сад”, материјал за групе, интернет, табла, креда...
Корелација:	народна традиција, српски језик, ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање, од играчке до рачунара
Облик рада:	фронтални, индивидуални, рад у групи
Методе рада:	вербална, практична, демонстративна, кооперативна, метода рада на тексту

Фазе проектних активности	
Мотивација ученика:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Покретање ученичког размишљања на тему ЖИВОТ НЕКАД И САД. Објашњавам ученицима да би требало да извршимо неку врсту истраживања и критичког поређења живота. Ученици на основу прича које смо читали и у претходним разредима и у овом разреду (народна књижевност), прича које су слушали од својих предака, на основу сазнања из медија, износе своја прелиминарна мишљења о томе у чему се све разликовао живот некада и живот сада, као и сличности у начину живљења. ◆ Најава наставне јединице.
Предлагање теме:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ученици износе своја мишљења на ову тему, и заједнички постављамо тежишта ове наше теме... најкритичније тачке у којима се живот некада разликовао од живота сада.
Разлагање теме на подтеме:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Рашчлањујемо тему на подтеме, на мање области које ће нам помоћи да боље схватимо целину. <ul style="list-style-type: none"> ■ Домаћинство некад и сад ■ Школство некад и сад ■ Градови и села ■ Одећа и обућа ■ Игре и забава
Формирање стваралачких група:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Ученици у складу са својим афинитетима бирају тему на којој ће радити наредних дана. У односу на могућности ученика, делим ученицима задужења у вези са темом.
Самостални истраживачки рад ученика:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Припрема се материјал (и прикупља) за стваралачки рад (исечци из новина, народне приче, снимци са интернета, старе породичне фотографије, стари предмети, народна ношња). ◆ Ученицима се у оквиру сваке групе посебно дају задужења: шта ће истраживати наредних неколико дана. Сви ученици имају задатак да прикупе што више предмета који су некада били у употреби и да их донесу у школу. ◆ Заказана је посета Народном музеју Аранђеловица у коме ће свака група прикупљати информације у вези са својом темом. Стална поставка музеја – предмети из прошлости нашег краја, и гостујућа поставка „Прегача”.
Разрада пројекта:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ За почетак, сви ученици прикупљају предмете у свом окружењу из прошлости... све предмете распоређујемо по групама где припадају... да ли је то предмет у вези са домаћинством, у вези са школством, одевањем, играма и обичајима...

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Када смо све предмете прикупили, сваки ученик добија по неколико предмета да истражује код својих бака и дека чему су ту предмети служили, како су се користили, упоређују их са таквим предметима данас, ако их има... шта се променило... Ученица која игра у културно-уметничком друштву добија задатак да донесе народну ношњу и да од свог кореографа затражи снимак са неког фолклорног наступа. Све групе добијају задатак да када наиђу на било коју реч из некадашњег живота која се разликује од речи коју данас користимо, обавезно напишу објашњење за дату реч. ◆ Поједини ученици добијају задатак да илуструју нека занимања којима су се људи некада давили и да за њих напишу објашњења. ◆ Као допуна нашем истраживању и пројекту организована је и посета Народном музеју Аранђеловца. И тамо је сваки ученик допуњавао свој задатак. Кустоскиња музеја је ученике упознала са предметима и са начином живота некада. ◆ На часу ликовног смо учили преплет и ткање, као што су наше баке радиле. Затим смо мотивисани изложбом у музеју правили прегачу техником зграфито. ◆ На часу физичког васпитања организоване су игре некад и сад.
Срећивање резултата:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Свака група посебно имала је задатак да забележи сваку активност која има везе са њиховом темом... и да је опише. ◆ Следеће недеље упустили смо се у срећивање резултата свог пројекта. Ученици су по групама припремили своје извештаје и откуцали их на часу од играчке до рачунара. Помагала сам ученицима око срећивања резултата истраживања, у смислу одвајања битног од небитног, шта је важно записати а шта испричати другарима. Резултат овог рада су штампани материјали по групама. Група која је истраживала игре и обичаје приказала је филм са фолклорног наступа другарице из одељења.
Презентација:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Израда презентације ППТ.
Рефлексија:	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Пројекат је реализован изузетно успешно. Ученици су заинтересовани за рад све време трајања пројекта. Сви ученици учествују активно и дају свој допринос истраживању. Овакав начин рада резултирао је касније изузетно добрим оценама и на контролној вежби што доказује да је пројектна настава ефикасан начин учења. Тема је такође била захвална за рад јер су извори из којих можемо црпети информације о прошлости изузетно присутни у нашем окружењу, негује се традиција и култура народа.

ЧЕТВРТИ РАЗРЕД

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

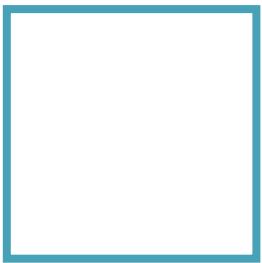
Марјана Игрутиновић

Једнакост разломака

ОШ „Живан Маричић”, Жича

ПИСАНА ПРИПРЕМА ЗА ЧАС

I ОПШТИ ПОДАЦИ	
Разред и одељење:	IV ₂
Кандидаткиња:	Марјана Игрутиновић
II ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Наставни предмет:	математика
Наставна јединица:	Једнакост разломака
Претходна наставна јединица:	Читање и писање разломака
Наредна наставна јединица:	Упоређивање разломака
Тип часа:	обрада
Корелација:	српски језик, ликовна култура, природа и друштво, физичко васпитање
III ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	
Образовни задаци:	<ul style="list-style-type: none">– Разумевање појма једнакости разломака.– Уочавање еквивалентних разломака.
Функционални задаци:	<ul style="list-style-type: none">– Оспособљавање ученика да уоче да се различитим разломцима могу представити исти делови целине.– Развијање способности уочавања да код разломака који означавају исти део једне целине кажемо да су једнаки.– Практична примена усвојених знања при решавању конкретних задатака и примена стеченог знања у свакодневном животу.
Васпитни задаци:	<ul style="list-style-type: none">– Развијање самосталности у раду.– Развијање логичког расуђивања.– Развијање прецизности и уредности.
Наставна тема:	Разломци
Наставни облици:	фронтални, индивидуални
Наставне методе:	монолошка метода, дијалошка метода, метода самосталног рада ученика, илустративна метода

Наставна средства:	наставни листићи, презентација <i>PowerPoint</i>
Литература:	<ul style="list-style-type: none"> Мирко Дејић, Милана Егерић, <i>Методика наставе математике</i>, Учитељски факултет, Јагодина, 2003. Миољуб Исаиловић, <i>Занимљива математика</i>, Графика, Шабац, 2004. Бранислав Поповић, Ненад Вуловић, Марина Јовановић, Анђелка Николић, <i>Математика 4 – Маша и Рашица, уџбеник за 4. разред основне школе</i>, Klett, Београд, 2016. Бранислав Поповић, Ненад Вуловић, Марина Јовановић, Анђелка Николић, <i>Математика 4 – Маша и Рашица, радица свеска за 4. разред основне школе</i>, Klett, Београд, 2017. Софija Зарупски, <i>Математика 4, уџбеник за 4. разред основне школе</i>, Едука, Београд, 2013.
IV СТРУКТУРА ЧАСА ВРЕМЕНСКОМ АРТИКУЛАЦИЈОМ	
Уводни део часа (5 минута)	Обнављање стеченог основног знања о разломцима: читање и писање разломака, уочавање примера на графичком приказу.
Главни део часа (35 минута)	Усвајање знања о различитим разломцима којима се могу представити исти делови целине; самосталан рад ученика, тј. решавање задатака са радног листа, уз колективну проверу; заједничко решавање квиза о разломцима – својеврсна провера усвојености знања на часу.
Завршни део часа (5 минута)	Играње игре „Бројилац–именилац”.
V ТОК ЧАСА	
Уводни део часа	<p>Након представљања ученицима и позивања на сарадњу, обавештавам их да ћемо на почетку часа обновити знање које имају о разломцима.</p> <p>Ученици виде квадрат на првом слайду презентације <i>PowerPoint</i>.</p> <p>➤ Шта видимо на слици?</p> <p>Овај квадрат представља једно цело.</p> <p>➤ Шта још може представљати једно цело? (једна јабука, чоколада, торта...)</p>

Сада ћемо тај квадрат поделити на два једнака дела. Добили смо један обојени и један необојени део.

- Кад их упоредимо, какви су делови?
- Како називамо два једнака дела једног целог?
- Један део јесте једна половина и записујемо је $\frac{1}{2}$
- Како се зове сваки од бројева разломка, шта представља ова црта?

разломачка црта бројилац
 $\frac{1}{2}$ именилац

Број 2, именилац, показује да је целина (фигура, предмет) подељена на два једнака дела.

Број 1, бројилац, показује колико смо таквих делова узели или колико их посматрамо.

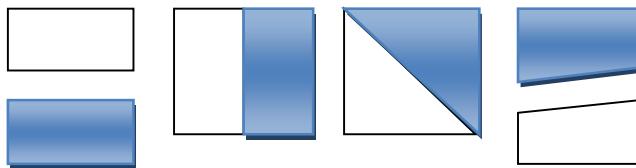
Занимљивост: Разломке су измислили и почели да ги користат Египћани, пре неколико хиљада година. Они су их тада уклесавали на зидове пирамида и љећина јер су веровали да ће их то отпуштити од зла. Тада су користили само прости разломци који су у бројочу имали само број један.

Главни део часа

Најављујем наставну јединицу. Ученици записују наслов у своје свеске: **Једнакост разломака**.

Гледамо следећи слайд.

- Видимо квадрат који представља целину. Ако желимо да га поделимо на две половине, које су међусобно једнаке, да ли то можемо учинити на више начина?

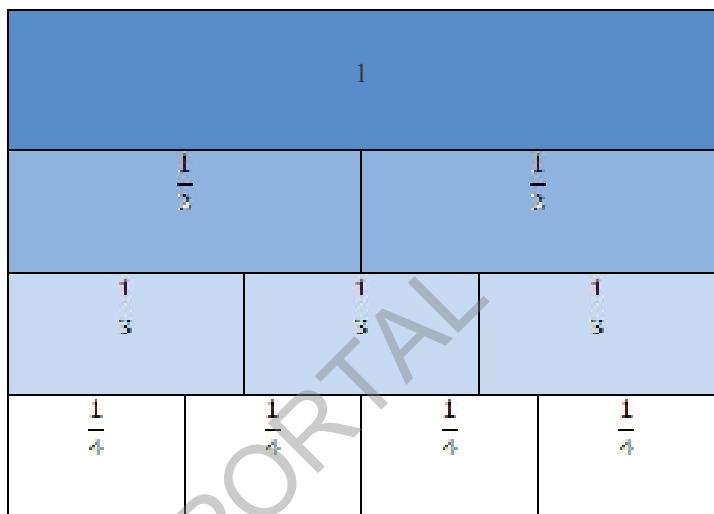

Закључујемо да свако цело садржи две једнаке половине и то записујемо овако:

$$1 = \frac{2}{2}$$

(Ученици записују у свеске.)

Приказујем табелу:

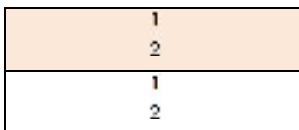
Запажамо: $1 = \frac{2}{2} = \frac{3}{3} = \frac{4}{4}$

Закључујемо: *Једно цело представља се као разломак ког која су бројилац и именилац једнаки.*

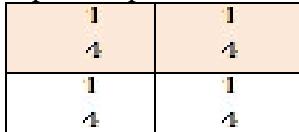
(Ученици записују у свеске.)

Гледамо следећи слајд:

Сада видимо правоугаоник подељен на две половине.

Сада ћемо цео правоугаоник поделити на четири једнака дела, тј. на четири четвртине.

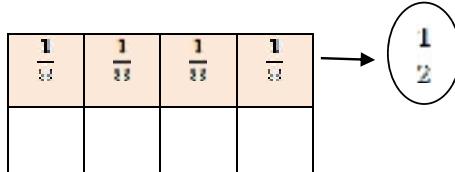
(Дајем додатна објашњења услед евентуалних нејасноћа.)

Посматрајмо само обојену половину фигуре.

- Од колико се једнаких делова састоји обојена половина правоугаоника? Од два.

Закључујемо: $\frac{1}{2} = \frac{2}{4}$

Даље делимо правоугаоник на осам једнаких делова.

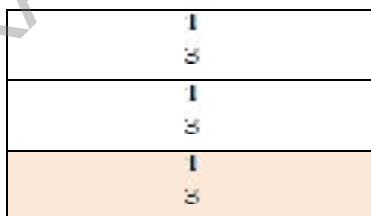
Опет посматрамо обојени део фигуре. Једна половина је исто што и четири осмине.

- Подсетимо се да ли ту исту половину можемо записати и на још један начин.

Закључујемо: $\frac{1}{2} = \frac{2}{4} = \frac{4}{8}$

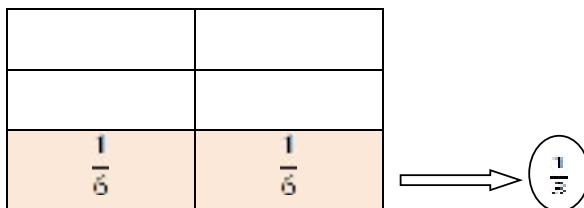
(Ученици записују у свеске.)

Гледамо следећи слајд:

Сада видимо правоугаоник подељен на три једнака дела. Цело смо поделили на три трећине.

Тај цео правоугаоник поделићемо сад на шест једнаких делова, тј. на шест шестинса.

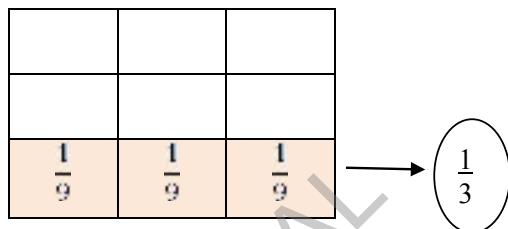
(Дајем додатна објашњења услед евентуалних нејасноћа.)

Посматрајмо само обојену трећину фигуре.

- Од колико се једнаких делова састоји обојена трећина правоугаоника? Од два.

Закључујемо: $\frac{1}{3} = \frac{2}{6}$

Даље делимо правоугаоник на девет једнаких делова. Опет посматрамо обојени део фигуре. Једна трећина је исто што и три деветине.

- Да ли ту исту трећину можемо записати и на још један начин?

Закључујемо: $\frac{1}{3} = \frac{2}{6} = \frac{3}{9}$

(Ученици записују у свеске.)

Гледамо следећи слайд, обнављамо и пишемо дефиницију у свеске.

Дефиниција:

Различијим разломцима могу се представити исти делови целине. Разломци који означавају исти део једне целине су једнаки.

(Ученици записују у свеске.)

Ученицима делим листиће са задацима. Циљ је да проверимо колико су научили. Ученици добијају слободно време да реше по 2–3 задатка, а затим проверавамо њихову тачност. Повратну информацију ће добити у склопу презентације *PowerPoint*.

Са циљем да се обнови и утврди оно што је научено, ученици решавају и квиз знања, а уколико остане довољно времена и додатни листић. Кад заврше задатке, ученике очекује занимљива награда.

Завршни део часа	<p>У завршном делу часа играмо се игре „Бројилац и именилац”. Објашњавам ученицима начин играња. Игра је слична игри „Дан и ноћ”. Када кажем „бројилац”, ученици подижу главу, а када кажем „именилац”, ученици спуштају главу. Руке су испред тела, испружене на клупи, а леђа исправљена.</p> <p>➤ Да ли претпостављате зашто се баш на реч „бројилац” глава подиже? Бројилац се пиše изнад разломачке црте.</p>
-------------------------	--

Звонимирка Јовићић

Писмено одузимање

ОШ „Моша Пијаде”, Жагубица, одељење у Изварици

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Назив школе:	ОШ „Моша Пијаде”, Жагубица, одељење у Изварици
Предавач:	Звонимирка Јовићић
Разред и одељење:	четврти
ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Предмет:	математика
Наставна тема:	Скуп природних бројева
Наставна јединица:	Писмено одузимање
Претходна наставна јединица:	Писмено сабирање
Наредна наставна јединица:	Писмено одузимање (утврђивање)
Тип часа:	обрада новог градива
Претходна знања:	<ul style="list-style-type: none">➤ Писмено одузимање до 1000➤ Сабирање и одузимање у скупу N и N_0
Оперативни задаци часа	
Образовни:	<ul style="list-style-type: none">➤ Проширити стечена знања о писменом одузимању у блоку бројева до 1000 на скуп N и N_0.
Функционални:	<ul style="list-style-type: none">➤ Примена стечених знања у решавању конкретних проблема из свакодневних животних ситуација повезивањем наставе са животом.
Васпитни:	<ul style="list-style-type: none">➤ Развијање дивергентног мишљења.➤ Подстицање интересовања за математичке садржаје.
Наставна средства:	Радни лист А, Радни лист Б, Радни лист В, математичка игра „Уз математику кроз свет грађевинарства”, представа „Дедина петица”, реквизити за извођење представе (стара ћачка торба наводно пронађена на тавану и у њој стари хамер зелене боје, као и стари хамер наранџасте боје, бело платно на коме је бојама за зидове насликан таван пун разбациних ствари), кутије са бројевима од којих треба саставити необичан зид, презентација која прати излагање и рад у току часа, техничка помагала за презентовање, инструмент за вредновање часа од стране ученика.
Наставне методе:	метода разговора, метода усменог излагања, метода писаних радова, метода демонстрације

Облици рада:	фронтални, индивидуални
Корелација:	српски језик, ликовна култура, природа и друштво
Коришћена литература:	<p>➤ Дејић, М., Егерић, М. (2006), <i>Методика наставе математике</i>, Јагодина: Учитељски факултет.</p> <p>➤ Јовићић, З. (2013), „Могућност примене проблемске наставе у настави математици”, Учићељ број 4/2013.</p>

СТРУКТУРА И ТОК ЧАСА

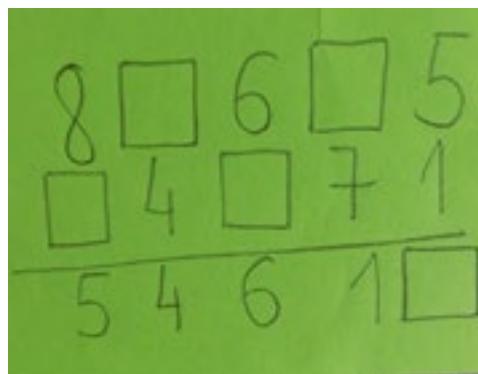
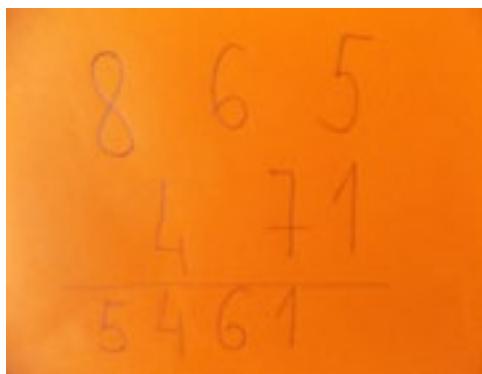
① Уводни део часа

A. СТВАРАЊЕ ПРОБЛЕМСКЕ СИТУАЦИЈЕ

На почетку часа фронталним обликом рада подсетити се правила понашања, а затим се ствара проблемска ситуација. У ту сврху користи се прва сцена представе коју изводе два ученика и једна ученица, као и један колега или помоћни радник прерушен у деду (ти ученици су учествовали у припремању часа, заједно са учитељицом осмислили су текст представе и извели је пред одељењем). Извођачи су у договору са учитељицом отишли иза платна, а учитељица симулира ситуацију да не зна где су. Обраћа се одељењу са жељом да сазна где се они наводно налазе те почиње да их дозива. Из позорнице се појављује Прашњавко, а за њим и Радозналко. Текст представе је дат у Прилогу 1. Пре почетка представе ученицима се дају следеће смернице за размишљање (питања су саставни део презентације и слайд на коме се она налазе приказује се путем проектора пре и током представе):

- Који се ликови појављују у представи?
- Због чега је Прашњавко био срећан када је пронашао наранџасти хамер?
- Шта је Радозналко предложио одељењу?
- Како им је вила чаробница помогла?
- По чему се записи на наранџастом и зеленом хамеру разликују?

Изглед наранџастог и зеленог хамера дат је на фотографијама.

🕒 Главни део часа

Б. ФОРМУЛИСАЊЕ ПРОБЛЕМА И ЊЕГОВА ДЕКОМПОЗИЦИЈА

Методом разговора и фронталним обликом рада доћи до закључка да треба открити о којој рачунској операцији је реч. На табли стоји запис формулатије проблема који гласи:

На који начин се операција дата у задатку обавља у скупу природних бројева?

Овако формулисан проблем рашчланити на следеће уже проблеме:

- О којој рачунској операцији је реч?
- Да ли је реч о усменом или писменом поступку обављања назначене операције?
- Како ће се извршити та операција?
- По чему је начин обављања те операције сличан, а по чему се разликује од обављања те операције у блоку бројева до 1000?
- Која операција је супротна операцији у задатом проблему?

В. НАЛАЖЕЊЕ ПРИНЦИПА РЕШЕЊА

Разговором и на основу претходних знања треба уочити да због начина на који су компоненте назначене операције записане сигурно није реч ни о множењу ни о дељењу. Даљом анализом онога што је дато у задатку доћи до закључка да треба упоредити бројеве изнад црте са бројем испод црте и закључити на основу тога да ли је реч о сабирању или о одузимању.

Г. РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА

Ученици индивидуално раде на Радном листу А (Прилог 2). Помоћ и подршку ученицима у индивидуалном раду, поред учитељице, пружају и ученици који су изводили представу и који су учествовали у припремању часа. Следи повратна информација фронталним обликом рада коришћењем презентације на којој се налази садржај првог радног листа.

Закључује се да је реч о писменом одузимању и да се оно обавља аналогно писменом одузимању у блоку до 1000. Одузима се, као и у блоку бројева до 1000, почевши од најмањих декадних јединица па до највећих. Методом разговора уочава се да се одузимањем вредности јединица добија вредност 4. Користећи везу сабирања и одузимања, закључује се да умањеник мора имати 8 десетица и 8 јединица хиљада, а умањилац има 0 стотина и 3 десетице хиљада. Даљом анализом уочава се да број јединица у броју који означава разлику износи 4.

Ученицима потом поставити следеће питање:

- По чему се ово одузимање разликује од одузимања у блоку бројева до 1000?

Методом разговора доћи до закључка да се овде појављују и цифре са већим месним вредностима и у том случају од јединица хиљада умањеника одузети број јединица хиљада умањиоца, од броја десетица хиљада умањеника одузети број десетица хиљада умањиоца.

ЗАКЉУЧАК: У скупу природних бројева писмено се одузима почевши од најмање декадне јединице па до највеће. Код писменог одузимања одузимају се вредности цифара: од јединица умањеника одузимају се јединице умањиоца, од десетица умањеника одузимају се десетице умањиоца и тако редом до цифре са највећом месном вредношћу.

У овом делу часа поново се оглашава вила чаробница (Сцена 2 у представи) која својим чаробним штапићем у дединој старој торби наводно проналази задатке дате у оквиру Радног листа Б.

Следи индивидуални рад на Радном листу Б (Прилог 3), а потом се садржај онога што је урађено проверава на исти начин као и за Радни лист А. У овој етапи часа уочити на који начин се обавља писмено одузимање у скупу природних бројева у случајевима када је било која цифра умањеника мања од цифре умањиоца. И за решавање овог ужег проблема користити сабирање, те се на основу тога закључује да је сабирање операција супротна операцији одузимања.

Ученицима је сада већ јасно да је и у овом случају реч о писменом одузимању и број јединица одређује се на идентичан начин као и у претходном примеру. При рачунању броја десетица код умањеника користити тврдњу да је збир разлике и умањиоца једнак умањенику, те да је $7 \text{ десетица} + 4 \text{ десетице} = 11 \text{ десетица}$. Једну десетицу пишемо, а другу претварамо у стотине којих сада у разлици има 4 (од 4 стотине до 13 стотина недостаје још 9 стотина). Даљим расуђивањем долази се и до закључка да умањеник на месту јединица хиљада има цифру 8, а умањилац на месту десетица хиљада цифру 2.

ЗАКЉУЧАК: Код писменог одузимања, ако је цифра умањеника мања од цифре умањиоца, веће декадне јединице се „размењују“ у 10 непосредно мањих декадних јединица.

Ученицима се потом саопштава да ће као награду добити и Радни лист В (Прилог 4) са примерима одузимања већих бројева. Саопштава им се да им је вила чаробница испод клупе оставила коверту са задацима (током припремања часа на доњу страну клупе сваком ученику залепити коверту са радни листом).

Анализира се на исти начин као и за претходна два радна листа уз извођење следећег закључка: **Истим поступком обавља се и одузимање и провера тачности резултата и код већих бројева – бројева који имају три класе и више класа.**

Д. ИЗВОЂЕЊЕ ЗАКЉУЧАКА

Фронталним обликом рада, на основу претходно појединачно изведеног закључака изводи се општи закључак који гласи:

Писмено одузимање врши се почевши од најмањих декадних јединица па до највећих, с тим што се веће декадне јединице умањеника, ако је цифра умањеника мања од цифре умањиоца, размењују у 10 непосредно мањих декадних јединица.

⌚ Завршни део часа

Б. ПРИМЕНА У НОВОЈ СИТУАЦИЈИ

У учионицу улази нови лик – помоћни радник или колега прерушен у деду нашег ученика Прашњавка (трећа сцена у представи). На гомили је 10 кутија на којима су исписани следећи бројеви: 18.447, 16.358, 14.979, 13.888, 1089, 1379, 1091, 710, а две кутије су без бројева. Ученици треба да открију који бројеви треба да стоје на двема кутијама. Од свих кутија треба направити необичан зид, али их треба распоредити на основу правила које ученици треба да открију. Текст задатка налази се на слайду. Фронталним обликом уочити правило, а потом ученици у свескама рачунају и саопштавају резултате. Проверава се помоћу презентације. На крају часа поређати кутије уоченим редоследом.

ЕВАЛУАЦИЈА ЧАСА

Ученици индивидуално попуњавају инструмент (Прилог 4): најмањи круг има вредност 3, средишњи има вредност 2, а највећи круг вредност 1.

ПРИЛОЗИ

Сви прилози су доступни на страници:

http://kreativnostnadar.blogspot.rs/p/blog-page_43.html

Валентина Мујичић

Алиса у земљи чуда

Дневна припрема: наставница српског језика Валентина Мујичић

Предмет: српски језик	Разред: IV	Час: 1, 2.	Датум:		
Број наставне единице:	Наставна тема: Књижевност				
Наставна јединица: Алиса у земљи чуда, Луис Керол		Тип часа: обрада			
Циљ и задаци часа:					
<ul style="list-style-type: none">Формирање појма роман, увођење ученика у разумевање и доживљавање књижевног дела у коме доминира нестварни свет људских жеља и маште.Упознавање са ликом и делом писца.Оспособљавање ученика за тумачење књижевног дела.Успостављање хронолошког тока радње.Сажето препричавање са променом улога.Развијање маште, креативности и мисаоне активности ученика.Тумчење ликова у делу.Тумачење необичних мисли у делу.Развијање способности за откривање пишчевих идеја и порука.Развијање сарадничких вештина.Развијање дигиталних вештина.					
Наставне методе:	Облик рада:				
монолошка, дијалошка, илустративна, демонстративна, метода рада на тексту	фронтални, групни, индивидуални				
Образовни стандарди:					
1CJ.1.5.3. одређује главни догађај и ликове (који су носиоци радње) у књижевноуметничком тексту.					
1CJ.1.5.4. одређује време и место дешавања радње у књижевноуметничком тексту.					
1CJ.2.5.4. одређује карактеристичне особине, осећања, изглед и поступке ликова и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту.					
1CJ.2.5.5. уочава везе међу догађајима (нпр. одређује редослед догађаја у књижевноуметничком тексту).					
1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст.					

<p>ИСХОДИ Ученик зна, може, уме:</p> <ul style="list-style-type: none"> • да чита и разуме уметнички текст, • да говори о доживљају текста, • да анализира књижевни текст, • да учествује у игри асоцијација, • да учествује у групном стваралачком раду, • да сарађује са члановима групе, • да учествује у сажетом препричавању текста из задате улоге, 	<ul style="list-style-type: none"> • да записује битне податке, • да препознаје особине ликова, • да ствара, • да говори о свом искуству, • да одређује тему и поруке текста, • да представља рад своје групе, • да процењује свој рад и рад других.
Активност ученика: читају, истражују, анализирају, сарађују, стварају, презентују, процењују	
Активност наставника: припрема материјал за рад, даје истраживачке задатке, прати, подстиче, усмерава	
Корелација: математика (задаци тематски прилагођени делу), природа и друштво (билојни и животињски свет у делу), ликовна култура (стрип, илустрација, прављење костима за драматизацију одломка), музичка култура (музичка тема из филма, балет), физичко васпитање (штафетне игре)	
<p>Наставна средства и материјали:</p> <p>– материјали и задаци за групни рад, карте, ППТ, фотографије, аудио-прилози, видео-прилози, едукативне игре – прилози на сајту <i>Свейионик</i> на страници: https://valjinaucionica.weebly.com/10401083108010891072-1091-10791077108411131080-1095109110761072.html https://app.playposit.com/listcode/775610/v81572/open/anonymous</p>	
<p>Литература:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Оливера Радуловић, <i>Књижевни љојмовник</i>, Едука, Београд, 2015. 2. Симеон Маринковић, <i>Методика креативне наставе српској језику и књижевности</i>, Креативни центар, Београд. 	

ТОК ЧАСА

ПРВИ ЧАС

① Уводни део часа

Разговор: ОПТИЧКА ВАРКА

- Ученици на слајду посматрају слику која представља оптичку варку и може различито да се тумачи.

- На тај начин долазимо до закључка да не видимо сви свет истим очима и да свако има право на своју стварност и обавезу да негује свој свет **маште**.

МАШТА (асоцијације)

- Шта вам пада на памет када кажемо МАШТА?
- Каква је улога маште у нашем животу?
- Да ли ви маштате?
- Какав би био свет без маште?

Најављујем дело преметаљком:

ИСАЛА У ИЛЬЕМЗ ДУАЧ = АЛИСА У ЗЕМЉИ ЧУДА

(ученици записују наслов у свескама)

Писац је овим делом желео да покаже да је дечји свет, свет маште, праведнији и бољи од света одраслих, представио је живот као необичну загонетку, пазлу коју треба сложити. Ми ћемо данас заједно покушати да је сложимо.

⊕ Централни део часа

Позвали смо ГЛАС ИЗ ПРОШЛОСТИ да нам се накратко придружи. Надам се да ћемо успети да се повежемо и да га чујемо. Будите пажљиви.

Слушамо биографију писца у 1. лицу која је снимљена и провучена кроз програм за модулирање гласа (MORPH vox) и удачена у презентацију како представљање писца не би било сувопарно. Аудио-запис прати текст ради боље разумљивости.

Луис Керол (1832–1898)

Ко је добар у сналажењу на географској карти?

Хајде да одредимо где се тачно налази земља чуда.

Можемо ли да је пронаћемо на карти света?

Зашто? Па, где се она у ствари налази?

У свету МАШТЕ.

Затворите очи на тренутак и замислите да сте у земљи чуда.

Утисци о делу

Шта вам је у делу било најзанимљивије?

Шта вас је изненадило?

Шта вас је зачудило?

Тема: Алисино необично путовање у земљу чуда.

Место догађаја:

на обали, у зечјој јаздини

Време догађаја:

лето

Главни лик:

Алиса

Споредни ликови:

Бели Зец, Миш, Мали Бил, Војводкиња, Чудна Мачка,
Шеширџија, Мартовски Зец, Пух, Краљица, Краљ,
Необична Корњача и др.

Какво је ово дело по обimu? Да ли је дуже или краће?

Да ли је писано у стиху или у прози?

Колико ликова смо упознали у делу, један или више?

Да ли је описан један догађај или више њих? Да ли су сви догађаји могући?

Врста дела: роман (дуже књижевно дело које је најчешће написано у прози и у којем је приказан већи број догађаја и јунака).

Жанр: фантастика

I ГРУПНИ РАД

Групе добијају листиће са „изокренутом причом”. Група која најбрже успостави тачан редослед догађаја јесте победник и бира лик из чије ће перспективе сажето испричати причу. Остали извлаче преостале задатке.

Записују бројеве по редоследу збивања у роману (провера: ако је тачно слојено, добиће лик из дела на полеђини).

Групе, ако желе, могу да замене између себе задатке за час анализе ликова.

На слайдовима се смењују анимиране слике и гифови из Дизнијевог цртаног филма који прате ток радње у делу док ученици слажу делове приче. У позадини је тиха музика са музичком темом инспирисаном делом *Алиса у земљи чуда*. Уколико се неко пожали да му смета, искључићу музiku. Похваљујем групе за урађени задатак.

II ГРУПНИ РАД Испричај причу сажето као:

НОВИНАР

- Одговори на 5–6 новинарских питања: КО, ШТА, КАДА, ГДЕ, КАКО, ЗАШТО.
- Напиши занимљиву вест о Алисином боравку у земљи чуда.
- Прекидамо програм због ексклузивне вести...

ПОЛИЦАЈАЦ

– Шта би полиција написала у извештају о Зецу, Краљици Херц, Чеширском Мачку који нестаје, Гусеници, да ли је било криминалних радњи, на кога се сумња...

РЕПЕР

- Како би репер одреповао причу?
- Које би изразе користио?
- Замисли да си Марчело и испричај нам Алису на другачији начин.

НАРОДНИ ГУСЛАР

- Напиши песму у духу народне традиције у десетерцу.
- Чест почетак народне поезије јесте: „Боже мили, чуда великога”...
- Како би описао/описала Алисино „чудо” у десетерцу?

РАДОЗНАЛА КОМШИНИЦА

– Да ли су вам познате радознале комшинице које више воде туђу бригу него своју, мешају се у све и од муве праве слона?

- Како би причу испричала џангризава комшиница?
- „Говорила сам ја њима да то дете само прави проблеме...”

... (ротирајући преглед, договарају се, дописују, допуњавају, поправљају, представљају)

⌚ ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Утврђивање: Милионер – квиз (презентација ППТ).

Домаћи задатак: Шта бисте изменили у делу? Допиши својим речима.

ДРУГИ ЧАС

⌚ Уводни део часа

Уводна игрица (пазле, сајт), подсећање на дело: тема, ликови, локализација...
Делим линк до странице *Алиса у земљи чуда* на сајту *Светионик* (на којој се налазе едукативне игрице које сам припремила – Learning Aps).

<https://valjinaucionica.weebly.com/10401083108010891072-1091-10791077108411131080-1095109110761072.html>

⌚ Централни део часа

Ученици добијају карте са ликовима из дела које ће анализирати у групама.
Групе могу између себе да замене задатке ако желе.

И ЛИКОВИ (особине, карактеристичне мисли, поуке, однос према Алиси)

На кога те по особинама и поступцима подсећају ликови из дела (на неког у разреду, породици, филму, серији...)?

Алиса Које су особине уочио/уочила кроз Алисине поступке?
 Коју особину Алиса показује уласком у зечју рупу?
 Како се сналази у земљи чуда?
 Шта нам то говори о њој?

Алиса је врло радознала девојчица. Та радозналост даје јој снагу да победи страх у свом срцу и да храбро крене у сусрет непознатом. Способна је да саосећа са другима, упорна, поносна и пуна љубави. Она је: племенита, храбра, хитра, учтива, искрена, мудра, истрајна, радознала, дрска, директна, чиста...

Гусеница Како гусеница наступа у сусрету са Алисом, пријатељски или не?
 Да ли на тај начин помаже Алиси у земљи чуда?
 Чему је научила Алису?

Гусеница не наступа пријатељски, строга је, исправља Алису док рецитује; ипак је саветује и учи како може да промени величину (заправо је учи како да савлада тешкоће, како да се прилагоди у различитим ситуацијама). Да ли ти умеш да се прилагодиш?

Чеширски Мачак Шта Алиса примећује на Мачку?
 Како се одвија разговор између Алисе и Чеширског Мачка?
 Какву поруку Мачак шаље Алиси у вези са циљем?
 Да ли је то важно?
 Шта ви мислите о важности циљева у животу?

Чеширски Мачак се стално смеје, нестаје и појављује се, али осмех остаје. Алиса примећује да мачак има дивне зелене очи. Мачак једини стварно слуша Алису, примедбама је упућује у правила у земљи чуда:

„Како да одем одавде?”

„Зависи где желиш да стигнеш.”

„Није ми важно.”

„Онда није важно којим путем ћеш кренути.”

(Учи Алису да мора имати циљ да би негде стигла.)

„Сви смо ми овде луди, и ти си луда чим си овде.”

Краљица Херц

Како је расположена?

Како се понаша према поданицима?

Које наређење најчешће даје?

Коју игру воли да игра? Како подноси пораз?

Како ти подносиш пораз?

Каква су правила игре?

Објасните реченицу: „Прво пресуда, па онда суђење!”

Краљица Херц је једна од карата, стално је љута без разлога, чудна, насиљна, има своја чудна правила: „Прво пресуда, па онда суђење”; игра крикет са јежевима и фламингосима, воли да побеђује, сви је се плаше због њене преке нарави; за сваку ситницу наређује: „Одрубите му главу!” Да ли познајеш некога ко је насиљан?

Зец

Размисли о свету деце и свету одраслих и закључи ком свету припада Зец.

Да ли одрасли увек имају времена за децу и њихова питања?

Да ли заиста има разлога за сталну журбу у свету одраслих?

На кога те у стварном животу подсећа Бели Зец?

Бели Зец је први лик из земље чуда којег Алиса среће, креће за њим у зечју рупу. Нервозан, увек жури: „Журим, журим, касним, касним”; плашљив, слабић, неспособан за акцију; представља свет одраслих, по неким тумачењима, можда, оца Алисе Лидл...

II ЧУДНЕ мисли у делу – ШТА БИ БИЛО КАД БИ БИЛО

Покушај да замислиш шта би се десило да се обистине нека од Алисинах маштања. Напиши неколико реченица о томе. Шта би било...

1. ... када бисмо били толико високи да не можемо да дохватимо своје ноге,
2. ... када би животиње наређивале људима,
3. ... када би људи заувек остајали деца,
4. ... када бисмо могли да растемо и смањујемо се по жељи,
5. ... када би се Земља окретала брже него сада,
6. ... када бисмо могли да управљамо протоком времена?

⌚ ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Поруке

- Да би стигао негде, човек мора имати циљ.
- Машта нема границе, лепе снове треба неговати и чувати.
- У свету снове све је могуће.
- Живот чине и снови који одсликавају природу оног који сања.
- Деца сновима граде себе, богате душу и оплемењују срце и мисао.

Излазна карта: укрштеница (сајт *Свейшионик* <https://learningapps.org/4538278>).

Домаћи задаци

Упутство за попуњавање квиза за проверу знања и анкете на основу којих ће ученици проценити свој и рад других ученика и група и проверити оно што су научили (Google форме – на основу резултата анкете и квиза формира се оцена и вреднује рад ученика и наставника и проверава утисак ученика о одржаном часу).

ТРЕЋИ ЧАС

Драматизација одабране сцене: СУЂЕЊЕ

Сцена је погодна за драматизацију зато што се могу укључити сви ученици (карте, краљ, краљица, Алиса, Чеширски Мачак, Зец...).

Мр Весна Јовић Латиновић

Судјекатски и предикатски скуп

„Вељко Чубриловић”, Прибој (Република Српска)

УЧЕЊЕ ВОЂЕНИМ ОТКРИВАЊЕМ УЗ ПРИМЈЕНУ БЛУМОВЕ
ТАКСОНОМИЈЕ У НАСТАВИ ГРАМАТИКЕ

ОПШТИ МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ

ОСНОВНА ШКОЛА: „Вељко Чубриловић”, Прибој (Република Српска)

НАСТАВНИЦА: Mr Весна Јовић Латиновић

РАЗРЕД: IV₁

НАСТАВНА ТЕМА: Синтакса

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Судјекатски и предикатски скуп ријечи

ТИП ЧАСА: усвајање нових знања

ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Образовни:

- усвајање знања о судјекатском и предикатском скупу ријечи;
- увођење у граматичку анализу проширене реченице;
- разумијевање појма и комплексности судјекатског и предикатског скупа ријечи.

Васпитни:

- стимулисање за изучавање садржаја наставе синтаксе;
- подстицање интересовања за проучавање језичких законитости;
- вођење ученика кроз поступак језичке анализе.

Функционални:

- оспособљавање за уочавање, препознавање и разликовање судјекатског и предикатског скупа ријечи у реченици;
- развијање способности примјене анализе и синтезе и способности закључивања при усвајању језичке појаве;
- оспособљавање за разликовање врста ријечи у оквиру судјекатског и предикатског скупа ријечи;
- унапређивање процеса стицања знања подстицањем сложенијих когнитивних процеса (примјеном Блумове таксономије).

ИСХОДИ УЧЕЊА

Ученици ће бити оспособљени да:

- спознају појам судјекатског и предикатског скупа ријечи;
- дефинишу судјекатски и предикатски скуп ријечи;

- уоче, препознају и именују дате скупове у оквиру реченице;
- спознају структуру проширене реченице;
- препознају и именују врсте ријечи (именице, приједве и глаголе) у оквиру оба скупа.

МЕТОДИЧКИ СИСТЕМИ: комбиновани – **учење откривањем у комбинацији са индуктивно-дедуктивним путевима сазнавања и Блумовом таксономијом.**

ОБЛИЦИ РАДА: тандемски облик рада – партнерски рад и индивидуализовани рад.

НАСТАВНА СРЕДСТВА: компјутер и пројектор

НАСТАВНИ (ДИДАКТИЧКИ) МАТЕРИЈАЛИ: илустрације у презентацији ПП и наставни листићи са задацима за креативну фазу

ЛИТЕРАТУРА:

1. Илић, П. (1998), *Српски језик и књижевност у наставној теорији и практици – методика наставе*, Змај, Нови Сад.
2. Лекић, Ђ. (1993), *Методика разредне наставе*, друго издање, Београд.
3. Милатовић, В. (1999), „Методичке посебности наставе граматике”, *Српски језик*, Филолошки факултет у Београду и Филозофски факултет у Никшићу, Београд.
4. Петровачки, Љ. (2000), *Синтакса у настави српског језика и књижевности – методика наставе*, Змај, Нови Сад.
5. Вилотијевић, М. (1999), *Дидактика I, II и III*, Завод за уџбенике и наставна средства и Учитељски факултет, Београд.

МЕТОДИЧКА СТРУКТУРА ЧАСА

1. Мотивациона фаза

Разговарати са ученицима о појму скупова – уочавање корелативне везе између математике и српског језика. Дефинисати појам скупа и његов садржај. Све фазе часа прати презентација у програму PowerPoint.

2. Уводно понављање

Поновити све о простој реченици. Главне дијелове реченице представити у облику скупова С и П.

Скуп С (субјекат)
Марко

Скуп П (предикат)
чита.

3. Графичка трансформација познатих садржаја

Анализирати просту реченицу **Марко чита**. Потом реченицу трансформисати у два скупа према датом моделу:

скуп С: Марко

Какав?
Чији?
Колики?

скуп П: чита

Шта?
Где?
Када?

4. Решавање задатка

Ученици, у паровима како већ сједе у клупама, у сваки скуп ће уписати ријечи које ће нам казати нешто о субјекту и предикату. Довољно је да одговоре на постављена питања поред скупа и да добију елементе у оба скупа.

5. Стваралачки рад ученика

Када ученици попуне скупове (унесу елементе у дате скупове), добијају задатак да индивидуално запишу новонастале реченице. Нека од решења из наставне праксе:

Вриједни **Марко** данас чита занимљиву књигу. (Чедомир и Борис)

Марко, Зоранов син, чита књигу у библиотеци. (Славица и Борислав)

Мој друг **Марко** сада чита књигу. (Горана и Марија)

Марко, мој друг, чита занимљиву књигу у школској библиотеци. (Николина)

У оквиру новонасталих реченица, црвеном бојицом подвући субјекатски скуп ријечи, а плавом предикатски скуп ријечи.

Пиштања за вођено отварање:

- Какве смо реченице добили спајањем ова два скупа?
- Шта сазнајемо у оквиру субјекатског, а шта у оквиру предикатског скупа ријечи?
- Којим редослиједом су записани субјекатски и предикатски скуп ријечи у наведеним реченицама?
- Да ли увијек прву позицију заузима субјекатски скуп, а другу предикатски скуп?

Задатак

Замијени мјеста субјекатском и предикатском скупу у реченицама. Запиши у свеску новонастале реченице.

Примјери из наставне ћраксе:

Занимљиву књигу чита мој друг Марко.

У библиотеци књигу чита Зоранов син Марко.

Књигу чита сада мој друг Марко.

6. Логичко закључивање

Ученици треба да изведу закључак да се и субјекатски и предикатски скуп могу наћи у постпозицији (како механички не би усвојили представу да је субјекатски скуп увијек на почетку реченице, а да предикатски скуп чини други дио реченице).

Уочавање врста ријечи: Које врсте ријечи чине субјекатски, а које предикатски скуп ријечи у наведеним реченицама?

Субјекатски скуп чине: именице, придјеви и замјенице.

Предикатски скуп чине: глаголи и именице.

Извођење закључака:

Субјекатски скуп је дио реченице који нам казује нешто о субјекту, док је предикатски скуп дио реченице који нам казује нешто о предикату.

Службу субјекатског скупа обично чине именице, придјеви и замјенице, а службу предикатског скупа чине глаголи, именице, а могу бити и друге врсте ријечи.

7. Примјена спознатих законитости на новим примјерима

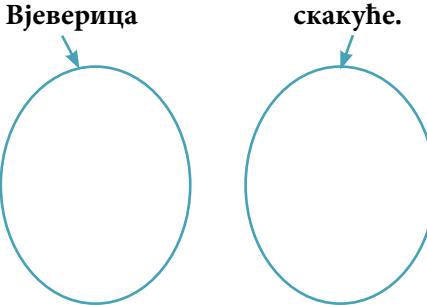
Ова фаза се може осмислiti и реализовати на више начина: као искључиво креативна, што подразумијева самостални стваралачки рад ученика на креирању нових примјера, као апликативна фаза, која обухвата провјеру усвојености знања, и као верификативна, која обухвата провјеру и верификацију степена усвојености знања.

Конкретно, за овај модел примијењен је наставни листић са креираним садржајима за провјеру и утврђивање степена усвојености знања.

НАСТАВНИ ЛИСТИЋ

- Сљедеће ријечи разврстај у скупове тако да свака ријеч припада одговарајућем скупу, а потом скупове претвори у проширену реченицу.

Раздрагано, по гранама, сићушна, разиграна.

Проширена реченица гласи:

- У слједећој реченици плавом бојицом подвуци предикатски скуп ријечи, а црвеном судјекатски скуп ријечи.

У школско двориште ушао је велики шарени ћас.

Име и ђрезиме ученика: _____

Младен Глигоријевић, Снежана Лапчевић

Смеше – поступци раздавања смеше ОШ „Горан Остојић”, Јагодина

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Назив школе:	ОШ „Горан Остојић”, Јагодина
Датум одржавања часа:	21. фебруар 2018.
Час по реду:	42.
Разред и одељење:	IV,
Предавачи:	учитељ Младен Глигоријевић и наставница хемије Снежана Лапчевић
МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Наставни предмет:	природа и друштво
Наставна тема:	Истражујемо природне појаве
Наставна јединица:	Смеше – поступци раздавања смеше
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ	
Образовни:	Усвајање појма „смеша”, стицање знања о различитим врстама смеша, идентификовање и описивање смеша у окружењу (вода, ваздух, земљиште, храна); усвајање знања о различитим поступцима за раздавање састојака смеше и о зависности избора поступака за раздавање састојака смеше.
Функционални:	Оспособљавање ученика да идентификују смеше у окружењу на основу њихових особина и састојака и да разликују смеше чији се састојци (не) уочавају. Оспособљавање ученика за извођење једноставних огледа.
Васпитни:	Подстицање дечијег интересовања за извођење огледа, прављење и идентификовање смеша у окружењу, развијање свести о значају смеша у свакодневном животу људи. Развој сарадње међу ученицима.
Тип часа:	обрада новог градива
Наставне методе:	монолошка, дијалошка, метода демонстрације, метода лабораторијских и практичних радова
Наставна и помоћна средства:	презентација у програму PowerPoint, материјали за извођење огледа
Облици рада:	фронтални, групни, индивидуални
Наставни објекат:	кабинет за хемију

Стандарди	1ПД. 1.3.1, 1ПД. 1.3.2, 1ПД. 1.3.3, 1ПД. 1.3.4, 1ПД. 2.3.1.
Опште међупредметне компетенције	комуникација, сарадња, компетенције за учење, решавање проблема
Корелација:	хемија
Литература	<p>1. Винко Ковачевић, Бранка Бечановић, <i>Природа и друштво, јубилар за 4. разред основне школе</i>, Клет, Београд.</p> <p>2. Ивана Васиљевић, Александра Блажић, Весна Радовановић Пеневски, <i>Природа и друштво за 4. разред основне школе</i>, Креативни центар, Београд.</p>

Уводни део часа

Час наизменично држе оба предавача. Час прати презентација у програму PowerPoint. Ученици седмог разреда учествују у раду заједно са предавачима, при чему ученике нижих разреда уводе у нове појмове, помажу у извођењу огледа као и у повезивању са хемијом за 7. разред.

Вечерас треба да ми дођу групари у њосиће и јед био да их њослужим нечим за јело и тиће. За јело сам припремио три воћке – јабуку, данану и мандарину, а за тиће лимун, шећер и воду.

- Шта могу да направим за јело од ове три воћке? (воћну салату)
- Како се прави воћна салата? (Тако што се помешају сви састојци, односно воће.)

Демонстрирам прављење воћне салате.

- Шта је са пићем? Имам само лимун, шећер и воду. Шта могу да направим од њих? (лимунаду)

Како се прави лимунада?

Демонстрирам прављење лимунаде.

Објашњавам да за прављење воћне салате и лимунаде кориситимо различите сасијске односно материјале. Када у једну јосуду ставимо различите сасијске и ПОМЕШАМО, настају СМЕШЕ.

На данашњем часу говорићемо о смешама.

Записујем наслов на табли – **СМЕШЕ (презентација)**

Главни део часа

Садржаји наставне јединице обрадиће се по следећим целинама:

1. Појам смеше и храна као смеша
2. Вода, ваздух и земљиште као смеше
3. Раздвајање састојака смеше различитим поступцима који се бирају на основу својства састојака

Прва целина: **Појам смеше и храна као смеша.**

Прву целину обрађујем комбинацијом монолошке, дијалошке и методе демонстрације.

Смеше су мешавине материјала различитог порекла, облика и величине.

Показао сам вам и објаснио шта су смеше на примеру воћне салате и лимунаде. Можеће ли да ми наведете још неки пример смеше? (руска салата, шопска салата, „цедевита”, нес кафа....)

Говорим ученицима:

- Шта ако неко од мојих другара не једе банане, шта ћу да урадим?
- Шта мислите да ли сада могу да извадим банане из ове воћне салате?
- На који начин?

Издвајам банане како бих им показао да је то могуће. Значи, у смеши где су састојци уочљиви голим оком могуће је врло лако издвојити одређене састојке.

Наведиће још неку смешу код које се јасно уочавају састојци.

Показујем им лимунаду и њима их да ли из ње моју да издвојим воду, шећер и лимун.

- Зашто?
- Да ли бисте ви знали шта се налази у чаши ако вам не бих показао састојке од којих сам направио смешу?
- Шта закључујемо?

Из овога можемо закључити да постоје смеше чији се састојци могу уочити голим оком (воћна салата), као и смеше чији састојци нису видљиви голим оком (лимунада).

Ученици седмој разреда уводе термине хомојена и хетеројена смеша.

Посијоји још један начин развертавања и разликовања смеша. Поново ћемо разговарати о нашој воћној салати.

- У ком стању су пре мешања били сви њени састојци?
- У ком стању је смеша – воћна салата?
- У ком стању су били састојци од којих је направљена лимунада?
- У ком стању је лимунада?
- Шта закључујемо?

Постоје смеше које су у чврстом, али и смеше у течном стању.

- Од чега зависи у ком стању ће бити нека смеша?
- Шта је потребно да би смеша била у течном стању? (Да бар један од састојака буде течност.)

***Обнављање прве целине:**

- Шта су смеше?
- Колико најмање састојака морамо помешати да би насталла смеша?
- По чему се смеше разликују? (По броју састојака, по стању у коме се налазе и по томе да ли се њихови састојци уочавају или не.)

Наведите неку смешу у чврстом стању.

Наведите неку смешу у течном стању.

Друга целина: Вода, ваздух и земљиште као смеше.

ВОДА

Сем разних салати и најштака – сокова које користимо у свакодневном животу, постоје и много друге смеше.

– Шта мислите да ли је вода коју пијемо смеша или није? (Тражим од ученика да своја мишљења обrazложе.)

Показујем више флашица са неизаштаком водом и читам њихов сасстав са етикете (натријум, калијум, магнезијум...).

Објашњавам да на земљину тло вода долази у облику парадавина: кише, снега и леда, а са тла јоново олази у ваздух у виду водене паре.

Док пролази кроз земљу, вода распарвара разне састојке. Распарврени састојци води дају посебна својства – боју, мирис и укус. Такође, вода коју идјемо са чесме долази из градског водовода. Тамо, да би је пречистили, радници водовода додавају одређене састојке међу којима је и хлор (погсећам ученике на то да је вода коју најчешће из славине чешћа дела као млеко због хлора који садржи).

– Којој врсти смеша припада вода?

Значи, вода коју идјемо јесте штетна смеша чији се састојци не могу јасно уочити.

– Шта можемо закључити на основу тога што у састав воде улази више састојака? (Да је и вода смеша.)

ВАЗДУХ

Поред воде и хране, шта је још по потребно људима за живот?

– Шта удишемо?

– Шта је ваздух?

– Из чега се састоји?

Објашњавам да, поред кисеоника, у сасстав ваздуха улази и угљен-диоксид, азот и честице прашине, чаји, издувни гасови...

Показујем графikon на којем је представљено колико процената кисеоника, угљен-диоксида, азота и оссталих честица има у ваздуху.

– Који састојак ваздуха је најзначајнији људима?

– Шта можемо закључити, шта је ваздух?

– У ком стању је ова смеша?

Значи, постоје смеше и у гасовитом стању.

ЗЕМЉИШТЕ

Показујем им чинију са земљом. И земљиште јо креме ходамо, на креме се пратимо и од која смо јонекад правили куле, „торије”, руџе за кликере, садржи многоштво састојака. Погледајте. Поред чиније показујем и слайд у коме се види сасстав земљишта.

- Шта закључујемо из овога?

Закључују да је и земљиште смеша.

- У ком стању су састојци земљишта?
- У ком стању је земљиште?
- Којој врсти смеша припада земљиште?

Понављамо другу целину юмоћу њега:

- Зашто је вода смеша?
- Зашто је храна смеша?
- Зашто је ваздух смеша?
- Зашто је земљиште смеша?

Трећа целина: Раздвајање састојака смеше различитим поступцима који се бирају на основу својства састојака.

Ову целину реализујемо комбинацијом фронталног и групног облика рада.

ОГЛЕД 1.

Фронтално се изводи оглед.

Поново се враћамо на воћну салату.

Шта видите у овој посуди?

- Ако не желим да једем јабуку, шта ћу урадити?
- На који начин ћете издвојити јабуку из воћне салате?
 - Овај поступак се зове **РУЧНО** (механичко) одвајање.
 - Кад год својом руком или неким другим прибором (кашичицом) раздвајамо састојке смеше, поступак се назива ручно (механичко) одвајање.
 - **Наведите ми још неку смешу коју можемо да одвојимо механичким путем.**

Након овог огледа следи групни облик рада. На столу сваке групе налази се материјал за рад, као и упутство за рад. У раду ученицима четвртог разреда помажу ученици седмог разреда. Ученици за рад имају највише 10 минута. Након тога следи извештавање групе. Такође, ученицима се скреће пажња да не извајају механичким путем састојке из смеше, већ да пронађу начин на који ће то урадити.

Ученицима није поред материјала дат начин (средство) на који да издвоје састојке из смеше, већ сами треба да дођу до решења проблема. На пет минута од почетка рада ученицима скрећемо пажњу на то да могу да узму неко од по-модерних средстава за рад ако се сами не сете пре тога (стоје на посебном месту).

Свака група има различит поступак издавања састојака из смеше (Прилог 1).

Група 1 – оглед 2 – цеђење

Група 2 – оглед 3 – испаравање – упаравање

Група 3 – оглед 4 – просејавање

Група 4 – оглед 5 – магнетизам, цеђење

Група 5 – оглед 6 – наелектрисање

Група 6 – оглед 7 – одливање (декантовање)

Извештавање група и уједно глобално понављање.

Завршни део часа

Са ученицима глобално понављамо градиво:

- Шта су смеше?
- По чему се смеше разликују? (По броју састојака, по стању у коме се налазе и по томе да ли се њихови састојци уочавају или не.)
- Зашто је ваздух смеша?
- Које смо поступке за раздвајање састојака смеше данас научили?
- На основу чега смо бирали поступке којима смо раздвајали састојке из смеша?

Ученицима делим папире које ће залепити у своје свеске (Прилог 2).

Такође, ученицима се саопштава да о овоме што смо данас радили могу да прочитају у уџбенику на страницама 84, 85 и 86.

Домаћи задатак: Радна свеска, 33. страна.

Осврт уназад – прошлост Србије

СЦЕНАРИО ЧАСА

РЕАЛИЗАТОРКА ЧАСА: Љиљана Младеновић

РАЗРЕД: IV

ПРЕДМЕТ: природа и друштво

НАСТАВНА ТЕМА: Осврт уназад – прошлост Србије

НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА: Како упознајемо прошлост

ТИП ЧАСА: обрада

НАСТАВНЕ МЕТОДЕ: дијалошка, монолошка, демонстративна метода, учење путем открића, аналитичко-синтетичка, метода разговора, аудитивна, вербална, метода закључивања

ОБЛИЦИ РАДА: фронтални, индивидуални, групни рад

НАСТАВНА СРЕДСТВА: проектор, презентација (Microsoft Office PowerPoint), старе фотографије, текстови о прошлости града, предмети из прошлости и делови одеће, новац, <https://learningapps.org>, материјал који су припремили ученици (слике, текстови...)

АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Описују, слушају, посматрају, на основу слика повезују, на основу аудио-снимка препознају, закључују на основу датих садржаја, повезују делове у целину, одговарају на постављена питања кроз игрицу, примењују стечена знања, дискутују у оквиру групе, вршњачко учење, синтетизују научено, самостално анализирају и примењују, представљају своје радове – излажу по групама.

АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА

Припрема одговарајуће текстове, слике, аудио-снимке, подстиче ученике на дискусију, помаже у формулисању одговора, помаже у изради групних радова и у њиховом представљању, даје јасна упутства за рад на часу, подстиче и мотивише ученике на константну активност и заинтересованост, покреће активности током којих су главни актери ученици, подстиче ученике у самоодлучивању, подстиче ученике на слободно, креативно изражавање.

РЕЗУЛТАТИ ЧАСА – ИСХОДИ

Ученици ће уочити и приказати изворе који нам говоре о прошлости, размењиваће знања, уочавати карактеристичне грешке и исправљати их, понављаће и утврђивати изворе из којих учимо о прошлости, надоградиће своје знање и закључивати, развијаће сарадњу у групи, показаће већу заинтересованост и константну активност.

КОРЕЛАЦИЈА: ликовна култура, грађанско васпитање, српски језик, математика **ЦИЉЕВИ ЧАСА**

Усвајање знања о историјским изворима, односно о томе на који начин можемо упознати прошлост.

ЗАДАЦИ ЧАСА

Образовни: временске одреднице (прошлост, садашњост и будућност), трагови прошлости кроз упознавање прошлости нашег краја путем усмених, материјалних, писаних доказа и обичаја и живота наших предака.

Функционални: примена знања о начинима на које се може откривати прошлост; разумевање промена које су се током времена догодиле; самостално истраживање појединачних аспеката прошлости.

Васпитни: схватање значаја прошлости за очување личног и националног идентитета.

КАКО УПОЗНАЈЕМО ПРОШЛОСТ (ОБРАДА)

ПРВА АКТИВНОСТ → <https://learningapps.org/display?v=pgdrc4zw518>

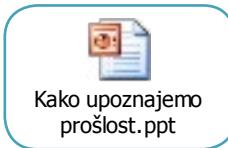
Час започињемо задатком: Кликом на линк долазимо до задатка који тражи од ученика да на временској линији повежу године и догађаје. Ако тачно уради задатак, програм потврђује, а ако погреши, програм показује где се налази тачан одговор.

ДРУГА АКТИВНОСТ

Учитељ са ученицима изводи закључак – на основу задатка који су ученици урадили закључујемо да је реч о прошлости. Следи питање да ли знају шта је музеј. Из чега још можемо учити о прошлости?

ТРЕЋА АКТИВНОСТ

Трећу активност прати презентација у којој су наведени различити извори који говоре о прошлости: писани извори (слике, мапе, текстови), предмети које су људи користили (новац, посуђе, одећа и сл.), споменици културе (ископине, грађевине, манастири и сл.), усмени извори и обичаји. Такође, током презентације ученици ће на очигледном примеру видети предмете који су се некада користили, тј. који припадају прошлости.

ЧЕТВРТА АКТИВНОСТ → <https://learningapps.org/display?v=paf2k03it18>

Проверавамо знање ученика уз помоћ квиза *Милионер*. Игра је осмишљена тако да ученици кликну на линк који их води до квиза. Свако питање има четири понуђена одговора од којих је само један тачан. Кликом на поље тачног одговора следи наредно питање. Уколико погреше, програм их обавештава да су погрешили и могу поново да започну решавање квиза. Игра се завршава отварањем последњег поља и тачним одговором на питање које крије то поље. Следи слайд који похваљује ученика.

ПЕТА АКТИВНОСТ

Домаћи задатак: Ученици добијају домаћи задатак по групама. Свака група има задатак да прикупи слике, фотографије, текстове... одређене трагове прошлости.

КАКО УПОЗНАЈЕМО ПРОШЛОСТ (УТВРЂИВАЊЕ)

ПРВА АКТИВНОСТ → <https://learningapps.org/display?v=psxsvsbfa18>

Час започињемо задатком: Кликом на линк долазимо до задатка који тражи од ученика да фотографије повежу са одговарајућим траговима прошлости. Ако тачно ураде задатак, програм потврђује, а ако погреше, програм показује који одговор није тачан.

ДРУГА АКТИВНОСТ

Подела ученика на групе. Групе су претходног часа добиле домаћи задатак да прикупе слике, фотографије, текстове... одређене трагове прошлости. Објашњавам правила: свака група је добила задатак да изради пано који ће касније представити.

Ученици решавају постављене задатке:

1. група. Материјални извори на основу којих упознајемо прошлост. Циљ је да представе предмете којима су се људи некада служили (посуђе, обућа, одећа, накит, новац, алат, оружје...) и грађевине које су изградили (куће, цркве, манастире, споменике, тврђаве, мостове...).

2. група. Писани извори су текстови и цртежи. Циљ је да представе да су писани извори све оно што је човек оставио у писаном облику, као што су књиге, документа, писма, новине, разгледнице...

3. група. Усмена предања и обичаји. То су приче, бајке, басне, легенде, народне умотворине и обичаји који се усменим путем преносе са генерације на генерацију и тако се чувају од заборава.

Ученици у оквиру групе упоређују и исправљају једни друге уколико има грешака. Коментаришу своја открића.

ТРЕЋА АКТИВНОСТ

Излагање по групама – представљање својих радова. Након излагања сваке групе, остале групе коментаришу, постављају додатна питања.

ЧЕТВРТА АКТИВНОСТ

На мобилној табли нацртана је скала од 1 до 5. Ученици имају задатак да оцене час стављањем неког симбола на оно место које одговара степену у којем су задовољни часом.

Марина Праизовић

Становништво Србије

ОШ „Стефан Дечански”

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Назив школе:	ОШ „Стефан Дечански”
Разред и одељење:	IV ₄
Учитељица:	Марина Праизовић
МЕТОДИЧКИ ПОДАЦИ	
Наставни предмет:	природа и друштво
Наставна тема:	Моја домовина део света
Наставна јединица:	Становништво Србије
Садржај наставне јединице:	Срби, Мађари, Црногорци, Роми, њихови празници, обичаји и обележја. Остали народи: Бугари, Румуни, Хрвати...
Претходна наставна јединица:	Ми смо деца једног света
Наредна наставна јединица:	Груписање живота света
Циљ часа:	Ученици знају који народи живе у Србији: Срби, Мађари, Црногорци, Роми; који су њихови празници, обичаји и обележја; знају ко су остали народи који живе у Србији: Бугари, Румуни, Хрвати...
ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ ЧАСА	
Образовни:	Упознати ученике са различитим становништвом које живи у Србији (Срби, Мађари, Црногорци, Роми), са њиховим празницима и обичајима.
Функционални:	Оспособити ученике за препознавање различитих особености становништва нашег краја.
Васпитни:	Развити код ученика толеранцију, одговорност и поштовање према становништву које живи у нашим крајевима и њиховим различитим културама.
Тип часа:	обрада
Наставне методе:	метода рада на тексту, метода разговора, метода писаних радова
Наставна средства:	презентација ПП, задаци за групни рад, наставни листићи за домаћи рад
Облици рада:	фронтални, индивидуални, групни

Наставни објекат:	учионица
Корелација:	српски језик (рад на задацима – разумевање прочитаног, одговори на питања), музичка култура (инструменти), верска настава (празници)
Стандарди:	<p>1ПД. 1.5.1. зна које друштвене групе постоје и ко су њихови чланови.</p> <p>1 ПД.2.5.1. зна које су улоге различитих друштвених група и њихових чланова.</p> <p>1 ПД.3.5.1. разуме заједничке карактеристике друштвених група и разлике међу њима.</p> <p>1 ПД.3.5.2. разуме да се права и обавезе чланова друштвених група међусобно допуњују.</p>

ТОК ЧАСА

УВОДНИ ДЕО ЧАСА	На почетку часа понављамо знања о Републици Србији кроз одговоре на питања која су део квиза. Ученици одговарањем на питања сазнају и наставну јединицу, тј. наслов. Тачним одговором на питање ученицима се отвара по једно слово или два слова наслов. Ученици одговарају на питања док се не отвори цео наслов (Прилог 1).
<i>Емоционално-интелектуална припрема</i>	Најављујем ученицима да ћемо на часу поновити које све становништво живи на територији Србије и научити нешто о њиховим обичајима, празницима које славе, играма које воле да играју, храни.
<i>Најава наставне јединице</i>	Најављујем ученицима да ћемо на часу поновити које све становништво живи на територији Србије и научити нешто о њиховим обичајима, празницима које славе, играма које воле да играју, храни. Записујем наслов на табли, а ученици ће на крају часа добити запис за свеске.
ЦЕНТРАЛНИ ДЕО ЧАСА	Ученицима објашњавам да ће у оквиру сваке групе вођа да прочита текст који су добили, а да ће затим заједно одговарати на задата питања (Прилог 2).
<i>Групни рад</i> <i>Утицајство за рад у групи</i>	Ученици у оквиру група раде задатке, уз повремену помоћ уколико им је потребна.
<i>Рад по групама</i>	Свака група извештава о томе шта су сазнали у тексту и кроз одговоре на питања. Извештавање прати формирање табеле на табли, што је уједно и запис за свеске ученика (Прилог 3) који добијају на крају часа. Уз излагање ученици добијају и садржај осталих група на презентацији ПП.
<i>Извештавање ученика</i>	Помажем ученицима додатним питањима, уколико је потребно, како бисмо попунили табелу. Када попунимо табелу, упоређујемо карактеристике народа. Ученици својим знањем и искуством допуњавају одговоре.
<i>Синтеза</i>	Синтеза се врши кроз неколико питања на која ученици одговарају са ДА или НЕ (Прилог 4).

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА	
<i>Систематизација</i>	Систематизује се путем Наставног листића (Прилог 5).
Домаћи задатак	Ученици део листића завршавају код куће, као део домаћег задатка.

Прилог 1. ПИТАЊА ЗА КВИЗ

1. Која су обележја сваке државе? (грб, застава, химна)
2. Које је боје застава Републике Србије? (црвена, плава, бела)
3. Шта чини грб Републике Србије? (два орла са круном)
4. Како се зове химна Републике Србије и када се изводи? („Боже правде”, у свечаним тренуцима)
5. Како се зове главни град Републике Србије? (Београд)
6. Које је службено писмо у Србији? (Ћирилица)
7. Који је службени језик у Србији? (српски језик)
8. Са којим државама се граничи Република Србија? (са Бугарском, Румунијом, Мађарском, Хрватском, Босном и Херцеговином, Црном Гором, Албанијом и Македонијом)
9. Како једним именом називамо Хрвате, Румуне, Бугаре, Македонце, Албанце који живе у Србији? (националне мањине)

Прилог 2. ПИТАЊА ЗА ГРУПНИ РАД

1. ГРУПА

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питања.

СРБИ

На територији Републике Србије, поред Срба који су већинско становништво, живе и припадници других народа као што су: Црногорци, Роми, Мађари, Бугари, Румуни, Македонци... Њих називамо националне мањине. Права и обавезе су им исте као и свим становницима Србије. Срби ће вас најчешће поздравити са „Добар дан”. Празници које славе јесу Ускрс и Божић (7. јануара). Славе га уз богату трпезу. Срби славе и славу. Празник је посвећен свецу, заштитнику породице. За славу се уз храну и пиће служи и жито. Жито се служи пре свечаног ручка за покој душа свих који су славили ту славу. На прославама ће се најчешће чути звуци хармонике и фруле, уз коју ће Срби играти коло. Срби ће госта најчешће послужити гибаницом. Гибаница се прави од смесе јаја, сира, млека и кајмака у коју се умачу коре, а затим се пеку. Срби радо примају госте. Воле да се друже и забављају.

1. Којим речима ће вас поздравити Срби? _____
2. Које празнике славе Срби? _____
3. Које инструменте ћеш чути и видети на прославама Срба? _____
4. Коју игру играју Срби на прославама? _____
5. Којим јелом ће те послужити Срби на прославама? _____

2. ГРУПА

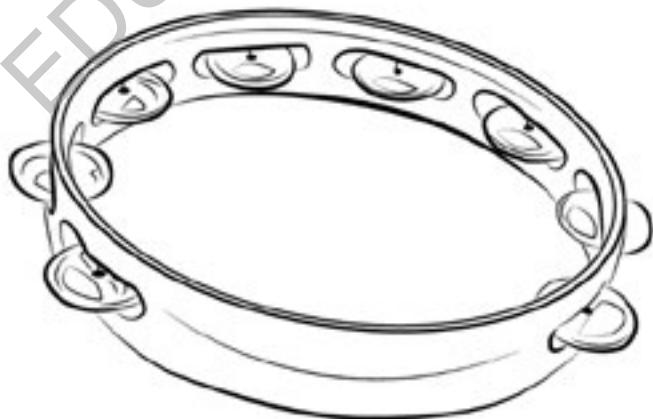
Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питања.

РОМИ

На територији Републике Србије, поред Срба који су већинско становништво, живе и припадници других народа као што су: Црногорци, Роми, Мађари, Бугари, Румуни, Македонци... Њих називамо националне мањине. Права и обавезе су им исте као и свим становницима Србије. Роми су народ који потиче из Индије, а насељавају различите делове Србије. Они ће вас најчешће поздравити са „Šukardive!” Празници које славе јесу Божић, Ускрс и Бајрам, као и слава Ђурђевдан. Уз богату трпезу дочекују госте. На прославама ћеш најчешће чути звуке виолине и дайра уз које Роми играју различите игре. Роми ће госта најчешће послужити гуском. Спремају је на различите начине, кувајући је, пекући и служећи је уз друга јела. Роми су изузетно талентовани за музiku. Воле да певају, играју и свирају. Уколико знаш Роме, сигурно ти је занимљиво да се дружиш с њима.

1. Којим речима ће вас поздравити Роми? _____
2. Које празнике славе Роми? _____
3. Које инструменте ћеш видети и чути на прославама Рома?

4. Уз које игре играју Роми? _____
5. Којим јелом ће те на прославама послужити Роми? _____

3. ГРУПА

Пажљиво прочитајте текст и одговорите на питања.

МАЂАРИ

На територији Републике Србије, поред Срба који су већинско становништво, живе и припадници других народа као што су: Црногорци, Роми, Мађари, Бугари, Румуни, Македонци... Њих називамо националне мањине. Права и обавезе су им исте као и свим становницима Србије. Мађари су народ који живи у Мађарској, а на територији Србије их је највише у Војводини. Они ће вас најчешће поздравити са „Јо парот“. Празници које славе јесу Ускрс и Божић (25. децембар). Славе га уз богату трпезу и добро расположење. На прославама ће се најчешће чути звуци виолине и цимбала – инструмента сличног металофону, уз које ће Мађари играти своју националну игру чардаш. Мађари ће госта најчешће послужити гулашом. Он се прави од три врсте меса. Када је куван, гулаш се служи уз павлаку. Мађари су народ који воли да кува разне врсте јела. Воле да једу и спремају укусна јела. Уколико не познајеш ниједног Мађара, потруди се да га упознаш и сигурно ће ти се свидети.

1. Којим речима ће вас поздравити Мађари? _____
2. Које празнике славе Мађари? _____
3. Које инструменте ћеш чути и видети на прославама Мађара?

4. Коју игру играју Мађари на прославама? _____
5. Којим јелом ће те послужити Мађари? _____

4. ГРУПА

Пажљиво прочитај текст и одговори на питања.

ЦРНОГОРЦИ

На територији Републике Србије, поред Срба који су већинско становништво, живе и припадници других народа као што су: Црногорци, Роми, Мађари, Бугари, Румуни, Македонци... Њих називамо националне мањине. Права и обавезе су им исте као и свим становницима Србије. Црногорци су народ који живи у Црној Гори, али насељавају и Србију. Они ће вас најчешће поздравити са „Добар дан“. Празници које славе јесу Ускрс и Божић. Славе га уз богату трпезу на којој ће се сигурно наћи и проја. Црногорци славе и славу. Празник је посвећен светцу, заштитнику породице. На прославама ћеш најчешће чути звуке гусли уз које ће Црногорци рецитовати епске песме о биткама и јунацима. На прославама ће заиграти игру црногорско оро. Госта ће увек послужити пршутом. Уколико не познајеш ниједног Црногорца, потруди се да га упознаш и сигурно ће ти се свидети.

1. Којим речима ће вас поздравити Црногорци? _____
2. Које празнике славе Црногорци? _____
3. Које инструменте ћеш чути и видети на прославама Црногораца?

4. Коју игру играју Црногорци на прославама? _____
5. Чиме ће те послужити Црногорци на прославама? _____

Прилог 3.

Запис на табли

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ	ПОЗДРАВ	ПРАЗНИЦИ	ИНСТРУМЕНТИ/ ИГРЕ	ЈЕЛО
Срби	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	фрула, хармоника/коло	гиданица
Роми	Šukardive	Божић, Ускрс, Бајрам, Ђурђевдан	виолина, дайре/разне игре	печена гуска
Мађари	Jó napot	Божић (25. децембар)	виолина, цимбало/чардаш	гулаш
Црногорци	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	гусле/црногорско оро	пршута

Запис за свеске

Становништво Србије

На територији Републике Србије, поред Срба који су већинско становништво, живе и припадници других народа као што су: Црногорци, Роми, Мађари, Бугари, Румуни, Македонци... Њих називамо националне мањине. Права и обавезе су им исте као и свим становницима Србије.

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ	ПОЗДРАВ	ПРАЗНИЦИ	ИНСТРУМЕНТИ/ ИГРЕ	ЈЕЛО
Срби	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	фрула, хармоника/коло	гиданица
Роми	Šukardive	Божић, Ускрс, Бајрам, Ђурђевдан	виолина, дайре/разне игре	печена гуска
Мађари	Jó napot	Божић (25. децембар)	виолина, цимбало/чардаш	гулаш
Црногорци	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	гусле/црногорско оро	пршута

Не подсмевај се онима који су различити од тебе! Становници твога краја различитим празницима, играма и јелима чине живот занимљивим и разноврснијим.

Прилог 4.

Питања за синтезу

1. Мађари воле да се веселе играјући коло. НЕ (Срби)
2. Роми ће те на прославама послужити печеном гуском. ДА
3. Инструмент који ћеш чути на прославама Црногораца јесу дайре. НЕ (гусле)
4. Срби славе Божић 25. децембра. НЕ (7. јануара)

Прилог 5.

Домаћи задатак

Становништво Србије

1. На линији упиши одговор.
Који народи поред Срба живе у Србији?

2. Заокружжи слово испред тачног одговора.
 - а) Мађари славе Бајрам.
 - б) Мађари славе Божић 7. јануара.
 - в) Мађари славе Божић 25. децембра.

3. Срби славе _____.
4. Стави слово Т код реченице која је тачна, а слово Н код реченице коју сматраш нетачном.

Македонци не живе у Србији.

На треба се подсмевати онима који су другачији од тебе. _____

Мађари не воле да једу гулаш. _____

Срби не воле да свирају хармонику. _____

Треба поштовати људе из свог окружења,
бити друг, било да су они Роми, Румуни, Мађари. _____

5. Повежи име народа са оним што му припада.

Срби

гулаш

Божић 7. јануара

Црногорци

коло

чардаш

Роми

Божић

25. децембра

гибаница

виолина и цимбал

Мађари

печена гуска

гусле

6. Пажљиво прочитај следећу реченицу:

„Људи се деле на добре и лоше,
а не према томе које су боје
и ком се Богу моле.”

Покушај да објасниш како си ти разумео/разумела ову реченицу.

ИЗГЛЕД ТАБЛЕ

СТАНОВНИШТВО СРБИЈЕ	ПОЗДРАВ	ПРАЗНИЦИ	ИНСТРУМЕНТИ/ИГРЕ	ЈЕЛО
Срби	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	фрула, хармоника/коло	гибаница
Роми	Šukardive	Божић, Ускрс, Бајрам, Ђурђевдан	виолина, даире/разне игре	печена гуска
Мађари	Jó napot	Божић (25. децембар)	виолина, цимбало/чардаш	гулаш
Црногорци	Добар дан	Божић, Ускрс, слава	гусле/ црногорско оро	пршута

Ива Јубисављевић Кајановић

Заштићена подручја у Србији ОШ „Вук Караџић”, Ниш

 Заštićena područja u Srbiji.ppt	Ива Јубисављевић Кајановић, проф. разредне наставе ОШ „Вук Караџић”, Ниш <i>ivaljubisavljevic@yahoo.com</i>
СЦЕНАРИО ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЧАСА	
Наставни предмет	природа и друштво
Наставна тема	Флора и фауна Србије
Наставна јединица	Заштићена подручја у Србији
Тип часа	један час обраде, један час утврђивања
Облици рада	фронтални, индивидуални, групни
Наставне методе	метода разговора, аудио-визуелна, учење путем открића, текст метода, илустративно-демонстративна, вербална, метода закључивања, аналитичко-синтетичка метода, метода практичних радова
Наставна средства и потребан материјал	рачунари са приступом интернету, пројектор, презентација, <i>Juijub</i> , https://learningapps.org , https://kahoot.it , материјал који су припремили ученици (слике, текстови...)
Циљеви и задаци часа	Значење појма национални паркови; уочавање, препознавање, разликовање и именовање националних паркова Србије; важне карактеристике националних паркова Србије; значење, препознавање и уочавање угрожених врста биљака и животиња у Србији; оспособљавање ученика да на основу датих садржаја надограде своје знање и закључују; подстицање на слободно изражавање, мишљење и самосталност у одлучивању; провера усвојености знања; примена знања из свакодневног живота; развијање логичког закључивања; проширивање информатичке писмености; развијање групне сарадње; развијање комуникационих вештина и критичког мишљења; развијање такмичарског духа и међусобне сарадње; мотивисање ученика на заинтересованост и константну активност; развијање креативности и маште.

Активности ученика	Разговарају о националним парковима у Србији; на основу слика повезују; на основу видео-снимака препознају; закључују на основу датих садржаја; повезују делове у целину; обележавају и препознају битне елементе; одговарају на постављена питања кроз квиз; примењују стечена знања на конкретним примерима; самостално проверавају знање кроз разне врсте апликација; примењују креативност и логичко мишљење; примењују информатичко знање; примењују комуникациску вештину; виртуелно продају своје аранжмане; самопроцењују степен усвојености садржаја; такмиче се.
Активности наставника	Припрема одговарајуће текстове, слике, графиконе...; припрема активности кроз апликације; подстиче ученике на дискусију; помаже у формулисању одговора; помаже у изради групних радова и у њиховој презентацији; подстиче и мотивише ученике на константну активност и заинтересованост; даје јасна упутства за рад на часу; покреће активности током којих су главни актери ученици; подстиче ученике у самоодлучивању; подстиче ученике на слободно, креативно изражавање; подстиче ученике на самостало стицање знања и самопроцену усвојености; подстиче вршићачко учење.
Резултати часа – исходи	Ученици ће: научити о појму национални паркови; уочити, препознати, разликовати и именовати националне паркове у Србији; научити о важним карактеристикама националних паркова у Србији; научити о значају, препознавању и уочавању угрожених врста биљака и животиња у Србији; на основу датих садржаја надоградити своје знање и закључивати; износити своја мишљења и бити самостални у одлучивању; проверавати усвојено знање; применити знања из свакодневног живота; развијати логичко закључивање; проширити информатичку писменост; развијати групну сарадњу; развијати комуникациску вештину и критичко мишљење; развијати такмичарски дух и међусобну сарадњу; развијати креативност и машту; показати већу заинтересованост и константну активност.
Корелација	од играчке до рачунара, српски језик, ликовна култура, математика, грађанско васпитање

ПРИРОДА И ДРУШТВО (ОБРАДА)

ТОК ЧАСА

ПРВА АКТИВНОСТ – РАЗОНОДА

На самом почетку часа следи задатак: од ученика се тражи да споје сличице на прави начин и препознаће о којој животној заједници је реч. Испод сличица се налази реченица коју треба допунити. Следећи слайд даје ученицима повратну информацију.

ДРУГА АКТИВНОСТ – УЧИМО ЗАЈЕДНО

Следи постепено проширивање градива које ученици усвајају и понављају. Објашњавам ученицима да постоје и другачији паркови који се зову НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ. Наводим ученике да објасне шта су по њиховом мишљењу НАЦИОНАЛНИ ПАРКОВИ. Врло брзо дошли смо до објашњења. Уследило је набрајање НАЦИОНАЛНИХ ПАРКОВА СРБИЈЕ.

Како би се ученици ближе упознали са НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОВИМА СРБИЈЕ, следе слайдови који описују њихове карактеристике. Ученици учествују у дискусији. Уколико су посетили неке од НАЦИОНАЛНИХ ПАРКОВА, говоре о њима. Најважније записујемо.

ТРЕЋА АКТИВНОСТ – РЕШИ ЗАДАТКЕ

Кликом на први линк долазимо до задатка који тражи од ученика да на географској карти Републике Србије обележе НАЦИОНАЛНЕ ПАРКОВЕ. Програм насумично бира НАЦИОНАЛНИ ПАРК и тражи од ученика да обележи поље. Ако тачно уради задатак, програм потврђује, а ако погреши, програм показује где се налази тачан одговор.

Кликом на други линк долазимо до задатка који тражи од ученика да повеже НАЦИОНАЛНЕ ПАРКОВЕ са њиховим описом. Ако ученик правилно повеже описе и називе НАЦИОНАЛНИХ ПАРКОВА, задатак ће зазеленети, а уколико погреши, они ће се зацрвенети. Следи и повратна информација.

ЧЕТВРТА АКТИВНОСТ – УЧИМО ЗАЈЕДНО

Помињемо угрожене и ретке биљке и животиње НАЦИОНАЛНИХ ПАРКОВА. Описујемо их и говоримо о њиховом значају. Најважније записујемо.

ПЕТА АКТИВНОСТ – РЕШИ ЗАДАТAK

Кликом на линк долазимо до задатка који тражи од ученика да препознају слику са називом угрожених биљака и животиња у Србији. Уколико погреше, програм их опомиње на грешку. Када распореде све биљке и животиње са њиховим називима, добијају повратну информацију за тачност решења. Након завршетка задатка враћају се на презентацију. Следећи слайд даје објашњење за следеће задатке.

ШЕСТА АКТИВНОСТ – МАТЕМАТИЧКА ЛОГИКА

Током овог дела часа уводимо математичку логику. Ученици појединачно и самостално решавају задатке представљене путем графика. Одговоре записују на папир, а затим проверавамо тачност решења путем слajда. Графикони на слайду појављују се без решења, а након одговора ученика појављује се и решење задатка.

ПРВА АКТИВНОСТ – ИГРА МЕМОРИЈА

Час започињемо игром припремљеном путем веб-алата *learningapps*. Кликом на линк следи игра МЕМОРИЈА. Задатак ученика је да повежу назив са сликом. Игра се завршава када се повежу сва поља.

ДРУГА АКТИВНОСТ – ТУРИСТИЧКА АГЕНЦИЈА

Домаћи задатак ученика био је да сакупе што више материјала везаних за националне паркове (слике, текстове...). Ученике делим у пет хетерогених група. Разговарамо о туристичким агенцијама (шта су, чиме се баве...). Следе задаци за групе.

ПРВА ГРУПА ЗАДАТКА:

- ОДРЕДИТЕ ПРЕДСТАВНИКА ГРУПЕ;
- ПРЕДСТАВНИК СВАКЕ ГРУПЕ ИЗ ПОСУДЕ ИЗВЛАЧИ ЈЕДНУ КАРТИЦУ НА КОЈОЈ ЈЕ НАЗИВ НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА СРБИЈЕ;
- СВАКА ГРУПА ФОРМИРА ТУРИСТИЧКУ АГЕНЦИЈУ (НАЗИВ АГЕНЦИЈЕ, КОЛИКО РАДНИКА ЂЕ РАДИТИ У АГЕНЦИЈИ, КОЈА СУ ЊИХОВА ЗАДУЖЕЊА...).

ДРУГА ГРУПА ЗАДАТКА:

- ОД ПРИКУПЉЕНИХ МАТЕРИЈАЛА НАПРАВИТЕ КАТАЛОГ (ТУРИСТИЧКИ АРАНЖМАН) СА СВИМ КАРАКТЕРИСТИКАМА НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА;
- ОДРЕДИТЕ ЦЕНУ ТУРИСТИЧКОГ АРАНЖМАНА КОЈИ СТЕ ИZRADIЛИ;
- ОСМИСЛИТЕ НАЧИН НА КОЈИ ЂЕТЕ ПРИВУЋИ КУПЦЕ ЗА СВОЈ АРАНЖМАН;
- ПОТРУДИТЕ СЕ ДА ОБЈАСНИТЕ КУПЦИМА:
 - ЗАШТО ЈЕ ВАШ АРАНЖМАН ИНТЕРЕСАНТАН;
 - ЗАШТО КУПЦИ БАШ ЊЕГА ТРЕБА ДА ОДАБЕРУ.

ТРЕЋА ГРУПА ЗАДАТКА:

- ИЗЛАГАЊЕ ПРЕДСТАВНИКА ГРУПА

ТРЕЋА АКТИВНОСТ – ПРОВЕРИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ

Током овог дела часа слајд води ученике на проверу знања путем квиза израђеног уз помоћ веб-алата *Kahoot*. Како би покренули квиз, објашњавам ученицима да ће интернет адресу унети у одређено поље.

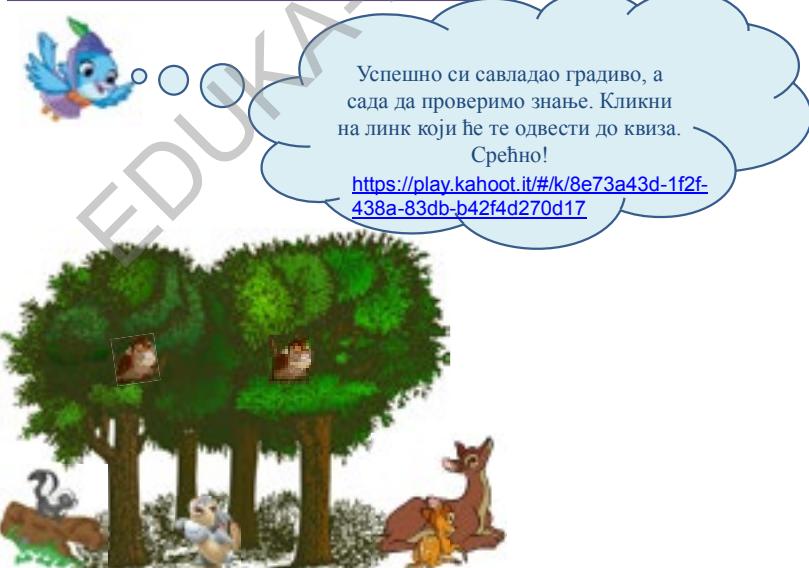
На овај начин ученици ће обновити стечена знања о НАЦИОНАЛНИМ ПАРКОВИМА. Покретањем квиза појављује се шифра за стартовање квиза коју све групе ученика уносе у одређено поље, а затим у поље уписују име групе ради идентификације. Групе, као и у претходној активности, носе назив НАЦИОНАЛНОГ ПАРКА.

Свако питање има три понуђена одговора. Питања су поткрепљена сликама, звучним и видео-садржајима. Када се питање појави на проектору, сваки понуђени одговор је означен једним геометријским обликом (круг, квадрат или троугао) уз одговарајућу боју. Питања имају временско ограничење, максимално два минута.

На монитору сваке групе приказују се поменути геометријски облици, а ученици имају задатак да кликну на геометријски облик за који мисле да носи тачан одговор. Свака група на свом уређају добија обавештење да ли је дала тачан или нетачан одговор.

Ток квиза је исти за свако питање. На крају ученици и наставник имају увид у коначне резултате квиза, али и у степен усвојености градива. Проглашавамо победнике.

Завршни део часа - Провери своје знање

Катарина Миличић, Слађана Галушка

Обновљиви извори енергије

Основна школа „Свети Сава”, Београд

Припрема за час *У земљи сунца, воде и ветра*

Школа: Основна школа „Свети Сава”, Београд

Предмет: природа и друштво

Разред: 4. Одељење: IV₄

Реализатори: Катарина Миличић, наставница, и
Слађана Галушка, библиотекарка

Време реализације: 12. април 2018.

Наставна тема: Рад, енергија, производња и потрошња

Наставна јединица: Обновљиви извори енергије

Тип часа: утврђивање

Циљ часа: Утврђивање знања о обновљивим изворима енергије кроз израду и извођење драмског текста.

Образовни задаци

- Понављање и продубљивање знања о обновљивим изворима енергије.
- Оспособљавање за самостално учење.
- Развијање креативности у литерарном, драмском и ликовном изражавању.

Функционални задаци

- Оспособљавање ученика да јасно изражавају своја размишљања у вези са значајем коришћења обновљивих извора енергије.
- Оспособљавање ученика да примењују стечена знања у новим задацима.
- Подстицање ученика на литерарно, ликовно и драмско стваралаштво.

Васпитни задаци

- Развијање свести о важности очувања животне средине коришћењем обновљивих извора енергије.
- Развијање сарадничког односа међу ученицима.
- Развијање вештина комуникације код ученика.

Наставне методе: разговор, писање, читање и рад на тексту, уметничко стварање, учење кроз игру, играње улога

Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у групи

Наставна средства: драмски текст, упутство за писање драмског текста, дечији ликовни радови, рачунар, интернет, музичке композиције

Корелација: српски језик, ликовна култура, музичка култура

Активности наставнице и библиотекарке: организују, воде разговор, усмешавају, подстичу, објашњавају, слушају, одговарају на питања ученика, бележе

одговоре, помажу ученицима у изради задатака и у извођењу представе, вреднују активности.

Активности ученика: слушају упутства, договарају се у оквиру групе и изражавају своје ставове о обновљивим изворима енергије, тј. осмишљавају драмски текст, организују сценски простор, бирају музiku, глуме, вреднују активности.

Развијање образовних стандарда

- 1ПД.1.2.1. препознаје и именује природне ресурсе.
- 1ПД.1.2.2. зна употребну вредност природних ресурса.
- 1ПД.1.2.3. разликује повољно и неповољно деловање човека по очување природе.
- 1ПД.2.2.1. разликује обновљиве и необновљиве природне ресурсе.
- 1ПД.2.2.2. разуме еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса.
- 1CJ.0.1.7. уме у кратким цртама да образложи неку своју идеју.
- 1CJ.2.3.5. језички израз прилагођава комуникативној ситуацији (формалној/неформалној).

Иновације

Час се организује као последњи час у оквиру тематске наставе којом су повезани садржаји природе и друштва, српског језика и ликовне културе. Након обраде наставне јединице *Обновљиви извори енергије* на часу природе и друштва, договорено је да се сачини драмски текст кроз који би ученици обновили и продубили знање о овој теми. Тако би они били и аутори наставног материјала који би могли да користе и други ћаци. На часу српског језика ученици су добили упутство за израду драмског текста који је припремила библиотекарка и осмислили текст по узору на роман *Алиса у земљи чуда*. Девојчица у сну путује у земљу у којој среће обновљиве изворе енергије и са њима разговара и присуствује такмичењу у стиховању. На крају се буди и својим другарима предлаже да од те приче направе текст, тј. кратку представу. Драмски комад има 10 ликова, од тога 7 који живе у необичној земљи: Сунце, Ветар, Вода, Лептир, Пчела, Дрво и Цвет. Радећи у групама, ћаци су писали стихове којима би се ови ликови представили Алиси током такмичења. На часовима ликовне културе припремили су пано, позадину луткарске представе (учионица и земља сунца, воде и ветра), и направили дводимензионалне лутке јунака. Овим повезивањем наставног садржаја остварено је интердисциплинарно учење и учење кроз игру и уметност, кроз које су ученици продубљивали знање из природе и друштва, развијали креативност у литерарном, драмском и ликовном изражавању и вештине јавног наступа.

Мотивисање ученика

Ученици су мотивисани на више начина. Роман *Алиса у земљи чуда* им се допао и за њега су писали приказе и цртали илустрације, па им се допала идеја о писању приче, тј. драмског текста, на основу романа. То што ће глумити у представи коју сами припреме јесте други важан елемент. Промоција активности са часова кроз постављање драмског текста, чији су аутори, и фотографија са часова на сајт школе, као и израда прилога за школски лист, додатно су мотивисали децу за рад.

Извори информација коришћени за припрему и реализацију часа

1. Сања Благданић, Зорица Ковачевић, Славица Јовић и Милутин Тадић, *Природа и друштво за чећврти разред*, БИГЗ, Београд, 2016.
2. Бранка Матијевић и Љиљана Вдовић, *Приручник за учићеље Природа и друштво за чећврти разред основне школе*, Едука, Београд, 2016,
<https://www.eduka.rs/upload/document/planovi%20i%20prirucnici/4%20razred/priroda%20i%20drustvo/Vdovic/Prirucnik.pdf>.

ТОК НАСТАВЕ

І Уводни део часа (5 минута)

Наставница тражи да неко од ученика подсети другове на активности са претходних часова у вези са тематском наставом *Обновљиви извори енергије*. Ученици кажу да су на часу природе и друштва учили о обновљивим изворима енергије. На часовима српског језика су осмислили радњу драмског текста *Алиса у земљи сунца, воде и ветра* и написали већи део (почетне сцене, стихове које говоре становници земље обновљивих извора и Алиса на такмичењу у стиховању и завршну сцену). На часовима ликовне културе направили су пано и ликове за луткарско позориште.

Наставница најављује циљ часа – завршетак драмског текста и извођење представе. Пита да ли су сви поставили лутке на штапове и ученици кажу да јесу. Наставница пита два ученика задужена за избор музике да ли су пронашли композиције којима ће започети и завршити се представа, и они кажу да јесу.

ІІ Главни део часа (35 минута)

1. Ученици разговарају са наставницом и библиотекарком о садржају драмског текста који треба да напишу. То је дијалог између Алисе и становника земље сунца, воде и ветра кроз који ћаци треба да покажу шта су научили о обновљивим изворима енергије.
2. Практичан рад. Ученици су подељени у шест група. Наставница даје инструкције да ћаци одреде ко ће у групи записсвати и ко ће извештавати након израде задатка. Ученици добијају штампани текст комада израђеног на претходним часовима. Он садржи сцене у ученици и кад Алиса заспи и стигне у необичну земљу, сцену са такмичења и последњу сцену када се Алиса пробуди. Наставница задаје задатке:

– Групе Сунце1, Ветар1 и Вода1: напишите две или три реченице о сунцу, ветру и води као обновљивим изворима у првом лицу. Сунце треба и да опише Алиси каква је земља у којој се нашла. Смислите и питања која би ови ликови поставили Алиси, а у вези са начином њиховог коришћења за добијање електричне енергије.

– Групе Сунце2, Ветар2 и Вода2: напишите две или три реченице о марама сунца, ветра и воде као обновљивих извора у првом лицу. У форми питања и одговора напишите зашто је пожељна употреба обновљивих извора и зашто је потребно смањити коришћење необновљивих.

3. Ученици раде задатке 5–7 минута, користећи упутство за израду драмског текста. Затим читају реченице које су написали.

Група Сунце1: Ја сам Сунце, а ово је земља у којој сви живе у слози и хармонији. Људи користе моју снагу да добију енергију. Биљке користе моју топлоту и стварају храну коју користе животиње и људи. Много дана обасјавам овај свет и људи на кровове кућа постављају соларне плоче. Питање за Алису: Знаш ли чemu служе соларне плоче?

Група Ветар1: Моја је снага у кретању ваздуха. Ту снагу користе људи да направе електричну енергију. Питање за Алису: Да ли знаш шта је ветропарк?

Група Вода1: Ја сам вода, могу бити и река и океан и језеро и бара. Људи користе моју снагу тако што граде воденице и у њима мељу жито. На неким рекама праве хидроцентрале за добијање електричне енергије. Питање за Алису: Знаш ли како се добија електрична енергија у хидроцентрали?

Група Сунце2: Ноћу нестајем и соларне плоче не могу да раде.

Питање – Алиса: Зашто је важно користити сунце, воду и ветар као изворе енергије? Одговор – Сунце: Ми смо извори обновљиве енергије и за нас кажу и да смо чисти извори. То значи да врло мало загађујемо природу.

Група Ветар2: Ветроелектране праве велику буку која смета биљкама и животињама.

Питање: Каква је разлика у коришћењу обновљивих и необновљивих извора?

Одговор: Мање се загађује природа кад се користе обновљиви извори, него када се сагоревају угљ или нафта. Зато је пожељно да се користе обновљиви извори енергије уместо необновљивих кад год је могуће.

Група Вода2: Кад се граде хидроелектране, онда се праве вештачка језера, а она могу да потопе део тла и тако униште станишта биљака и животиња. Неке рибе које се крећу реком због размножавања то не могу више да чине због брана.

Питање: Зашто треба више користити обновљиве изворе енергије? Одговор: Зато што се тако мање загађује околина и тако људи брину о очувању природе.

Ђаци уз помоћ наставнице и библиотекарке формирају коначни облик драмског текста.

4. Избор музике – Ученици задужени за избор музике проналазе на интернету четири композиције које су одабрали и сви заједно слушају почетни део. Ученици бирају следеће две као песме за представу:

„Ал’ је леп овај свет”, <https://www.youtube.com/watch?v=x02qXBoWzUM>,
„Лептирићу, шаренићу”, https://www.youtube.com/watch?v=7P1g2N_DOHw.

5. Извођење луткарске представе – На претходним часовима су подељене улоге. Неки ученици су показали креативност у изради ликовних радова, неки у састављању стихова, а они који најбоље говоре и воле да глуме добили су улоге. Остали су публика. Ученици постављају паное, сцену за луткарску представу, на таблу. Узимају лутке и стају пред таблу. Наставница пушта музику. Изводи се представа.

III Завршни део часа (5 минута)

Наставница и библиотекарка позивају ученике да изнесу утиске са овог часа и часова тематске наставе. Ученици кажу да је било занимљиво и лако састављати дијалог о обновљивим изворима енергије и припремати представу, као и то што су на овај начин утврђивали градиво из природе и друштва и повезивали га са другим предметима. Једини тежи задатак било је смишљање питања и одговора. Много им се свидело састављање стихова и припрема сценографије за представу, а највише сама представа када су и говорили стихове и остали део текста и користили лутке у свом малом позоришту. Већина сматра да су се добро слагали током рада у групи, свако се трудио да што боље уради свој део задатка и сви су једнако допринели припремама и извођењу представе. Волели би да и неку другу тему обраде на сличан начин.

Наставница и библиотекарка похваљују ученике за добро урађене задатке, креативност и целокупни рад на часу.

Наставница и библиотекарка су оцениле активности тематске наставе као веома успешне. Наставни материјал настао током припреме и реализације часова постављен је на школски сајт на страни *Школска библиотека, Насавни материјал*, <http://www.ossvetisavabg.edu.rs/index.php/skolska-biblioteka/nastavni-materijal>.

На темељима прошлости градимо будућност

Тема пројекта	НА ТЕМЕЉИМА ПРОШЛОСТИ ГРАДИМО БУДУЋНОСТ			
Време реализације пројекта	Према оперативном плану учитеља.			
Носиоци активности	ученици, ученик старијег разреда, родитељи, учитељ			
Методе рада	дијалошка метода, метода пратичног рада, хеуристичка, демонстративна, драматизација			
Материјално-техничка основа	презентација ППТ, листић за евалуацију, пано, ученички радови, ЦД			
Начин праћења и евалуација	посматрање, бележење, дискусија, фотографисање			
Циљ пројекта	Очување културне баштине, неговање традиције, упознање са животом, радом и делом Вука Каракића. Приближити време и начин живота некада – израда етно-кутка. Израда речника, приказ обичаја уз помоћ лутака, бележење старих имена и легенди белопаланачког краја. Заједничка радионица родитеља, ученика и учитеља – израда лутака нашег краја.			
Исходи по предметима				
Српски језик	Природа и друштво	Народна традиција	Ликовна култура	
Ученици ће да: <ul style="list-style-type: none">– усвајају и изграђују знање, примењују и размењују стечено знање;– науче како да уче и да користе свој ум;– идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење;– раде ефикасно са другима као чланови тима и групе;– одговорно и ефикасно управљају собом и својим активностима;– прикупљају, анализирају, организују и критички процењују информације;– пажљиво и културно слушају саговорнике.	Ученици ће да: <ul style="list-style-type: none">– упознају живот и рад, обичаје, говор, као и предмете које су људи нашег краја користили у прошлости.	Ученици ће да: <ul style="list-style-type: none">– упознају обичаје, стара имена, именовање и коришћење старих употребних предмета.	Ученици ће да: <ul style="list-style-type: none">– материјалом и техником по избору израде лутке и ношњу белопаланачког краја.	

Активности	Наставника	Ученика
Припрема ученика за тему	<p>Загонетна личност (међувршњачка подршка):</p> <p>Ученик старијег разреда биће загонетна личност (Вук Каракић) – наратор, који ће говорити о свом животу и раду. Водиће нас кроз време.</p> <p>Иза паравана, у углу учионице је загонетна личност, која се обраћа ученицима и уводи у час тако што говори о свом животу (детињству). Загонетна личност је у ношњи Вука Каракића (Прилог 1) (У позадини се чује лагана музика – фрула, гусле). Након откривања личности и упознавања са животом и радом, учитељ саопштава ученицима да ће они наставити дело Вука кроз следеће задатке.</p>	Ученици имају задатак да погоде о којој личности је реч. Слушају наратора, размишљају, анализирају, постављају питања и дају усмене одговоре.
Разлагање теме на подтеме	<p>Учитељ предлаже подтеме које са ученицима анализира.</p> <p>Подтеме су следеће:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Речник нашег краја – Легенде о местима нашег краја – Стара имена – Лутке у ношњи нашег краја – Сакупљање стarih употребних предмета – етно-кутак 	<p>Слушају наставникоvo излагање.</p> <p>Дају одговоре на питања.</p> <p>Слушају одговоре другова.</p> <p>Анализирају дате одговоре.</p>
Формирање стваралачких група	<p>Формира групе:</p> <p>Групе су формиране тако што су из шајкаче извлачили цедуљице са исписаним називима подтема.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. группа: Стара имена 2. группа: Речник нашег краја 3. группа: Легенде о местима нашег краја 4. группа: Сакупљање стarih употребних предмета – етно-кутак 5. группа: Лутке у ношњи нашег краја 	Ученици насумично извлаче листиће и формирају групе. У групама се деле улоге. Бирају представника групе.
Припрема материјала за истраживачки рад	Наставник даје упутства, савете и сугестије за истраживачки рад по групама.	

Истраживачки задатак	<p>1. група: Бележити стара имена и занимљивости везане за поједине особе са тим именима.</p> <p>2. група: У разговору са старијим мештанима бележити архаичне речи.</p> <p>3. група: У разговору са старијим мештанима бележити легенде о местима нашег краја, користити литературу Градске библиотеке и Завичајног музеја.</p> <p>4. група: Прикупљати старе употребне предмете за наш етно-кутак уз објашњење на мене.</p> <p>5. група: Ученици уз помоћ родитеља прикупљају клашњено и пртено платно како би сашили народну ношњу нашег краја у коју би обукли лутке које су пре тога направили.</p> <p>Помаже групама у састављању плана рада и даје им савете и сугестије за рад.</p> <p>Слуша презентовање радова.</p> <p>Прати како ученици по групама анализирају и вреднују рад других група.</p> <p>Даје своје мишљење о раду и резултатима рада.</p>	<p>Упознају се са групним задатком.</p> <p>Праве план рада на нивоу групе.</p> <p>Припремају групну презентацију.</p> <p>Презентују.</p> <p>Слушају друге групе.</p> <p>Анализирају свој рад и рад других група.</p>
Пројектни задатак	<p>Задаје пројектни задатак по групама</p> <p>Први пројектни задатак за:</p> <p>1. групу: Сваки члан групе има задатак да пита и забележи стара имена карактеристична за наше место. Након што су сакупили материјал, чланови групе праве презентацију.</p> <p>2. групу: Сваки члан групе има задатак да пита и забележи старе речи. Да се речи не би понављале, подељене су по азбучном реду. Након што сакупе материјал, праве заједнички речник.</p> <p>3. групу: Сваки члан групе има задатак да пита и забележи легенде белопаланачког краја. Након што сакупе материјал, чланови групе израђују пано.</p>	<p>Слушају наставника који задаје пројектне задатке.</p> <p>Траже додатна упутства.</p> <p>На нивоу групе се договарају о динамици рада у прикупљању материјала и припреми групне презентације, паноа, етно-кутка, речника и лутака.</p> <p>Припремају презентацију.</p>

	<p>4. групу: Сваки члан групе има задатак да прикупи и забележи намену старих употребних предмета. Заједнички задатак је израда етно-кутка.</p> <p>5. групу: Чланови су подељени у парове. Једни израђују ношње, други лутке, уз помоћ родитеља. Заједничко презентовање – лутке и обичаји нашег краја.</p>	
Презентовање радова	<p>Организација и припрема приредбе свих група – одељењска приредба „Посело“. (Сав прикупљени и израђени материјал користити за реализацију приредбе.)</p>	Уче текст, уређују сцену, глуме, певају и играју. Размена утисака.

Анкетни листић за евалуацију

Како ти се допао овакав начин учења?

Шта вам је било најзанимљивије?

У групи сам се осећао/осећала

изврсно добро не

Задовољан/задовољна сам личним доприносом у раду групе.

да не

Подржавао/подржавала сам предлоге других.

да не

Пројекат је остварио моја очекивања.

да не

Могу и даље радити на тој теми.

да не

На којој бих теми могао/могла радити у будућности

Прилог 1

1. корак: Још као дете научио сам тако лепо читати и писати да се чак не сећам кад сам био неписмен. Први ми је учитељ био мој рођак Јефта Савић. Тек много касније добио сам буквар, који сам много волео.

2. корак: Образовање сам наставио у једној школи, коју сам због болести напустио. Мој отац почека два-три месеца, па ме посла у другу школу — у манастир. Како ме у манастиру нису учили, него терали да чувам стоку, отац ме врати кући.

3. корак: Ипак, нисам заборављао оно што сам научио. Понављао сам, читao понешто ново, јер ми је отац купио и друге књиге. Моју мајку је бринуло само то што сам остао мали према својим годинама; али ју је тешила пословица: Дукат је мали новац, али вриједи више од талијера.

4. корак: Желео сам да се упишем у гимназију, али сам са 19 година био престар. Кад је Доситеј отворио Велику школу у Београду, постао сам њен ћак.

5. корак: Рођен сам у Тршићу близу Лознице, од оца Стевана и мајке Јегде, у породици у којој су деца умирала. По народном обичају, добио сам име Вук како ми вештице и духови не би наудили.

6. корак: Ја сам Вук Стевановић Каракић.

Међед, свиња и лисица

Редни број: 70.	Наставна јединица: Међед, свиња и лисица – у улози ликова из обрађеног текста	Тип часа: систематизација
<p>Циљеви и задаци часа:</p> <p>Служење књижевним језиком у различитим видовима његове усмене и писмене употребе и у различитим комуникационим ситуацијама (улога говорника, глумца, слушаоца, гледаоца, саговорника и читаоца).</p> <p>Образовни, функционални и васпитни задаци: развијање способности доживљавања и вредновања уметничког дела кроз драмско приказивање садржине обрађеног текста у оригиналној форми дописане драме – увода, која садржи елементе стечених знања из књижевности, граматике и правописа. Проширивање стечених знања. Уочавање карактеристика књижевних врста, описивање и развијање способности самосталне карактеризације ликова, предмета и појава применом придева, деминутива и аугментатива у прочитаној и изведененој драми (поступци и понашања, карактерне особине). Подстицање ученика на самостално језичко, литературно и сценско стваралаштво. Развијање говорне културе, богаћење речника и развијање позитивних етичких вредности и естетског укуса ученика.</p>		
<p>Стандарди постигнућа:</p> <p>1CJ.1.2.1. влада основном техником читања ћириличког и латиничког текста.</p> <p>1CJ.1.2.2. одговара на једноставна питања у вези са текстом, проналазећи информације експлицитно исказане у једној реченици, пасусу, или у једноставној табели (ко, шта, где, када, колико и сл.).</p> <p>1CJ.1.2.5. одређује основну тему текста.</p> <p>1CJ.2.2.3. раздваја битне од небитних информација; одређује след догађаја у тексту.</p> <p>1CJ.2.2.8. износи свој став о садржају текста и образлаже зашто му се допада/ не допада, због чега му је занимљив/незанимљив; да ли се слаже/не слаже са поступцима ликова.</p> <p>1CJ.3.2.1. изводи сложеније закључке на основу текста, обједињујући информације из различитих делова дужег текста.</p> <p>1CJ.3.2.4. изводи сложеније закључке на основу текста и издваја делове текста који их поткрепљују; резимира наративни текст.</p>		
<p>Наставне методе: дијалошка, текстуална метода, метода писаних радова</p> <p>Наставна средства: презентације ППТ (кулиса, анализа), подсетник у форми штампаног материјала – са вежбама и примерима</p> <p>Облици рада: фронтални, групни, индивидуални, рад у пару</p>		

Кључни појмови: поезија, проза, драма, књижевност, бајка, басна, придеви, скраћенице, умањенице, увећано значење речи

Корелација: са осталим садржајима из књижевности, познавања природе и друштва

ТОК ЧАСА

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Направићемо кратак осврт на књижевно дело „Међед, свиња и лисица“:

На паноу су представљени медвед, свиња и лисица ([Прилог 1](#)).

Учитељ усмерава дијалог питањима (Ко су јунаци приче? Где те животиње живе? Ко се стара о исхрани дивљих животиња?) ка закључку да се животиње у дивљини саме боре за опстанак.

- Који посао је ујединио јунаке ове приче?
- Да ли је посао окончан са успехом?
- Да ли је подела зарађеног била праведна? Да ли је правда ипак победила?
- Од велике важности је да кажете своје мишљење о томе, који је разлог удрживања и заједничког рада јунака.

Након изнетих мишљења ученика, учитељ најављује:

- Своје мишљење имају и јунаци наше позоришне представе.

На сцену излазе глумци који су раније и засебно од ученика именованих као публика савладали своје улоге. Када се глумци припреме на импровизованој сцени, учитељ напомиње да смо досад, радећи на текстовима, мењали радњу краја, односно дела приче или дописивали део после краја приче, а да ћемо сада глумом доћарати оно што може претходити почетку приче.

- Извођење драмског приказа ([Прилог 2](#)), уз стикере на одећи ученика уместо костима ([Прилог 3](#)), и уз презентацију ППТ ([Прилог 4](#)) уместо сценографије.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Одговарање ученика, након представе, на питања учитеља о најекспресивијим деловима у представи – доводећи одговоре у везу са карактеризацијом главних јунака, о мотивима њиховог удрживања, о њиховим исказима у драми и о етичкој страни њихових поступака у књижевном тексту.

Најава циља, запис у свесци и договор о раду на часу.

- Која све знања морамо имати за разумевање ове драме?

Подела писаног материјала и емитовање презентације ППТ, уз дијалог, давање упутства за праћење писаног материјала, рад у њему и упутства за будуће коришћење.

Ученици ће радити индивидуално, обележавањем истицати битне делове у писаном материјалу, означавати делове намењене проширувању знања и давати одговоре и примере.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Разговор о (овде недостајућим или на симболичком нивоу сведеним) елементима сценског приказа: реквизити, костим, сценографија, музика и звучни ефекти. Предлози ученика за будућа сценска решења.

EDUKA-PORTAL

КОМБИНОВАНА ОДЕЉЕЊА

EDUKA-PORTAL

EDUKA-PORTAL

Драгана Димитријевић

Сабирање, редослед извођења рачунских операција

ОШ „Васа Пелагић”, Падеж – подручно одељење у Крвавици

Датум одржавања часа: 20. април 2018. год.

Разреди: први и трећи

Наставни предмет: **математика**

Час по реду: 143.

Разред:	I	III
Наставна тема:	IV Природни бројеви до 100 в) Прва стотина	I Блок бројева до 1000
Наставна јединица:	Сабирање	Редослед извођења рачунских операција
Тип часа:	вежбање	вежбање
Образовни стандарди/исходи:	Сабира двоцифрен и једноцифрен број без прелаза десетице. Решава текстуалне задатке са једном или са две операције. Правилно користе израз „за толико већи“.	Познаје функцију заграда. Зна и примењује редослед извођења рачунских операција. Зна да израчуна вредност бројевног израза са више операција.
Облици рада:	фронтални рад, индивидуални, групни рад, рад у пару	
Наставне методе:	разговор, самосталан рад, игра	
Наставна средства:	дигитална учионица, реченице, наставни листићи, квиз презентација	
Место реализације:	учионица	
Корелација:	физичко васпитање – Ходање и трчање математика – Мерење и мере	

ТОК ЧАСА

Уводни део трајање око 5 минута

Формирање мешовитих парова – по један ученик из оба разреда. Парови се формирају тако што првац траже међу трећацима ученика који има број који представља резултат збира са њиховог листића. Нпр. $22 + 5 \rightarrow 27$.

Радом у пару ученици у датој реченици треба да открију број. За тачно решење добијају сличицу веселог броја.

- пар: Добро **је да** нисмо ништа разбили.
- пар: Зашто ју че **ти** Ристи ниси дао лопту?
- пар: Милош**е, с тобом** ће ићи Горан!
- пар: Смири **се да** могу да чујем песму.
- пар: Стижемо**о, само** да узмемо лопту!
- пар: Обуци се Рађе, **ветар** јако дува!
- пар: Код Наде **се** треба пријавити.

Када сви заврше, ученици читају реченице и одговоре, а њихово излагање прати слика у дигиталној учионици.

Истицање циља часа.

🕒 Главни део трајање око 30 минута

I разред	III разред																																										
<p>– Ученици првог разреда такмиче се у брзом сабирању двоцифреног и једноцифреног броја. За сва тачна решења добијају браво, при чему најбржи решаваоци такође са свим тачним решењима освајају једно од прва три места.</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>$20 + 3 =$</td> <td>$84 + 5 =$</td> </tr> <tr> <td>$80 + 8 =$</td> <td>$31 + 7 =$</td> </tr> <tr> <td>$50 + 1 =$</td> <td>$44 + 3 =$</td> </tr> <tr> <td>$70 + 6 =$</td> <td>$62 + 1 =$</td> </tr> <tr> <td>$60 + 2 =$</td> <td>$53 + 2 =$</td> </tr> </table> <p>– Након тога прваци решавају задатке са наставног листића.</p> <p>1. Попуни табелу.</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">$+ 6$</td> <td style="text-align: center;">$+ 3$</td> <td style="text-align: center;">$+ 2$</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">42</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">40</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">77</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">31</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">86</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">56</td> </tr> <tr> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">50</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">65</td> <td style="border: 1px solid black; padding: 2px;">64</td> </tr> </table> <p>2. Ако тачно решиши све задатке, добићеш једну лепу реч.</p> <p>Број 42 увећај за 6. Који је број за 8 већи од 31? Броју 52 додај 7. Који је број за 3 већи од 61? Који број има 7 десетица и 8 јединица? Један сабирац је 53, а други 5. Колики је збир? _____</p> <table style="margin-left: auto; margin-right: auto; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 2px;">39</td> <td style="padding: 2px;">93</td> <td style="padding: 2px;">64</td> <td style="padding: 2px;">58</td> <td style="padding: 2px;">48</td> <td style="padding: 2px;">78</td> <td style="padding: 2px;">47</td> <td style="padding: 2px;">80</td> <td style="padding: 2px;">59</td> <td style="padding: 2px;">63</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">А</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">М</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">О</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">Т</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">Р</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">С</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">Б</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">К</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">Д</td> <td style="padding: 2px; background-color: #e0e0e0;">Е</td> </tr> </table> <p>— _____ — _____ — _____ — _____ — _____ — _____ — _____ — _____ — _____</p> <p>3. Израчунај вредност израза.</p> <ol style="list-style-type: none"> $(101 + 99) : 100 \cdot 25 + 17$ $1000 - (675 - 3 \cdot 125) : 10$ <p>4. Одреди вредност датих израза па одреди који од њих има највећу, а који најмању вредност.</p> <ol style="list-style-type: none"> $(360 - 288) : 9 - 7$ $(360 - 288) : (9 - 7)$ $360 - 288 : 9 - 7$ $360 - 288 : (9 - 7)$ <p>5. Стави заграде тако да добијеш тачну једнакост.</p> $24 : 2 \cdot 3 + 6 = 10$ $24 : 2 \cdot 3 + 6 = 2$ <p>Додатни задаци за ученике који брже напредују:</p> <p>6. Користећи бројеве 5, 7, 8, 10 и 75, рачунске операције по избору и заграде ако је потребно, запиши и реши израз чија је вредност 126.</p>	$20 + 3 =$	$84 + 5 =$	$80 + 8 =$	$31 + 7 =$	$50 + 1 =$	$44 + 3 =$	$70 + 6 =$	$62 + 1 =$	$60 + 2 =$	$53 + 2 =$	$+ 6$	$+ 3$	$+ 2$	42	40	77	31	86	56	50	65	64	39	93	64	58	48	78	47	80	59	63	А	М	О	Т	Р	С	Б	К	Д	Е	<p>– Трећаци решавају задатке са наставног листића.</p> <p>1. Израчунај вредност израза.</p> <ol style="list-style-type: none"> $(101 + 99) : 100 \cdot 25 + 17$ $1000 - (675 - 3 \cdot 125) : 10$ <p>2. Одреди вредност датих израза па одреди који од њих има највећу, а који најмању вредност.</p> <ol style="list-style-type: none"> $(360 - 288) : 9 - 7$ $(360 - 288) : (9 - 7)$ $360 - 288 : 9 - 7$ $360 - 288 : (9 - 7)$ <p>3. Стави заграде тако да добијеш тачну једнакост.</p> $24 : 2 \cdot 3 + 6 = 10$ $24 : 2 \cdot 3 + 6 = 2$ <p>Додатни задаци за ученике који брже напредују:</p> <p>4. Користећи бројеве 5, 7, 8, 10 и 75, рачунске операције по избору и заграде ако је потребно, запиши и реши израз чија је вредност 126.</p>
$20 + 3 =$	$84 + 5 =$																																										
$80 + 8 =$	$31 + 7 =$																																										
$50 + 1 =$	$44 + 3 =$																																										
$70 + 6 =$	$62 + 1 =$																																										
$60 + 2 =$	$53 + 2 =$																																										
$+ 6$	$+ 3$	$+ 2$																																									
42	40	77																																									
31	86	56																																									
50	65	64																																									
39	93	64	58	48	78	47	80	59	63																																		
А	М	О	Т	Р	С	Б	К	Д	Е																																		

3. Андријана је имала 20 цветова. Од друга је добила још 3. Колико цветова сада има Андријана?

одговор: _____

4. Страхиња је скочио 61 см, а Андрија 7 см дуже од њега. Колико је дуг Андријин скок?

одговор: _____

5. Татјана има 50 динара, Теа 30 динара, а Андреа 9. Колико динара имају све девојчице заједно?

одговор: _____

Додатни задаци за ученике који брже напредују:

6. Број 60 увећај за збир бројева 5 и 2.

7. Који је број за 3 већи од збира бројева 72 и 4? _____

- 8.* Када је Каћа поклонила Јовани 6 балона, а Лени 3, остало јој је 20 балона? Колико балона је Каћа имала на почетку?

одговор: _____

- Повратна информација

- Индивидуално решавање квиза у дигиталној учионици

1. задатак

Коју рачунску операцију треба прво обавити у датом изразу?

$$57 + 96 - 40 : 5 \cdot 2$$

оцена 5

оцена 4

оцена 3

оцена 2

крећемо

A: сабирање

B: одузимање

B: дељење

C: множење

<p>2. задатак</p> <p>Којим редом треба обављати рачунске операције у датом изразу?</p> $6 \cdot (97 - 31) : 2 + 55$ <p>ТАЧНО !</p> <p>A: множење, одузимање, дељење, сабирање B: множење, дељење, одузимање, сабирање C: одузимање, сабирање, множење, дељење D: одузимање, множење, дељење, сабирање</p> <p>ОТВОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● оцена 5 ● оцена 4 ● оцена 3 ● оцена 2 ● крећемо 	<p>3. задатак</p> <p>Колика је вредност израза?</p> $7 + 2 \cdot 5 - 3$ <p>ТАЧНО !</p> <p>A: 14 B: 18 C: 42 D: 11</p> <p>ОТВОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● оцена 5 ● оцена 4 ● оцена 3 ● оцена 2 ● крећемо
<p>4. задатак</p> <p>Где треба поставити заграде да би вредност израза била 2?</p> <p>ТАЧНО !</p> <p>A: $30 : (2 + 4 - 3) = 2$ B: $30 : (2 + 4) - 3 = 2$ C: $30 : 2 + (4 - 3) = 2$ D: $(30 : 2 + 4) - 3 = 2$</p> <p>ОТВОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● оцена 5 ● оцена 4 ● оцена 3 ● оцена 2 ● крећемо 	<p>5. задатак</p> <p>Које рачунске операције треба да се нађу редом уместо звездица да би добили тачну једнакост?</p> $12 * 4 * 3 * 2 = 10$ <p>ТАЧНО !</p> <p>A: + . - . B: + - . . C: - + . . D: - . + +</p> <p>ОТВОДИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● оцена 5 ● оцена 4 ● оцена 3 ● оцена 2 ● крећемо

Завршни део трајање око 10 минута

Игра „Штафетно рачунање”

Ученици подељени у две екипе (у обе екипе има ученика оба разреда) стану у колоне испред табле. На табли су постављени плакати са истим бројем задатака (који се поклапа са бројем ученика). Испред првог у колони повуче се црта кремом. Првом ученику у свакој колони да се фломастер, на знак учитеља ученик истрчава испред табле и решава први задатак, кад га реши, брзо хода назад и предаје фломастер другу који је на реду, који не сме да пређе линију док не добије кредиту. На крају игре деца заједно са учитељем контролишу решења, а победник је екипа која је прва све тачни решила. Уколико је екипа прва урадила све задатке, али нису сви тачни, онда је победник противничка екипа.

1. екипа

$$89 - 24 \cdot 2 =$$

$$42 + 6 =$$

$$91 : (31 - 24) =$$

$$70 + 3 =$$

$$4 \cdot (8 + 7) =$$

$$63 + 6 =$$

$$39 + 45 : 3 =$$

2. екипа

$$67 - 15 \cdot 2 =$$

$$51 + 5 =$$

$$72 : (54 - 48) =$$

$$80 + 2 =$$

$$6 \cdot (4 + 9) =$$

$$36 + 3 =$$

$$28 + 56 : 4 =$$

Домаћи: 3. разред – радна свеска 169. страна.

Драгана Димитријевић

Играмо се речима (синоними, хомоними, антоними). Богатимо свој речник

ОШ „Васа Пелагић”, Падеж – подручно одељење у Крвавици

Датум одржавања часа: 19. октобар 2016. год.

Разреди: други и четврти

Наставни предмет: **српски језик**

Час по реду: 35.

Разред:	II	IV
Наставна тема:	III Језичка култура	III Језичка култура
Наставна јединица:	Играмо се речима (синоними, хомоними, антоними)	Богатимо свој речник
Тип часа:	обрада	обрада
Образовни стандарди/исходи:	Уочава, разликује и користи исто, слично и супротно значење речи у говору и писању.	1CJ.1.4.4. препознаје антонимију. 1CJ.2.4.8. препознаје синонимију. Препознаје хомониме.
Облици рада:	фронтални рад, индивидуални, групни рад, рад у пару	
Наставне методе:	разговор, демонстрација, самосталан рад, игра	
Наставна средства:	дигитална учионица, наставни листић, укрштеница, картице са словима, речима и реченицама	
Место реализације:	учионица	
Корелација:	/	/

ТОК ЧАСА

⌚ Уводни део трајање око 5 минута

Сваки ученик добија картице са словима. Слагањем слова добија се реч. Сваки ученик има своју реч. Када сложи реч, пише је у одговарајуће поље на табли на основу упутства наставника.

Исто или слично значење речи	Супротно значење речи	Различито значење истих речи
говорити причати казивати питати	корисно – штетно	купити
васпитан културан пристојан	сунчано – тмурно	мишић
	присутан – одсутан	

🕒 Главни део трајање око 30 минута

1. корак

Ученици уз помоћ наставника закључују зашто су речи написане једанаке на овај начин. Наставник објашњава сваку врсту речи уз навођење одговарајућих реченица за речи које имају више значења.

Сви ученици лепе у свеску листић са примерима и објашњењем.

Слично значење речи

Речи које се различито пишу, а исто или слично значе:

- ▶ ученик, ћак, школарац;
- ▶ радостан, весео, срећан;
- ▶ говорити, причати, казивати, саопштити, рећи, питати.

Супротно значење речи

штетно – корисно

бистро – мутно

сунчано – тмурно

мало – много

Различито значење истих речи

Речи које се исто пишу, а различито значе:

мишић

Маци је умакао **мишић**.

Бане **Мишић** је мој друг.

Мишић ће бити јак ако вежбамо.

купити

Маја је **купила** јакну.

Мама је **купила** веш са жиџе.

2. корак

Ученици извлаче картице са речима, а затим праве групе где све речи имају исто или слично значење.

- **јести, кусати, грицкати, жвакати;**
- **интелигентан, мудар, паметан;**
- **вредан, радан, марљив;**

■ ведра, весела, радосна, раздрагана, расположена.

3. корак

Ученици извлаче картице са речима, а затим праве парове где речи имају супротно значење (у игри учествује и наставник).

причати – ћутати

сит – гладан

врлина – мана

љубав – мржња

чистити – прљати

нежан – груб

тишина – дука

свитање – сумрак

4. корак

Ученици извлаче картице са речима. Они који имају исте речи праве групу (пар). Сваки члан групе (пара) смишља реченицу у којој ће употребити дату реч, али тако да та реч сваки пут има друго значење. Чланови групе (пара) се договарају. Ако је потребно, наставник помаже.

- **коса – 3 пута** (deo тела, име, алатка)
- **лак – 2 пута** (врста тежине, средство за нокте)
- **град – 2 пута** (насеље, падавина)
- **куца – 2 пута** (животиња, глагол куцати)
- **лети – 2 пута** (годишње доба, глагол летети)
- **јела – 3 пута** (билька, име или глагол јести)
- **месец – 2 пута** (небеско тело, део године)

5. корак

Ученици су подељени у парове (по један ученик из оба разреда). Сваки пар добија картицу са реченицом у којој треба да нађе речи које имају слично значење или супротно значење или исте речи са различитим значењем.

Гласно читање реченица и представљање речи одељењу.

Куче воли да **једе** месо, али и да **глође** кост.

Ја живим у **стану**, а мој друг у **кући**.

Док један **говори**, остали треба да **ћуте**.

Ко **високо** лети **ниско** пада.

Дубока вода је **бистра**, а **плитка** мутна.

Дању **госпођа**, ноћу **слушкиња**.

Данашња **дуга** је необично **дуга**.

Једног **маја** родила се **Maja**.

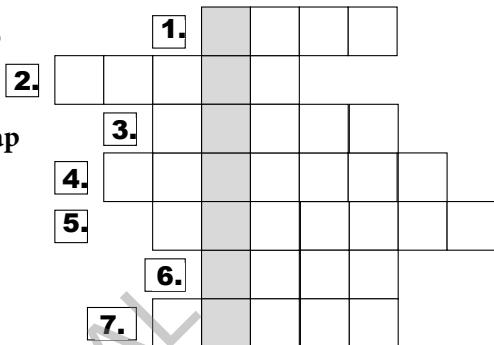
Завршни део

трајање око 10 минута

Попуњавање укрштенице дате на наставном листићу.

2. разред

1. реч која има исто значење као реч **пут**
2. реч која има исто значење као реч **брзо**
3. супротно значење речи **срећан**
4. супротно значење речи **кратко**
5. реч која има исто значење као реч **мудар**
6. супротно значење речи **дело**
7. супротно значење речи **висок**

4. разред

1. реч која има исто значење као реч **ђак**
2. супротно значење речи **вредан**
3. реч која има исто значење као реч **мрак**
4. супротно значење речи **меко**
5. реч која има исто значење као реч **вредан**
6. супротно значење речи **лаж**
7. реч која има исто значење као реч **врећа**
8. реч која има исто значење као реч **паре**
9. супротно значење речи **старац**

Повратна информација
путем презентације
у дигиталној учионици.

Придеви

ОШ „Десанка Максимовић”, Београд

Наставна јединица:

Придеви (описни, присвојни, градивни, слагање са именицом)

Разред:

трећи (одрада)/четврти (утврђивање)

Наставница:

Биљана Кнежевић

Школа:

ОШ „Десанка Максимовић”, Београд

Тип часа:

обрада, утврђивање, увежбавање, провера

Метод рада:

индивидуални

Систем учења:

програмирана настава

Циљеви часа

Образовни

Ученици ће разумети поделу на врсте придева, као и граматичке особине предвиђене за овај узраст (слагање са именицом у роду и броју); научиће да их разликују на непознатом узорку.

Функционални

Ученици ће се осposobити за употребу дигиталних вештина, као и за самостално учење; развиће сопствене компетенције у складу са својим могућностима; научиће да врше анализу, синтезу и да уопштавају језичку појаву; осposobiће се за доживотно образовање из различитих извора; стећи ће способност самопоцене постигнућа.

Васпитни

Ученици ће развити унутрашњу мотивацију за учење, такмичарски дух са са-мим собом; развијаће особине потребне за целоживотно образовање – упорност, истрајност, радозналост, истраживачки дух, способност примене прочитаног, аналитичност, уопштавање појаве.

Исходи

Ученици ће разликовати у реченици описне, присвојне и градивне придеве, као и граматичке категорије лица и броја које се односе на слагање именице и придева; научиће да се самостално служе дигиталним садржајима у образовне сврхе; развиће сопствене компетенције оптималном брзином; научиће да аналитички посматрају једноставне језичке примере и да на основу њих врше синтезу и уопштавање, што ће подстицајно деловати на друге сфере; развиће унутрашњу мотивацију за учење. Добиће повратну информацију о нивоу постигнућа одмах након изrade теста.

Потребан материјал: програм (презентација ПП), онлајн тест, одштампани листићи са питањима

Место извођења наставе: информатички кабинет

Корелација: информатика, унутарпредметна

Предвиђено време реализације: један час до два часа (у зависности од индивидуалних потреба ученика)

Прилог: презентација ПП, листићи са задацима, евалуациони листић

УВОДНИ ДЕО ЧАСА

Наставник упознаје ученике са програмом и указује им на оно што треба да знају пре него што приступе раду у програму (иако је упутство за рад дато и у самом програму):

- Намењен је самосталном раду.
- Неопходно је пратити упутства која су дата на сваком слайду.
- Неопходно је читати пажљиво оно што је понуђено на слайду.
- Ученици не треба да раде све задатке на одштампаном листићу, већ да прате упутства.
- Садржај је дат по следећем принципу: информација (кратка, праћена илустрацијом), следи задатак који проверава да ли је ученик разумео прочитано и уме ли да примени.
- На следећем слайду ће добити у горњем левом углу решење претходног задатка, а у централном делу слайда ће се наћи нова информација или нови задатак.
- Ученик ће завршити програм индивидуалним темпом. Уколико нешто не савлада одмах, програм ће му понудити грану да то градиво поново пређе на прилагођен начин. Зато је важно да ученик пажљиво чита оно што је исписано на слайду.
- Ученици имају пред собом одштампане задатке које попуњавају у „папирној“ форми, а тачност одговора проверавају на следећем слайду.
- На крају програма све гране ће се завршити истим онлајн тестом у генератору *Тестимоз*. Ученици ће одмах добити и повратну информацију (након што „предају“ тест на прегледање). Тест могу радити више пута. Неопходно је да ученик напише своје име и презиме на одређено место које нуди генератор.
- Ученик не треба да се враћа на претходни слайд, већ само да прати упутство.

ГЛАВНИ ДЕО ЧАСА

Ученици приступају самосталном раду. Наставник је сарадник који помаже да ученици правилно користе програм, али не и да сугерише одговоре.

ЗАВРШНИ ДЕО ЧАСА

Ученици саопштавају своје утиске: да ли сматрају да су научили градиво понуђено програмом, да ли им се допада овакав начин рада, да ли је напорније или лакше него класичним методама рада и системима учења и сл. (у прилогу је понуђен један евалуациони листић).

ДОМАЋИ ЗАДАТAK

Ученици могу да препишу адресу контролне вежбе и да ураде поново код куће или да ураде вежбање из Радне свеске; други домаћи задатак односи се на употребу придева у писаном тексту: написати састав у коме ће употребити најмање петнаест придева (наставник самостално одређује задати оквир), али је неопходно да обухвати све три врсте.

НАПОМЕНА

Овај програм је резултат мојих настојања да наставу индивидуализујем у што већој мери како би сви ученици постигли свој максимум. Прво питање програма урађено је и у онлајн форми (*Purpose games*), међутим, понуђене игре платформе не одговарају захевима који су предвиђени задацима програма: поређани су по тежини, од јаке до слабе сугестије (основни ниво, који може подржати и индивидуализацију и ИОП1) и разноврсних су захтева (заокруживање, допуњавање, подвлачење, спајање, приказивање линеарног низа табеларним приказом, грађење по моделу). Уколико би постојала одређена платформа за израду оваквих задатака, било би веома једноставно прерадити програм и понудити ученицима израду онлајн задатака (или утрађених у програм) уместо листића у које уписују одговоре.

Задаци у програму тестирали су два пута: програм су најпре експериментално радили ученици чија су постигнућа на основном, средњем и напредном нивоу. Сви задаци који нису били доволно јасни у пракси или су ученици имали потешкоће у разумевању и примени понуђеног садржаја, методом посматрања и анализе разгранати су на начин на који су ученици могли да их савладају (задаци са ознаком а, б, в). Затим је програм понуђен читавом одељењу.

Програм је израђен према поступку др Владимира Мужића у две фазе (истраживање квалитета програма; истраживање ефеката програма).

Градиво је поређано по секвенцама, свака секвенца има задатак који тестира да ли ученик може да примени оно што је прочитao. Задаци су веома кратки, поређани по тежини.

У задацима се ученицима обраћам у мушким роду како би информација била што јасније и једноставније изложена (нпр. „урадио си” уместо „урадио/урадила си”).

Ђурђица Стојковић

Птице – изглед и начин живота.

Угрожене врсте и заштита птица у Србији

Комбиновано одељење II и IV разреда

ТЕМАТСКИ ЧАС: ПТИЦЕ

Учитељица: Ђурђица Стојковић

Писана припрема за час

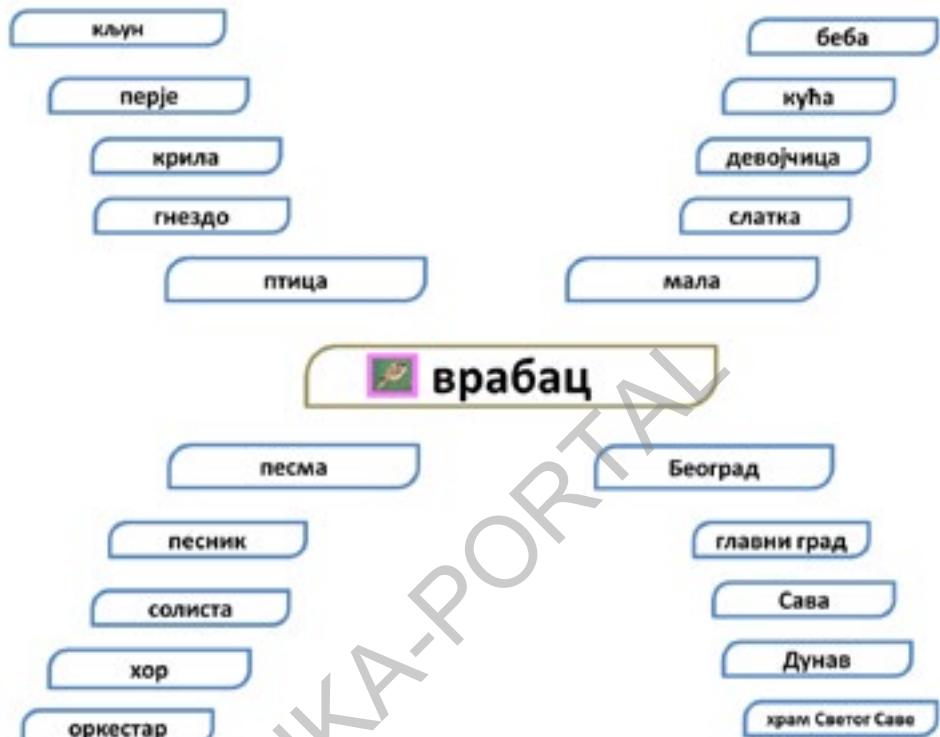
РАЗРЕД И ОДЕЉЕЊЕ	II ₅	IV ₅
НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	СВЕТ ОКО НАС	ПРИРОДА И ДРУШТВО
НАСТАВНА ЈЕДИНИЦА	Птице – изглед и начин живота	Угрожене врсте и заштита птица у Србији
ТИП ЧАСА	обрада	обрада
ОБЛИЦИ РАДА	фронтални, индивидуални, группни	фронтални, индивидуални, группни
МЕТОДЕ РАДА	монолошка, дијалошка, метода писаних радова, мозаик, семафор знања	
НАСТАВНА СРЕДСТВА	мултимедијални садржаји – кратке презентације и филмови, текстови, интерактивни материјали	
МЕСТО РАДА	учионица	
ЦИЉ ЧАСА	<ul style="list-style-type: none">Циљ часа Научити о карактеристикама неколико представника птица.	Циљ часа Упознати факторе који угрожавају животињски свет; усвојити нова сазнања о угроженим врстама.
ОБРАЗОВНО- -ВАСПИТНИ ЗАДАЦИ	<ul style="list-style-type: none">Уочавање разноврсности спољашњег изгледа птица.Познавање улоге делова тела.Знање о томе на који начин се одвијају животни процеси код животиња (исхрана, раст и размножавање).Разликовање животиња по начину кретања.	<ul style="list-style-type: none">Повезивање нових знања о факторима који угрожавају животињски свет са истукством и знањем ученика.Развијање еколошке свести.Развијање основних елемената логичког мишљења.

	<ul style="list-style-type: none"> • Примена знања у анализи задатих примера и проблемских задатака. 	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање способности запажања основних својстава објекта, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности. • Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање природе.
СТАНДАРДИ	<p>1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића.</p> <p>1ПД.2.1.2. зна основне разлике између биљака, животиња и људи.</p>	<p>1ПД.1.1.3. зна заједничке карактеристике живих бића.</p> <p>1ПД.2.1.3. примењује вишеструке критеријуме класификације живих бића.</p> <p>1 ПД.2.2.3. зна основне мере заштите живе и неживе природе као природних ресурса.</p> <p>1ПД.2.2.4. зна шта је добробит животиња и поступке којима се она штити.</p>
АКТИВНОСТИ НАСТАВНИКА	Води ученике кроз асоцијацију, даје инструкције за рад на тексту, слуша, подстиче, поставља питања, евалуира.	
АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА	Решавају асоцијацију, читају текст, подвлаче, уочавају, издвајају најбитније садржаје, процењују повезаност, пишу, излажу, слушају, процењују тачност тврђења.	
КОМПЕТЕНЦИЈЕ	<ul style="list-style-type: none"> – компетенција за целоживотно учење, – вештина комуникације, – вештина сарадње, – рад са подацима и информацијама. 	

ТОК ЧАСА

Мотивационо-интелектуална припрема за час

Асоцијација. На почетку часа ученицима путем презентације постављам асоцијацију:

Дакле, врабац је мала птица, симбол Београда, са карактеристичном песмом коју сам уградила у ову асоцијацију.

Најава наставне јединице

Учићемо о птицама, о њиховом изгледу и основним особинама.

Учићемо о угроженим врстама и о заштити птица у Србији.

Централни део часа

На наредном слајду су наслови ове две наставне јединице (Слајд бр. 2 презентације ППТ).

Упознајем ученике са начином рада.

Радићемо у две групе. Сваки материјал има један број. Ученици другог разреда бирају материјале на којима стоје бројеви 1, 2 или 3. Ученици четвртог разреда одабирају бројеве 4, 5 или 6.

<p>Ученици другог разреда добиће радни материјал (Прилог 1) за истраживање и папире различите дужине на које ће писати оно што је најважније о изгледу, исхрани, местиу живота и потомству одабраних птица. По завршетку материјале ће спојити у једну целину (flipbook) (прилоги 2 и 3).</p>	<p>Ученици четвртог разреда истраживаће о угроженим и заштићеним врстама као и о начинима њихове евиденције и заштите.</p> <p>Ученици ће добити радни материјал (Прилог 1) за истраживање и интерактивне материјале на којима ће та сазнања евидентирати (Прилог 3).</p>
---	--

Обавештење за ученике да ће рад трајати 15 минута и да је потребно да за то време ураде све задатке. Пре него што почну са радом, ученици добијају обавештење да ћу их обилазити и, уколико буде нешто нејасно, могу ме позвати и писати. Ако неко свој део посла брже заврши, може помоћи другу/другатици у групи.

Рад ученика по групама

Након поделе материјала ученике позивам да почну са радом.

<p>Материјали су подељени групама. Групе ученика другог разреда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. врабац, 2. сова, 3. детлић. 	<p>Групе ученика четвртог разреда:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. белоглави суп, 2. орао крсташ, 3. белорепан.
---	--

Ученицима пуштам аудио-запис са звуцима природе – „Песма птица у шуми“ <https://www.youtube.com/watch?v=vGclX7UgvZw&t=1629>.

Док раде, ја их обилазим, посматрам како раде, да ли имају потешкоћа. Уколико нешто не разумеју или им је тешко, дајем им инструкције, усмеравам их. У току рада водим рачуна о томе да не праве велику буку и да не ометају једни друге.

Извештавање група

Након урађеног групног рада, позивам ученике да се спреме за извештавање. Говорим ученицима да не прекидају једни друге, да свој коментар могу да дају на крају сваког излагања.

Евалуација

После обављеног рада време је за евалуацију знања које је стечено на часу.

За овај рад припремили смо „семафор знања“. Припремљени су картони са црвеним и зеленим правоугаоницама. Ученицима су путем презентације пројектовани задаци (слајдови од 4 до 12), тврђење које су тачне или нетачне: ако је тврђња тачна, ученик подиже зелени правоугаоник, ако је тврђња нетачна, подиже црвени.

За то време, на свом листу са питањима имам простор да евидентирам тачне и нетачне одговоре.

Користе се симболи. Прво поље је за број тачних одговора у разреду, а друго за број погрешних.

тачно ☐	нетачно ☐
--	--

Тврђње су написане према нивоима знања од нижих ка вишим.

Питања за евалуацију

II разред

1. Врабац је сваштојед.

Тачно

2. Сове граде гнезда.

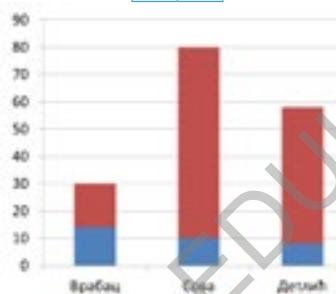
Нетачно

3. На јајима леже и мужјак и женка детлића.

Тачно

Наредни задатак урадити уз помоћ графика.

4. Неки детлићи достижу висину од 80 цм.

Нетачно

Ову вежбу уопштено анализирамо.

За крај још једном тражим да употребе „семафор” (црвени или зелени картончић) и да се изјасне о томе да ли им се овај час свиdeo.

Евалуација часа:

IV разред

1. Човеков утицај у резерватима је огроман.

Нетачно

Утицај човека је сведен на минимум.

2. Биолог је човек који проучава птице.

Нетачно

3. Врабац је уписан у Црвену књигу.

Нетачно

Наредни задатак уради помоћу дијаграма.

4. Резервати природе обухватају 18% заштићених подручја.

Дијаграм је преузет из документа Закон о заштити природе.

Тачно

Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић

Вук Караџић – тематски дан

ОШ „Милић Ракић Мирко”, Прокупље

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Учитељице:	Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић
Школа:	ОШ „Милић Ракић Мирко”, Прокупље, издвојена одељења Доње Кординце и Балиновац
Разред:	I, III и IV
ОПШТИ ПОДАЦИ О ТЕМАТСКОМ ДАНУ	
Наставни предмети:	српски језик, математика, природа и друштво/свет око нас, народна традиција, енглески језик
Назив:	Тематски дан Вук Караџић
Наставне јединице обухваћене тематским даном:	<p>Први разред. Математика: Скупови, Бројеви до 3. Српски језик: „Лисица и гавран”, народна басна, Писана слова: А, М, И, Т, С, Ј, Е и Р. Народне умотворине. Свет око нас: Биљке и животиње ливаде, Биљке и животиње шуме, Биљке и животиње сеоског домаћинства. Енглески језик: Colors (Боје). Народна традиција: Лековите биљке...</p> <p>Трећи разред. Математика: Сабирање и одузимање троцифрених бројева до 1000. Природа и друштво: Оријентација у простору. Српски језик: Народне умотворине, Живот и рад Вука Караџића, Управни говор.</p> <p>Четврти разред. Математика: Сабирање и одузимање вишесифрених бројева. Српски језик: Народне умотворине, Живот и рад Вука Караџића, Управни говор.</p>
Типови часова:	вежбање, утврђивање, проширивање знања
Наставна средства:	филм о животу и раду Вука Караџића, стари предмети, игре „Не љути се, Вуче” и „Игра штапића”, лаптоп
Наставне методе:	дијалошка, монолошка, игровних активности
Облици рада:	фронтални, индивидуални, групни
Циљеви и задаци часа:	Усвајање и проширивање знања о животу и раду Вука Стефановића Караџића, развијање говорне културе; оспособљавање ученика да примене стечено знање у пракси кроз различите врсте задатака, бogaћење речника, као и схватање значаја Вука Караџића за наш језик, говорну културу и писменост уопште.

	Развијање колективног духа, позитивне атмосфере за рад у групи и припадности групи, подстицање међусобне сарадње, развијање љубави према матерњем језику, граматици и правилном усменом и писменом изражавању, развијање тимског духа кроз рад у оквиру језичке игре.
Коорелација:	српски језик, енглески језик, математика, свет око нас, природа и друштво, народна традиција, ликовна култура
Иновације:	Ученици су у прилици да се кроз кратак филм упознају са радом Вука Караџића и да се на занимљив начин оспособе да примене знања из различитих наставних предмета у пракси.
ТОК ЧАСА	
Прва етапа:	<p><i>Први гео активносћи</i> усмерен је на посету „етно-учионици” која је израђена на радионици са родитељима, а за потребе свих активности везаних за Вука Караџића и народну књижевност.</p> <p>У овом делу обратили смо пажњу на предмете који су се некада користили. Како је ученицица подељена на сегменте везане за покућство, одећу, занатске предмете и предмете за школу, посебну пажњу поклонили смо сваком сегменту, али смо се највише задржали у делу везаном за школу и прибор за писање.</p> <p>Ту је ученицима објашњено како се некада писало и који се прибор користио (воштане таблице, гушчија пера и мастило и слично).</p> <p>Фотографије у прилогу (Прилог 1).</p> <p><i>Други гео активносћи</i></p> <p>Ученици су имали задатак да се упознају са ликом и делом Вука Караџића и да се подсете свега онога што смо дотад учили.</p> <p>У уводном делу, након краћег разговора чији је циљ утврђивање чињеничног стања, ученицима приказујемо филмић израђен за потребе овог тематског дана, а са освртом на Вуков <i>Речник</i> (https://www.youtube.com/watch?v=PjLagOTybxs&t=3s).</p>
Друга етапа:	<p>Најављујем назив тематског дана и објашњавам начин рада.</p> <p>Игра „Не љути се, Вуче”</p> <p>Циљ игре је да се обнове стечена знања о Вуку Караџићу и да се усвоје нове чињенице о његовом животу и раду, као и примена стечених знања на практичним примерима.</p> <p>Игра се по моделу игре „Не љути се, човече”. Циљ игре је да се исправним одговором на питања стигне до Вукове слике у</p>

средини пољâ. На пољима се налазе задаци, подједнако распоређени, из предмета српски језик, математика и природа и друштво, где је направљена корелација сва три предмета за ученике трећег и четвртог разреда. Математички задаци су диференцирани.

На сваком пољу, позади, налази се одговор и инструкција за даље – уколико је одговор тачан, на пример: „Прескочи два поља”, „Бацај још једном”, „Иди на прво зелено поље...” и слично или, уколико је одговор нетачан: „Врати се два, три... поља уназад”, „Врати се на почетак”, „Прескочи бацање” и слично.

Поља су залепљена чичак-траком.

Плава група:

1. Где је рођен Вук Карадић?
2. На којој страни света је Лозница у односу на Београд?
3. Настави пословицу: „Вода свашта опере до...”
4. Наброј Вукове певаче (људе од којих је Вук сакупљао песме).
5. **Четврти разред:** Удаљеност од Прокупља до Тршића јесте 303 687 м, а удаљеност од Београда до Тршића је 149 000 м. Колико ће метара путник прећи ако путује из Прокупља за Београд преко Тршића?

Трећи разред: Од Вукове куће у Тршићу до његовог омиљеног места на ливади има тачно 520 корака. На тридесетом кораку је бунар. Колико корака има од бунара до Вуковог омиљеног места на ливади?

6. **Четврти разред:** Вук Карадић је рођен 1787. године. Колико година је Вук живео ако је умро 1864. године?
7. Настави пословицу: „Лепа реч...”
8. Колико слова има азбука?

Црвена група:

1. Реши загонетку: Беле коке с неба пале, наша врата затрпале.
2. Ко је написао нашу азбуку?
3. Која је најпознатија Вукова изрека?
4. Зашто су Вуку наденули баш име Вук?
5. **Четврти разред:** Вук Карадић је рођен 1787. године. Колико година је прошло од његовог рођења?

Трећи разред: Од 276 загонетки које су пронашли, ученици нису успели да одгонетну 20. Колико одгонетки су ученици пронашли?

6. **Четврти разред:** Српске народне јјесме Вук је издао 1824. Колико је година имао тада ако знамо да је Вук рођен 1787. године?

Трећи разред: Од Филипа Вишњића Вук је записао 246 песама, а од слепе Живане 359. Колико је укупно песама записао Вук?

7. Како се звала ћерка Вука Каџића?
8. Реши редус:

B + '

Жута група:

1. Која је слова Вук додао својој првој азбуци?
2. Настави пословицу: „Ко рано рани...”
3. Колико слова је имала Вукова прва азбука?
4. Реши загонетку: Бела њива, црно семе, мудра глава која сеје.
5. Како су се звали Вукови родитељи?
6. **Четврти разред:** Тршић, родно место Вука Каџића, има 1263 становника. Колико више становника има Прокупље, које има 27 333 становника?
Трећи разред: У другом Вуковом *Рјечнику* има 759 глагола и за 9 мање придева од слова А до слова Д. Колико има придева?
7. Да је Вук дошао у Прокупље, на коју би га страну света (гледајући карту Србије) саветовао да крене да би стигао у Тршић?
8. **Четврти разред:** Први *Рјечник* Вука Каџића имао је 26 270 акцентованих речи. Друго издање *Рјечника* имало је 47 500 речи. Колико речи је више у другом, него у првом речнику?
Трећи разред: У првом *Рјечнику* има 352 речи на слово А и за 7 речи мање на слово Б. Колико речи има на слово Б?

Зелена група:

1. Како је азбука добила име?
2. Ко су били најбољи пријатељи Вука Каџића?
3. У ком делу Србије се налази Лозница?
4. Напиши у трећем моделу управног говора да је Вук рекао да пишеш као што говориш, а читаш као што је написано.
5. **Четврти разред:** Вукова *Пјеснарица* има око 170 песама. У другом *Рјечнику* је 47 500 речи. Колико је речи више у речнику него песама у збирци?
Трећи разред: Вук Каџић је забележио 480 пословица и 276 загонетки од једног певача. Колико је укупно умотворина Вук забележио од тог певача?
6. Које године је рођен Вук Каџић?

7. Реши загонетку: Ко у кући господари и свако га милује, а нико га не поштује?
8. **Четврти разред:** Вуков први *Речник* има 26 270 речи, а други 47 500. Колико је укупно речи у оба Вукова речника?
- Трећи разред:** Вук је забележио 580 пословица. У 30 је направио грешке. Колико је пословица Вук исправно написао?

Док су ученици трећег и четвртог разреда играли игру „Не љути се, Вуче”, ученици првог разреда играли су игру „Шарени штапићи”.

Циљ игре је да се обнове стечена знања из српског језика, математике, света око нас и енглеског језика.

Игра се на тај начин што ученик баца коцкицу чије су стране различите боје. У зависности од тога коју боју добије, извлачи штапић у тој боји који садржи питање.

Ученици играју у правцу казаљке на сату и тачни одговори се бележе. Победник је онај ученик који има највише тачних одговора.

Питања:

1. Писаним словима препиши реченицу: Ната меси тесто.
2. Које животиње Вук може срести у шуми недалеко од своје куће?
3. Ко је написао нашу азбуку?
4. Шта је колевка?
5. Вук је имао две беле и једну црну овцу. Нацртај их у ограђеном дворишту.
6. Ко су ликови у басни „Лисица и гавран”?
7. Шта је поток?
8. Колико слова има реч „Вук”?
9. Вук је имао две књиге. Добио је још једну. Колико књига има Вук?
10. Где је Вук започео своје школовање?
11. Шта значи реч „самоук”?
12. Нацртај скуп чији су елементи три плаве лопте.
13. Наброј по три животиње са ливаде и из шуме.
14. Реши загонетку: Беле коке с неба пале, наша врата затрпале.
15. Вук је највише волео да дере нану. Где је могао да је пронађе?
16. Вук је имао три оловке. Изгубио је једну. Представи скупом.

	<p>17. Кажи једну пословицу.</p> <p>18. Напиши писаним словима реченицу: Риста носи тестеру.</p> <p>19. Које ливадске биљке је могао да набере Вук на ливади поред своје куће?</p> <p>20. Напиши реченицу штампаним словима: <i>Мира носи мараме</i>.</p> <p>21. Колико наша азбука има слова?</p> <p>22. Које је боје маслачак? Реци и на енглеском језику.</p> <p>23. Које је последње слово азбуке?</p> <p>24. У ком селу је рођен Вук?</p> <p>25. Шта је поточара?</p> <p>26. Камилица је бела. Како се реч „бeo“ каже на енглеском језику?</p> <p>27. Вукова капа је црвена. Како се реч „црвен“ каже на енглеском језику?</p> <p>28. Напиши пет речи на слово С.</p> <p>29. Које је пето слово азбуке?</p> <p>30. Која је поука басне „Лисица и гавран“?</p> <p>31. Шта је басна?</p> <p>32. Вук је записао три слова. Обрисао је два. Колико је слова остало записано?</p> <p>33. Које домаће животиње је чувао Вук у свом дворишту?</p> <p>34. Напиши петнаесто слово азбуке.</p> <p>35. Од којих домаћих животиња је Вук могао да искористи перо за писање?</p>
Трећа етапа:	Проглашење победника и евалуација.

Јелена Бабић, Биљана Јелић, Амела Јоксимовић

Здрава храна – тематски дан

ОШ „Милић Ракић Мирко, ИО Доње Кординце

Општи подаци	
Школа:	ОШ „Милић Ракић Мирко, ИО Доње Кординце
Датум одржавања часа:	27. април 2018.
Час по реду:	3. и 4.
Разред:	I, II, III и IV
Предавачи:	Јелена Бабић, Амела Јоксимовић, Биљана Јелић
Општи методички подаци	
Наставни предмети (координација):	српски језик, енглески језик, свет око нас/природа и друштво
Назив радионице:	Здрава храна – Healthy food
Тип часа:	радионица
Циљеви часа:	Увођење ученика у разумевање последица нездравих навика, усвајање правила здравог живота и правилне исхране и примена у оквиру свакодневних активности.
Задаци часа:	<p>Образовни:</p> <ul style="list-style-type: none">- Оспособљавање ученика за разумевање значаја правилне исхране, понављање садржаја из енглеског језика (називи воћа и поврћа), бogaћење лексике, утврђивање фраза <i>I like / I don't like</i> (Present Simple).- Упућивање ученика да у прилици уоче след догађаја, време и место догађаја, ликове са њиховим поступцима.- Усвајање нових садржаја – диференцирано по разредима.- Упознавање ученика са обичајима различитих народа. <p>Васпитни:</p> <p>Развијање свести о правилној ис храни и културолошким различностима.</p> <p>Функционални:</p> <p>Примена стечених знања у пракси.</p>
Облици рада:	фронтални, групни
Наставне методе:	дијалошка, монолошка, практичних радова

Наставна средства:	рачунар, презентација у програму <i>PowerPoint</i> , филм, квиз у програму <i>PowerPoint</i> , воће за воћну салату
Образовни стандарди:	1ПД. 1.5.4, 1ПД. 1.5.5, 1ПД. 1.3.3.
СТУКТУРА И ТОК ЧАСА	
УВОДНИ ДЕО:	<p>Час почињемо читањем пословица:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здравље је највеће богатство. <p>Зашто кажемо да је здравље највеће богатство? Ученици дају своја образложења ове тврђње.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Здравље на уста улази. <p>Како то здравље на уста улази? Шта то значи? Објасните.</p> <p>Ко ће да ми каже које намирнице користи за доручак? (Неколико ученика даје одговор.)</p> <p>Најава циља радионице: На овом часу видећемо које намирнице су здраве и треба их чешће користити, а које треба избегавати.</p>
ГЛАВНИ ДЕО:	<ul style="list-style-type: none"> – Записујем наслов на табли: <i>Здрава храна – Healthy food</i> – Ученици гледају филмић о здравој храни (у прилогу). <p>Разговор:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Шта значи када кажемо да се треба правилно хранити? – Које намирнице треба да буду заступљене у правилној и здравој исхрани? – Које воће највише волите? – Како се каже <i>јабука/apple</i> на енглеском језику? (На овај начин проверавамо и утврђујемо познавање речи: поморанџа/<i>orange</i>, данана/<i>banana</i>, смоква/<i>fig</i>, грожђе/<i>grapes</i>, крушка/<i>pear</i>, шљива/<i>plum</i>...). – Поред воћа и поврћа у здравој исхрани треба да буду заступљене и житарице. – Шта све спада у житарице? – Погледали смо филмић и видели да још неких намирница има на „здравом тањиру”. Које су то намирнице? – Након што утврдимо које су намирнице основа здраве исхране, прелазимо на нездраву храну. Подсећамо се да није добро јести много слаткиша, брзе хране и грицкалица и да је седмично дозвољено само 100 г чоколаде. – Ученицима се указује на то да се здрава храна на енглеском каже <i>healthy food</i>, а нездрава <i>junk food</i>. – Шта спада у нездраву храну? – Да ли волите чипс? Да ли волите пицу? – Како ћемо на енглеском рећи: <i>Ja волим пицу?</i> (<i>I like pizza.</i>) – А како ћемо рећи: <i>Ja не волим „кока-колу”?</i> (<i>I dont' like cola.</i>) <p>Ученици старијих разреда (трећег и четвртог) понављају фразе: <i>I like – I dont' like</i> кроз неколико примера.</p>

Ученицима је потом представљена презентација са „пиратом дном исхране” (у прилогу), прво са шаљивом верзијом, онако како је деца виде, а затим са стварном. Следи објашњење да намирнице у дну треба да буду што заступљеније, а оне на врху треба ређе конзумирати.

У кратком клипу који следи ученици виде колико шестогодишњаци из САД знају о воћу и поврћу (https://www.youtube.com/watch?v=bGYs4KS_djg); фильм прати превод наставнице енглеског језика.

Интересантно је то да смо увидели да деца тог узраста у Србији знају много више од деце из САД.

Како смо поменули децу из друге државе, подсећамо се њиховог обичаја са „зудић вилом” – указујемо на то да различити народи имају различите обичаје.

Побројавамо називе биљака које смо чули (*potato, tomato, broccoli, pear, eggplant*). На слайдовима на којима су представљене групе намирница препознајемо познате и усвајамо нове енглеске речи.

- Како на енглеском језику кажемо реч *jaje?*(egg)
- Зна ли неко како се каже реч *млеко?*(milk)
- Обратите пажњу на енглеске називе за добичасте плодове од којих већина има у основи реч *berry*, а већина орашастих плодова реч *nut* (наводимо примере).

Деца потом проверавају шта су научила кроз квиз у програму *PowerPoint* и певају песму *I like broccoli* из филмића. Договарамо се да ћемо оно што смо сазнали применити одмах јер ћемо за ужину направити воћну салату.

ЗАВРШНИ ДЕО:

Прављење воћне салате.

Љиљана Арсенијевић, Предраг Аритоновић

Ускрс – тематски дан

ОШ „Никодије Стојановић Татко”, Прокупље

УСКРС

Тематски дан

ОПШТИ ПОДАЦИ	
Школа:	„Никодије Стојановић Татко”, Прокупље
Предавачи:	Љиљана Арсенијевић Предраг Аритоновић
Датум:	26. април 2016.
Разред и одељење:	I, II, III, IV комбинација

Поштоване колеге,

Са жељом да, већ традиционално у априлу, додатно обогатимо наставу и одржимо час на вишем нивоу, био он огледни, угледни или јавни, овог пута смо се одлучили за мало сложенији поступак и у том смислу приступили целодневној интеграцији и корелацији наставних садржаја око једне теме, а то је ускршњи празник, тј. Ускрс. Интегрисана (или интегративна, зависно од аутора) настава подразумева интеграцију различитих наставних предмета са циљем да се кроз више приступа обради један кључни појам, који, зависно од обима, може бити наставна тема или јединица. Значи, сви часови који ће данас бити одржани у Баботинцу (а планирано је да имамо српски језик, математику, веронуку и ликовну културу) имаће заједничку основу у чињеницама и обичајима у вези са Ускрсом, тако да ће сви наставни садржаји, биле то реченице, математички задаци или ликовни радови, подсећати ученике на радост и свечаност коју нам доноси наступајући празник. Интегративна настава тражи и аутентичнији амбијент и више ресурса него што то нуди класична ученица; ограничени финансијама и инфраструктуром, принуђени смо да специфичност свог данашњег тематског дана изразимо наставом у неподељеном одељењу. Као и раније, заједничке часове имаће ученици из Баботинца и Булатовца, укупно њих 16 (по разредима: I – 2, II – 6, III – 5 и IV – 3), а припремање и реализацију часова потписују учитељи Љиљана Арсенијевић и Предраг Аритоновић, учитељица приправница Мaja Марковић и вероучитељ Душан Гагић. Покушаћемо да реализујемо и вреднујемо замисли теорије кроз искуства праксе... па, ако идеја дâ успешне часове а догађај се допадне и ученицима и нама, биће још оваквих дана.

Специфичност дана и одељења даје нам слободу да припрема за час буде мало другачија, најпре у општим методичким подацима, а посебно у делу који се одно-

си на ток часа. Зато ћемо овде рећи да би, у издвојеном одељењу Основне школе „Никодије Стојановић Татко” у Баботинцу, 26. априла, са почетком у 8.00, часови и одмори требало да трају око 240 минута, са могућим разумљивим одступањима. Настава ће се све време одвијати у класичној учионици. Часови имају статус јавних јер ће врата учионице бити отворена током целог дана за максимално присуство радника школе и родитеља ученика, као и за њихово учешће у ликовним активностима. У току часова биће заступљен фронтални, индивидуални и групни облик рада. Остале податке о тематском дану открићемо, у табеларној форми, на следећим странама. Евалуација ће бити извршена на нивоу тематског дана (не за сваки час посебно), на крају активности. Већина текстуалних и графичких садржаја које ће ученици користити у раду а који нису у уџбеницима биће прилог овом документу, а мултимедијалне можете слободно затражити од аутора. Што се тиче самих активности ученика и учитеља на часовима, биће наведене таксативно, онолико колико је довољно да се на основу конспекта може пратити тематски дан. Трудићемо се да фото-апаратом забележимо довољно данашњег дана, толико да се увек можемо сетити његове суштине...

МАТЕМАТИКА (ток часа)

I разред

- Обнављање знања о сабирању двоцифреног и једноцифреног броја (усмено и/или на табли).
- Објашњавање поступка одузимања једноцифреног броја од двоцифреног (анимација на лаптопу).
- Записивање методичких примера у свескама.
- Рад ученика на задацима из уџбеника (ради се у свескама).
- Контрола рада ученика, помоћ приликом рада, исправљање нетачно урађених примера.
- Давање повратне информације ученицима и задавање домаћег задатка.

II разред

- Кратка контрола домаћег задатка.
- Усмено обнављање поступка израчунавања непознатог делиоца.
- Самостални рад ученика на решавању припремљених задатака (7 задатака).
- Самостално проверавање тачности урађених задатака (решења су у компјутеру).
- Помоћ ученицима у случају већих проблема у решавању задатака.
- Вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

III разред

- Кратка контрола домаћег задатка.
- Усмено обнављање поступака решавања једначина са дељењем.
- Самостални рад ученика на решавању припремљених задатака (8 задатака).

- Самостално проверавање тачности урађених задатака (решења су у компјутеру).
- Помоћ ученицима у случају већих проблема у решавању задатака.
- Вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

IV разред

- Кратка контрола домаћег задатка.
- Усмено обнављање знања о разломцима.
- Самостални рад ученика на решавању припремљених задатака (техника „ланец знања”, код које је на једној картици записан један задатак, а на пољени картице је решење претходног, и тако укруг, с тим што је решење последњег задатка на пољени прве картице, којих, овом приликом, има 11).
- Помоћ ученицима у случају већих проблема у решавању задатака.
- Вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

СРПСКИ ЈЕЗИК (ток часа)

I разред

- Неколико питања и одговора о пролећу.
- Посматрање слика пролећа на рачунару и неколико речи о сликама.
- Рад ученика на хамеру постављеном за „грозд појмова”.
- Техничка помоћ ученицима приликом рада.
- Самостални рад ученика у свескама – писање реченица о пролећу.
- Прегледање радова ученика, давање повратне информације ученицима и задавање домаћег задатка.

II разред

- Обнављање знања о врстама реченица по облику и значењу (усмено).
- Подела наставних листића ученицима и самостални рад ученика на лингвометодичким примерима са речцама ЛИ и НЕ.
- Самостално проверавање тачности урађених задатака (решења су у компјутеру).
- Помоћ ученицима у случају већих проблема у решавању примера.
- Вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

III разред

- Обнављање знања о бројевима као врсти речи (усмено).
- Подела наставних листића ученицима и самостални рад ученика на лингвометодичким примерима са бројевима написаним словима.
- Самостално проверавање тачности урађених задатака (решења су у компјутеру).
- Помоћ ученицима у случају већих проблема у решавању примера.
- Вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

IV разред

- Краћи разговор са ученицима о филму, позоришној представи и књизи као медијима.
- Емитовање кратког филма о Ускрсу (као мотивација за главни део часа).
- Самостални рад ученика – усмено и писано излагање о месту из филма/позоришне представе/књиге које им се највише допало.
- Прегледање и вредновање радова ученика и задавање домаћег задатка.

ЛИКОВНА КУЛТУРА (ток часа)

I разред

- Разговор са ученицима о пролећу у шуми и на ливади и показивање слика пролећног пејзажа.
- Подела материјала за рад ученицима и њихов самостални рад, са индивидуалном корекцијом и евентуалном помоћи у техничким радњама.
- Представљање радова ученика, разговор о добрим и мање добрим странама готових радова, о евентуалним тешкоћама и проблемима у току решавања постављеног задатка и о начинима за њихово превазилажење.

II разред

- Разговор са ученицима о предстојећем празнику, о начинима на које може да се честита и показивање неколико примера готових честитки.
- Подела материјала за рад ученицима, њихов самостални рад и давање савета за што боље резултате рада.
- Представљање радова ученика, разговор о добрим и мање добрим странама готових радова, о евентуалним тешкоћама и о проблемима у току решавања постављеног задатка и о начинима за њихово превазилажење.

III разред

- Разговор са ученицима о неколико последњих часова ликовне културе и о радовима који су на њима настали.
- Естетска анализа радова ученика, указивање на добре и лоше стране и вредновање радова.
- Придруживање ученика старијим ученицима да би заједнички испунили задатак предвиђен за четврти разред (ово зато што наставна јединица предвиђена за трећи разред не може да испуни време које припада часу).

IV разред

- Разговор са ученицима о предстојећем празнику (Ускрсу) и о обичајима који су у вези са њим и приказивање различитих сцена и слика у вези са Ускрсом.
- Подела материјала за рад ученицима, њихов самостални рад и индивидуална корекција и евентуална помоћ (с обзиром на то да је овде реч о заједничком

раду ученика трећег и четвртог разреда, претпоставка је да им неће бити потребна велика помоћ).

- Представљање рада ученика, разговор о добрим и мање добрим странама, о евентуалним тешкоћама и о проблемима у току решавања постављених задатака и о начинима за њихово превазилажење.

Математика, II разред – прилог

Oдређивање непознатој делиоци

1. Зека Зекић: „Попуни празна поља у табели!”

a	45	96	62	51	52	42	100	100	84
b									
a : b	5	8	2	3	4	6	1	10	7

Простор за рад:

2. Зека Зекић: „Реши следеће једначине!”

$$96 : a = 8$$

$$77 : x = 7$$

$$32 : m = 4$$

$$45 : n = 3$$

$$63 : x = 9$$

$$48 : x = 4$$

$$75 : k = 5$$

$$100 : p = 1$$

$$64 : x = 4$$

3. Зека Мики: „У колико кутија треба распоредити 56 јаја тако да у свакој кутији буде 8 јаја?”

Одговор: _____

4. Зека Зекић: „Зекан Сима је 36 кутија јаја распоредио на шест полица које су се налазиле у продавници. На свакој полици налази се једнак број кутија. Колико се кутија јаја налази на свакој полици?”

Одговор: _____

5. Зека Зекић: „Бака Нина обојила је 75 јаја за својих пет унука. Пошто не зна дељење, треба јој помоћ да израчуна по колико јаја треба да дâ свакој од унука. Помозите јој.”

Одговор: _____

6. Зека Зекић распоређује поклоне. Треба да распореди 65 играчака у пет поклона. Колико ће играчака бити у сваком поклону?

Одговор: _____

7. * Зека Зекић: „На основу једначина, састави текстове задатака који се њима решавају, а имају везе са Ускрсом, а затим реши те задатке.”

a) $84 : x = 7$

Рад: _____

Одговор: _____

b) $56 : x = 4$

Рад: _____

Одговор: _____

Математика, III разред – прилог

Једначине са дељењем

1. Реши једначине:

a : 8 = 96

b : 4 = 192

x : 4 = 210

c : 5 = 140

m : 9 = 107

256 : c = 8

325 : m = 5

294 : k = 3

861 : x = 7

2. Зечица Сара: „Колико пута треба смањити број 553 да се добије број 7?”

Одговор: _____

3. Зекан Гиле: „Колико јаја је распоређено у 6 кутија ако је у свакој кутији 87 јаја?”

Одговор: _____

4. Зечица Срна расподелила је 336 јаја у 6 корпи. По колико јаја је Срна ставила у сваку корпу?

Одговор: _____

5. Зекан Гиле ради у продавници. Треба да спакује 984 јајета у 8 корпи. Колико јаја ће бити у свакој корпи?

Одговор: _____

6. За торту Зечици Мими треба 9 јаја. Колико јаја треба да купи да би направила 56 торти?

Одговор: _____

7. * Зека Зекић: „На основу једначина, састави текстове задатака који се њима решавају, а имају везе са Ускрсом, а затим реши те задатке.”

a) $672 : x = 7$

Рад: _____

Одговор: _____

б) $n : 5 = 192$

Рад: _____

Одговор: _____

8. ** Реши једначине:

$x : 4 + 21 = 125$ _____

$248 + 48 : n = 264$ _____

$m : 2 + 123 = 375$ _____

Математика, IV разред – прилог

Разломци – ланац знања

Задаци

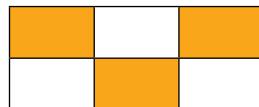
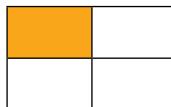
1. Зека Зекић каже: „Прочитај разломак $1/7$.“
2. Зека Зекић: „Запиши разломак – једна осмина.“
3. Зека Зекић: „Именуј елементе разломка $1/4$.“

1 – _____

4 – _____

/ – _____

4. Зека Зекић: „Представи разломком обојени део фигуре.“

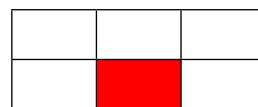
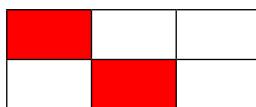

—

—

—

5. Зека Зекић: „Заокружи слику која представља разломак $1/6$ “

6. Зека Зекић: „Запиши научене разломке, али пази да именилац не буде већи од 10.“

7. Зека Зекић: „Поређај разломке од најмањег до највећег.“

$1/6, 1/10, 1/7, 1/5, 1/2, 1/4, 1/9, 1/3, 1/8$

8. Зека Зекић: „Упореди разломке.“

$1/2 \underline{ } 2/5 \underline{ } 2/9 \underline{ } 1/3 \underline{ } 2/8 \underline{ } 1/4 \underline{ } 1/9 \underline{ } 1/7$

9. Зека Зекић: „Израчунај половину броја 18.“

Одговор: _____

10. Зека Зекић: „Зечица Сара је купила $1/8$ торте, а Зечица Лара $1/4$ торте. Зечица Сара је платила 32 динара. Колико је платила Зечица Лара?“

Одговор: _____

11. Зека Зекић: „Зека Боле пуни корпу ускршњим јајима. Обојио је 65 јаја, то је 1/3 корпе. Колико још јаја треба да обоји и стави у корпу да би корпа била пунна?”

Одговор: _____

Решења

1. Ако је 1/3 корпе 65 јаја, онда: $2/3 = 65 \cdot 2 = 130$
Зека Боле треба да обоји још 130 јаја.
2. Једна седмина.
3. 1/8
4. Бројилац, именилац, разломачка црта.
5. 1/4, 3/6, 4/10
6. Трећа слика.
7. 1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/6, 1/7, 1/8, 1/9, 1/10
8. 1/10, 1/9, 1/8, 1/7, 1/6, 1/5, 1/4, 1/3, 1/2
9. $1/2 > 2/5 > 2/9 < 1/3 > 2/8 = 1/4 > 1/9 > 1/7$
10. $18 : 2 = 9$ Половина броја 18 јесте 9.
11. Ако је $1/8 = 32$ динара, онда је $1/4 = 32 \cdot 2 = 64$ динара.
Или: $(32 \cdot 8) : 4 = 256 : 4 = 64$ динара
Зечица Лара је платила 64 динара.

Српски језик, II разред – прилог

Писање речице *ЛИ* и речице *НЕ*

Име и презиме ученика: _____ Датум: _____

Зечица Мира је уплашена да **неће** имати времена да спреми поклоне за Ускрс. Позвала је комшињице зечице и рекла им да **не стиже** да иде у шетњу са њима јер **нема** времена. Схватила је да **не сме** да се боји јер једино **нерадом неће** стићи.

1. Речца **НЕ** се пише _____ од речи које означавају радњу.
Изузеци су: **нећу**, _____, _____ и _____.
2. Напиши правилно реченице (обрати пажњу и на знаке интерпункције):
За што му не ко непомогне да оفارба јаја.

Ни ко туне долази осим ЗекеУшка?

Зека Ушке: „Нежелим да спавам!”

„Зечице Миро, да **ли** волиш предстојеће празнике?” Мира: „Нико срећнији од мене, обожавам их.” „Да **ли** фарбаш јаја?” „Наравно; то је највеселији део празника.”

3. Упитна речца ЛИ пише се _____ од речи која стоји испред ње.

4. Правилно препиши реченице писаним латиничним словима:

ПРОНАШЛИСУКУЂУЗЕЧИЦЕЛЕНЕ.ПОКУЦАЛИСУНАВРАТА.
ЗЕЧИЦАЛЕНАЈЕИЗАШЛА.ХОЋЕШЛИСЕИГРАТИСАНАМА?

5. Напиши два питања за мене користећи упитну речцу ЛИ.

Српски језик, III разред – прилог

Писање бројева словима

Име и презиме ученика: _____ Датум: _____

У близини моје куће живи Зечица Симона. Зечица Симона има **три** сина и **девет** кћери. То је весела породица. Имају велику фамилију која се сваке године скупља за Ускрс код њих. Дођи ће им **једанаест** гостију из Ниша и **деветнаест** из Прокупља. Симона се радује окупљању; зато мора да купи **сто педесет пет** јаја. Од тога ће обојити **седамдесет шест**. За куповину ће потрошити **триста** динара.

1. Напиши одговарајући број речима. Води рачуна о правопису.

а) На столу је било чак _____ јаја! (27)
б) Да ли зечица Сања има _____ година? (11)

2. Заокружжи слово испред тачно написаних бројева:

а) тринест, двадесет б) тринаест, дваест
в) тринаест, двадесет г) дваест, тринаест

3. Заокружжи слова испред тачно написаног броја 618:

а) шесто осамнаест; б) шесто осамнаест;
в) шестсто осамнаест; г) шест стотина осамнаест.

4. Напиши речима бројеве. Води рачуна о правопису.

47 _____

30 _____

$77 + 3 =$ _____

$94 + 6 =$ _____

5. Смисли и напиши реченицу у којој ћеш користити два броја која се пишу одвојено.
-
-

Српски језик, IV разред – прилог – филм

<https://www.youtube.com/watch?v=-MC4Z59vftY>

Евалуациони лист

(Молимо Вас да одговорите искрено.

Хвала Вам на времену које сте нам посветили.)

1. Упутства ученицима била су јасна и довољна.

- потпуно се слажем
- углавном се слажем
- углавном се не слажем
- уопште се не слажем

2. Ученици су заинтересовани за рад и активни на часу.

- потпуно се слажем
- углавном се слажем
- углавном се не слажем
- уопште се не слажем

3. Одабир облика и метода рада је адекватан.

- потпуно се слажем
- углавном се слажем
- углавном се не слажем
- уопште се не слажем

4. Повратне информације ученицима су сврсисходне.

- потпуно се слажем
- углавном се слажем
- углавном се не слажем
- уопште се не слажем

Ванпротоколарно запажање:

Ја сам: Баботинац

 ☺ ☺ ☺ ☺ чик погоди ☺ ☺ ☺

26. април 2016. године